

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Faculty of Humanities and Social Sciences

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

“Academic Journal for the Humanities and Social Sciences Dhonburi Rajabhat University”

วัตถุประสงค์	1. เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย ใช้เป็นช่องทางการเผยแพร่ความรู้และผลงานวิจัย สาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในด้านวิชาการและงานวิจัยของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัย
กำหนดเผยแพร่	3 ฉบับ ต่อปี ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม
การเผยแพร่	มอบให้ห้องสมุดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศและต่างประเทศที่เป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ห้องสมุดหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ห้องสมุดของสื่อมวลชน และโรงเรียนเครือข่าย
สถานที่ติดต่อ	สำนักงานกองบรรณาธิการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถนนอิสรภาพ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600 โทรศัพท์ 0 2890 1801 ต่อ 2142 โทรสาร 0 2890 2294 e-mail : journal.human@dru.ac.th http://research.dru.ac.th/h-journal/
จัดพิมพ์โดย	ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์ทันใจ 1053/20 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150 โทร. 0 2415 4944-5

- บทความในวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นความคิดของผู้เขียน ไม่ใช่ความคิดของกองบรรณาธิการ และไม่ใช่ความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการและ/หรือของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- กองบรรณาธิการไม่ส่วนสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา
- บทความที่ได้รับการตีพิมพ์จะมีการตรวจความถูกต้องเหมาะสมจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร นักวิชาการ กองบรรณาธิการ และคณะดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย ได้ใช้เป็นช่องทางการเผยแพร่ความรู้และผลงานวิจัย สาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในด้านวิชาการและงานวิจัยของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัย

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ฉบับนี้ ประกอบด้วยบทความทางวิชาการ และบทความวิจัย เนื้อหาของบทความทั้งหมดมีความหลากหลาย ครอบคลุมองค์ความรู้ของศาสตร์ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์หลายสาขาทั้งรัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ มีนักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการที่เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรรณ กำคำ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และผู้บริหารทุกท่านที่ผลักดันให้เกิดวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ฉบับนี้ ขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ร่วมสร้างสรรค์ให้วารสารฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยอย่างมีคุณภาพ และขอเชิญชวนร่วมเสนอบทความเข้ารับการเผยแพร่สู่สาธารณะกับกองบรรณาธิการวารสารในฉบับต่อ ๆ ไป

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านวารสารจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากองค์ความรู้ต่าง ๆ จากวารสารฉบับนี้ หากท่านมีข้อเสนอแนะประการใดที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพที่ดีขึ้นไปของวารสารนี้ กองบรรณาธิการขอรับรองด้วยความยินดีและขอขอบคุณยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา อินทนิม
บรรณาธิการบริหาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Faculty of Humanities and Social Sciences

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เจ้าของ

สำนักงานกองบรรณาธิการ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวลักษณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไล

เวชวิทยาสัง

ตั้งจิตสมคิด

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธณูวรรณ

อาจารย์พิมพ์งา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสริน

อาจารย์ ดร.มลิวลย์

อาจารย์ศรีณย์

กำคำ

เพ็ญนาเรนทร์

ดิษฐบรรจง

สุประเสริฐ

สรรพศิริ

บรรณาธิการบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา

อินทนิม

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อัฉรา

ศาสตราจารย์ ดร.อุดม

ศาสตราจารย์ ดร.อรุณ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลลดา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองเจือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงศกร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา

วงศ์โสธร

วโรดมสิขิตต์

รักธรรม

ชนิษฐานันท์

รอตจันท์

วศินานนท์

พงศ์พัฒนโยธิน

พรมมูล

เรืองรอง

เวชกามา

เชียดทอง

อุ้นสกุล

เพิ่มผล

ศรีสุรักษ์

ด้านพาณิชัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

คณะดำเนินงาน

อาจารย์ชมพูนุช

อาจารย์จิรดา

อาจารย์อมลณัฐ

อาจารย์จักรพันธ์

อาจารย์กมลชนก

อาจารย์ศราวิณ

อาจารย์พุกษา

ถาวรวงศ์

เอื้อศิริวัฒน์ชัย

สนั่นศิลป์

พรมฉลวย

ธรรมมิกะ

ชินวงศ์

ดอกกุหลาบ

ปกและรูปเล่ม

อาจารย์วิเชียร

เทียนแพร่มิตร

ฝ่ายเผยแพร่ทางอิเล็กทรอนิกส์

นางสาวอลิสสา

อรุณธนศิริณ

ฝ่ายประสานงาน

นางจิตติมา

นายมานิตย์

นางสาวกรรณิการ์

นางสาวสมสมร

อารยะมั่นคง

กุศลคุ้ม

แก้วงาม

ทรัพย์แสงส่ง

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Reviewers)

รองศาสตราจารย์ ดร.สฤติย์	นิยมนยาติ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี	ฉิรินัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
รองศาสตราจารย์ ชนิษฐา	จิตชินะกุล	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี	ไชยชาญกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์	รักชาติเจริญ	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์	อินทพรหม	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราตรี	แจ่มนิยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา	ชวานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสริน	ดิษฐ์บรรจง	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทร์ศรี	นิตยฤกษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญวารี	วิจิตรเวชไพศาล	ข้าราชการบำนาญ
		มหาวิทยาลัยรามวงศากรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร	แสนภูวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ดร.ภูวิช	จิ้วราย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ดร.ณัฐภรณ์	เสารยะวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สารบัญ

บทความวิจัย

การพัฒนาข้อสอบเพื่อวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Development of English Proficiency Test for DRU Students

จันทิมา ชูวานนท์ และคณะ (Chantima Chuwarnond et al.)9

การศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทย

The Study of French Vocabulary in Thai Recipes

อารี ลาภวงศ์ราษฎร์ (Aree Lapwongraj)25

การศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College มณฑลกว่างสี สาธารณรัฐประชาชนจีน

The Study of Errors in Thai Writing of Chinese Students from Guangxi Agricultural Vocational College, Guangxi People's Republic of China

รสริน ดิษฐบรรจง (Rodsarin Dittabanjong)39

บทความวิชาการ

การก่อความไม่สงบโดยอาชญากร : กรณีศึกษาประเทศเม็กซิโก

Criminal Insurgency: Case Study of Mexico

ฤทัยทิพย์ จันทร์สระแก้ว (Ruetaitip Chansrakaeo)55

การจัดการสิทธิและสวัสดิการคนพิการตามกฎหมาย ของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

Management of rights and welfare of the disabled according to the law of Saensuk municipality, Chonburi province.

จักรพันธ์ พรหมฉาย (Jakkapan Promchaluay)69

การสื่อความหมายของคำบอกเวลาในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่ง

The Meaning of Time Expressions in Thai Country Songs

ราตรี แจ่มนิยม (Ratree Chamniyom)85

**ถอดบทเรียนหลักการบริหารงานจากการเนรเทศสู่ป่าในละครโทรทัศน์ “สีดาราม คีกรัก
มหาลังกา”**

Principle of Management Lessons Learned From the Deportation to the Forest
In the Television Drama “Siya Ke Ram”

ชลลดา พงศ์พัฒน์โยธิน (Chollada Pongpattanayothin)103

ห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์

Public Administration Laboratory

วุทธิเมธวัฏ เกื้อกอบ (Vhuttimathv Kuakob)113

การพัฒนาข้อสอบเพื่อวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Development of English Proficiency Test for DRU Students

จันทิมา ชูวานนท์¹ และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาข้อสอบสำหรับวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 2) หาคุณภาพของข้อสอบ และ 3) จัดเก็บข้อสอบที่มีคุณภาพในคลังข้อสอบของศูนย์ภาษาสำหรับประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย และประชาชนผู้สนใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมข้อสอบโดยใช้วิธีการแบบแบล็กบ็อกซ์ แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำนวน 686 คน สำหรับประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมและสำหรับทดลองข้อสอบ 2 ครั้ง นักศึกษาสอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในศูนย์ภาษา วิเคราะห์ข้อสอบหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยผลการสอบอยู่ที่ร้อยละ 29.13 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลร้อยละ 50.00 และมีผู้ผ่านเกณฑ์เพียงร้อยละ 2.19 2) ระบบโปรแกรมแบบทดสอบนี้มีประสิทธิภาพในอยู่ระดับดี และสามารถนำไปใช้ในการทดสอบได้อย่างเหมาะสม ข้อสอบทั้ง 6 ชุดมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาสูง ข้อสอบ 600 ข้อ มีระดับยากร้อยละ 80.83 และยากมากร้อยละ 19.17 จึงยากสำหรับผู้สอบ อย่างไรก็ตามก็ตีวัดวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้อยู่ที่การพัฒนาข้อสอบวัดสมรรถนะทางภาษาเพื่อวัดความสามารถในการใช้ภาษาที่จำเป็นในอนาคต ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องรักษาระดับของการวัดสมรรถนะทางภาษา 3) ผู้วิจัยจัดเก็บข้อสอบในคลังข้อสอบ 2 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 และ 0.77 รวม 200 ข้อ ผลการวิจัยยังแสดงว่านักศึกษามีสมรรถนะทางภาษาอังกฤษในเกณฑ์ต่ำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรกำหนดแผนงานที่ชัดเจนเพื่อเร่งรัดพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาข้อสอบ ข้อสอบภาษาอังกฤษ การวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ ธนาคารข้อสอบ (คลังข้อสอบ)

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

e-mail: chantima.c@dru.ac.th

Development of English Proficiency Test for DRU Students

Chantima Chuwarnond et al.

Abstract

The aims of this research were to 1) develop an English proficiency test for students of Dhonburi Rajabhat University, 2) investigate the quality of the test and 3) organize an English proficiency test bank in the Language Center to serve university students, personnel, and the public. The research instruments were 6 electronic tests with 600 items. The sample was 686 students of Dhonburi Rajabhat University. Item analysis was processed through discrimination, index level of difficulty, index of Item – Objective Congruence (IOC) for content validity and Kuder – Richardson method for reliability. The research findings were 1) students acquired low scores with a mean of 29.13%. Only 2.19% of students passed the exam criteria of 50%. 2) These 6 tests had a high content validity. The index level of difficulty indicated that 80.83% of the items were difficult, and 19.17% were very difficult. These tests were hard for the examinees. However, the purpose of the English proficiency tests was to assess future language competency, researchers needed to maintain a level of language performance. 3) 2 tests including 100 items each, with reliability of 0.84 and 0.77, were selected to establish in the test bank. The research results showed that most of the students have low proficiency in English. Consequently, the institutional sectors should set clear plans to accelerate the development of students' English proficiency.

Keywords : Developing a test, English test items, English proficiency measurement,
Test bank

บทนำ

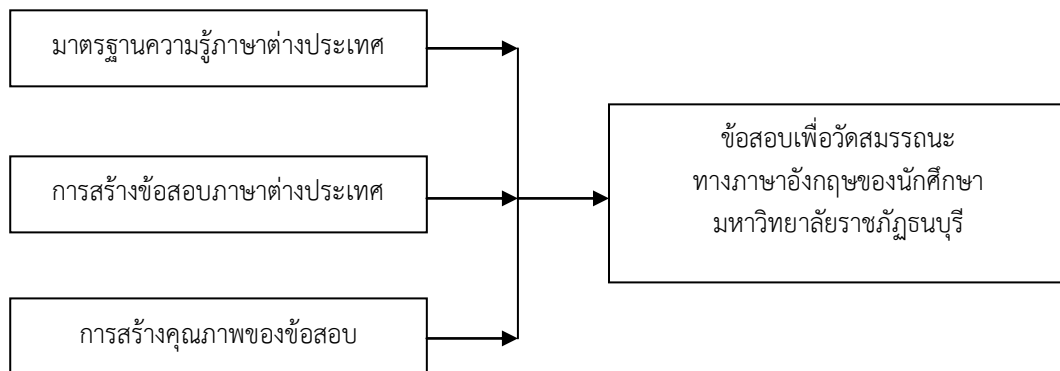
ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญในการสื่อสารระหว่างชาติ และที่สำคัญกฎบัตรอาเซียนหมวด 10 ระบุให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการที่ใช้ในการทำงานร่วมกันในอาเซียน ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในอาเซียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาราชการ ในขณะที่บางประเทศใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ และในการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการของอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกันในปี พ.ศ.2558 นักลงทุนชาวอาเซียนสามารถเข้ามาจัดตั้งธุรกิจในประเทศอาเซียนทุกประเทศโดยถือหุ้นข้างมากได้ถึงร้อยละ 70 ธุรกิจบริการจากชาติต่าง ๆ ในอาเซียนสามารถให้บริการข้ามพรมแดนเข้ามาในประเทศไทยได้โดยไม่มีข้อจำกัด ผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศต่าง ๆ ของอาเซียนสามารถเข้ามาทำงานในประเทศสมาชิกซึ่งรวมทั้งประเทศไทยได้โดยไม่มีพรมแดนประเทศ ตามข้อตกลงการยอมรับร่วมกันในคุณสมบัตินักวิชาชีพอาเซียน (Mutual Recognition Arrangement) หรือ MRA ภาษาอังกฤษจึงทวีความสำคัญมากขึ้นในทุกมิติ ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องสร้างความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษโดยเร่งด่วน ศูนย์ภาษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ซึ่งมีพันธกิจที่มุ่งศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษา บุคลากร และสังคม จึงได้ดำเนินการวิจัยพัฒนาข้อสอบเพื่อวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีขึ้น รวบรวมเป็นธนาคารข้อสอบ เพื่อใช้บริการนักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย และประชาชนผู้สนใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยพัฒนาข้อสอบเพื่อวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาข้อสอบเพื่อวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 2) หาคุณภาพของข้อสอบที่จะใช้ในการวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา และ 3) เพื่อจัดเก็บข้อสอบที่มีคุณภาพในคลังข้อสอบของศูนย์ภาษาสำหรับประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย และประชาชนผู้สนใจ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดสำคัญที่นำมาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น การศึกษาข้อมูลจากเอกสารตำราจากเว็บไซต์ การประชุมสัมมนาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้และผ่านกลไกการระดมสมองของคณาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจในการพัฒนาข้อสอบ การหาคุณภาพของแบบทดสอบจนถึงจากการทดลองใช้ข้อสอบ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อรวม 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประมวลความรู้นำมากำหนดกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการดำเนินการศึกษาวิจัยการพัฒนาข้อสอบ รวมทั้งศึกษาลักษณะข้อสอบวัดสมรรถนะทางภาษาของสถาบันที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ ได้แก่ TOEFL, TOEIC, IELTS, CU-TEP, TU-GET ฯลฯ

2. ประชุมสัมมนาเชิญผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การสร้างแบบทดสอบและด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษมาให้ความรู้แก่คณาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจซึ่งจะเป็นผู้สร้างแบบทดสอบ ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ศ.ดร.อัญจรวรงค์โสธร อดีตผู้อำนวยการสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ดร.ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์ SEAMEO Regional Center for Higher Education and Development ระดมสมองของคณาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจกำหนดทิศทางในการพัฒนาข้อสอบ วิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหาและโครงสร้างที่จะใช้เป็นกรอบในการออกข้อสอบ โดยระบุถึงจำนวนข้อสอบในแต่ละตอน วิธีเขียนข้อสอบ ฯลฯ ภายใต้การดูแลแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ระบุกรอบภาพรวมของเกณฑ์มาตรฐานเพื่ออ้างอิงระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่ออ้างอิงระดับความสามารถทางภาษาสำหรับการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลของสภายุโรป (Conseil de l' Europe, 2008) ที่ระบุความสามารถของผู้เรียนภาษาในระดับที่เป็นอิสระใช้ภาษาได้เอง คือระดับ B1 ระดับ B2 จนถึงผู้เรียนภาษาระดับที่มีประสบการณ์ ความสามารถระดับ C1 และใช้เนื้อหาโครงสร้างไวยากรณ์ของ Nelson English Language Test ระดับกลาง - ระดับก้าวหน้า (W.S. Fowler and N. Coe : 1982) ที่ประชุมกำหนดให้ข้อสอบแบ่งเป็น 3 ตอน คือ Listening 30 ข้อ Structure 40 ข้อ และ Reading 30 ข้อ

4. คณะอาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 6 คนเขียนแบบทดสอบจำนวน 6 ฉบับ ๆ ละ 100 ข้อ ให้มีเนื้อหาตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร และแนวทางระดับภาษาของข้อสอบวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล

5. เลือกและประยุกต์บทอ่านจากเอกสารทางธุรกิจและเรื่องราวในชีวิตประจำวันทั่วไป จากหนังสือแบบทดสอบ หนังสือการอ่าน และเอกสารการอ่านออนไลน์ ประกอบด้วยบทอ่านเรื่องเล่า (narrative text) และบทอ่านแบบความเรียง (expository text) โดยผ่านการประเมินความเหมาะสมในเรื่องนั้น ๆ จากผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นคณะทำงาน แล้วนำมาประเมินความยากง่ายของเนื้อเรื่องด้วยโปรแกรม Flesh – Kincaid Reading Ease, Fresch – Kincaid Grade Level และ Gunning – Fog Index (Stephen, 2000)

6. ตรวจสอบข้อสอบ โดยมีการประชุมคณาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจผู้เขียนข้อสอบพร้อมเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องทางด้านภาษาอังกฤษ และการวัดผลสมรรถนะภาษาอังกฤษ ตรวจสอบข้อสอบพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชาความเหมาะสมของข้อสอบแล้วนำข้อสอบมาปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นอาจารย์เจ้าของภาษาและมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษมากกว่า 10 ปี ตรวจสอบข้อสอบอีกครั้ง

7. นำข้อสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์สอนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 10 ปี ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบเป็นรายข้อและหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Items – Objective Congruence : IOC)

8. นำแบบทดสอบทั้ง 6 ฉบับที่ติดตั้งในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นโดย นักวิชาการคอมพิวเตอร์ประจำศูนย์ภาษา ภายใต้การดูแลของผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ แล้วประเมินประสิทธิภาพโปรแกรม จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา ในการทดลองข้อสอบครั้งที่ 1 ข้อสอบจำนวน 6 ฉบับ ประเมินประสิทธิภาพโดยใช้วิธีการแบบแบล็กบ็อกซ์ (Black Box Testing) โดยนักศึกษาจำนวน 6 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ เพื่อศึกษาว่าแบบทดสอบที่ติดตั้งในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นี้จะสามารถนำไปใช้ในการทดสอบได้หรือไม่

9. นำแบบทดสอบทั้ง 6 ฉบับไปทดลองใช้กับนักศึกษา ฉบับละ 1 ชั้นเรียน รวม 6 ชั้นเรียน หลังจากนั้นที่ประชุมคณะกรรมการจัดสร้างข้อสอบร่วมพิจารณาวิพากษ์ผลการสอบและข้อสอบทุกฉบับ แล้วจึงนำข้อสอบไปทดลองใช้เป็นครั้งที่ 3 กับนักศึกษาฉบับละ 3 ชั้นเรียน แล้ววิเคราะห์ข้อสอบ การสอบนี้บริหารจัดการด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ นักศึกษาสอบกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson : KR 20) และค่าอำนาจจำแนก

10. คัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์คุณภาพเก็บไว้ในคลังข้อสอบศูนย์ภาษาเพื่อการนำไปใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้โปรแกรมข้อสอบครั้งที่ 1 ข้อสอบจำนวน 6 ฉบับ ประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมข้อสอบโดยใช้วิธีการแบบแบล็กบ็อกซ์ (Black Box Testing) โดยนักศึกษาจำนวน 6 คน ใช้การคัดเลือกนักศึกษาจากโปรแกรมภาษาอังกฤษธุรกิจที่มีผลการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี และสามารถให้เวลากับการทำข้อสอบอย่างตั้งใจโดยตลอดได้ กลุ่มตัวอย่างในการทดลองข้อสอบครั้งที่ 2 ข้อสอบ 6 ฉบับ ๆ ละ 1 ชั้นเรียน จำนวนนักศึกษา 251 คน กลุ่มละ 40-45 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองข้อสอบครั้งที่ 3 มีจำนวนนักศึกษารวม 686 คน โดยข้อสอบ 6 ฉบับใช้สอบนักศึกษาฉบับละ 3 ชั้นเรียน นักศึกษาที่ทดลองข้อสอบแต่ละฉบับกลุ่มละ 100-155 คน การทดลองข้อสอบจะใช้กับนักศึกษาโดยไม่คำนึงถึงภูมิหลังของนักศึกษา เช่น คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียน ความแตกต่างของชั้นปี และสาขาวิชาของนักศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุด คือ 1) แบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมข้อสอบโดยใช้วิธีการแบบแบล็กบ็อกซ์ (Black Box Testing) เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ เพื่อศึกษาว่าแบบทดสอบที่ติดตั้งในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นี้จะสามารถนำไปใช้ในการทดสอบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบบสอบถามนี้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว 2) แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อสอบระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวัด และ 3) ข้อสอบวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษซึ่งสร้างขึ้นโดยคณะอาจารย์โปรแกรมภาษาอังกฤษธุรกิจ ที่มีประสบการณ์ในการสอนภายใต้การชี้แนะตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ และการวัดผลภาษาอังกฤษ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) รวมทั้งการตรวจสอบความเชื่อมั่น ความเที่ยง ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ แบบทดสอบทั้งหมดมี 6 ฉบับ ๆ ละ 100 ข้อ รวม 600 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยนำแบบทดสอบทั้ง 6 ฉบับ 600 ข้อ บรรจุลงบนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้พัฒนาขึ้น ทดลองใช้ครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพด้วยวิธีทดสอบแบบแบล็บบ็อกซ์ (Black Box Testing) กับนักศึกษาจำนวน 6 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ทดลองใช้ข้อสอบทั้งครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 โดยเปิดให้นักศึกษาเข้าทดลองทำข้อสอบ แล้วประมวลผลอัตโนมัติด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และเพื่อให้นักศึกษามีความตั้งใจในการทำข้อสอบจึงกำหนดให้ ผลลัพธ์จากการสอบเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ของรายวิชาต่าง ๆ นักศึกษาแต่ละคนทำข้อสอบเพียงฉบับเดียวคือ 100 ข้อ โดยเลือกฉบับใดฉบับหนึ่งสำหรับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม จากนั้นประมวลผลการสอบทั้งหมดเพื่อการวิเคราะห์สมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์ตรวจสอบประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการทดลองใช้ข้อสอบครั้งที่ 3 คณะผู้วิจัยได้ประมวลผลการสอบทั้งหมดมาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบ หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ค่าความยาก (difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้เพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติ หลังจากนั้นได้ประชุมสัมมนาระดมสมองคณาจารย์จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจที่ร่วมกันพัฒนาข้อสอบมาพิจารณาผลลัพธ์ทางสถิติ วิเคราะห์หิวพากษ์ข้อสอบทั้ง 6 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์สมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

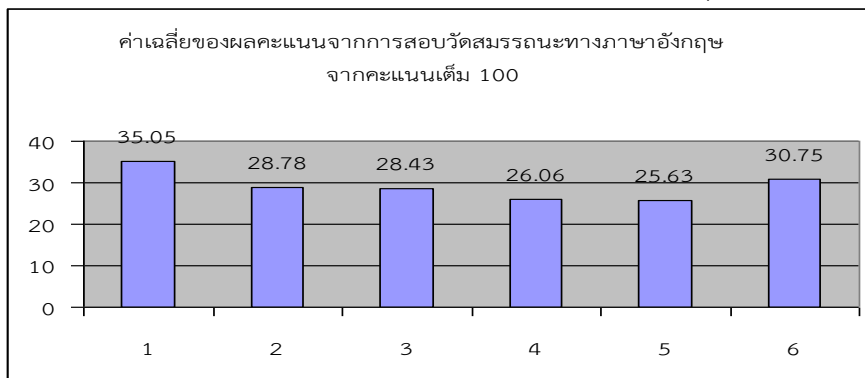
ผลการวิจัย

จากขั้นตอนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวได้ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ประเด็นดังนี้

1. สมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เมื่อนำแบบทดสอบไปใช้วัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีปรากฏผลคะแนนจากการวัดผลดังนี้

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนจากการสอบวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา

ข้อสอบทุกฉบับมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 50 คะแนนทุกฉบับ คะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 29.13 หมายความว่าสมรรถนะทางภาษาอังกฤษในภาพรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ไม่ผ่านเกณฑ์ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของมหาวิทยาลัย เมื่อพิจารณาเกณฑ์การสอบที่คะแนนร้อยละ 50 จำนวนนักศึกษาที่เข้าสอบข้อสอบชุดนี้ 686 คน นักศึกษาสอบผ่าน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.19 ข้อสอบแต่ละฉบับมีผู้สอบผ่านจำนวนน้อยมาก แสดงว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีสมรรถนะทางภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

2. คุณภาพของข้อสอบที่จะใช้ในการวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ในการสร้างแบบทดสอบนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ ศึกษาการสอบวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษซึ่งที่นิยมแพร่หลาย เช่น TOEFL, TOEIC, IELTS, CU-TEP, TU-GET จากนั้นจึงได้ประยุกต์จากแนวทางการทดสอบดังกล่าว นำมาสร้างแบบทดสอบ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย Listening 30 ข้อ 30 คะแนน Structure 40 ข้อ 40 คะแนน Reading 30 ข้อ 30 คะแนน รวม 100 คะแนน คณะผู้วิจัยได้หาคุณภาพของแบบทดสอบสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีดังนี้

2.1 ความเป็นปรนัย (objectivity) ของแบบทดสอบสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ

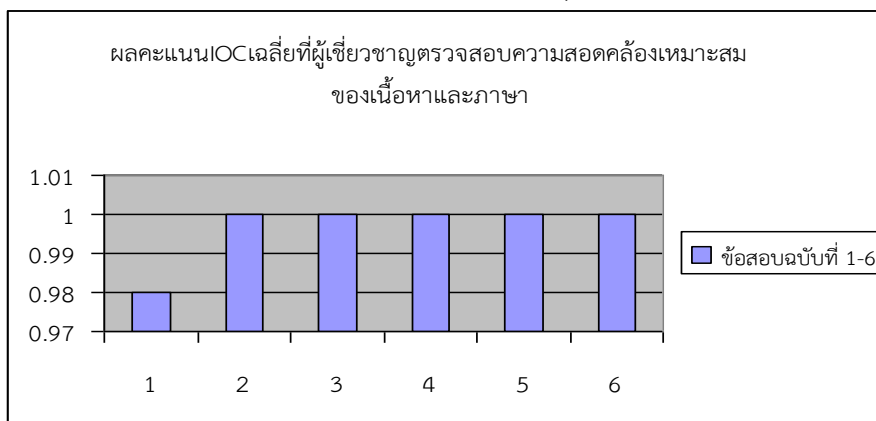
คณะผู้วิจัยเลือกสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบ (multiple choice question) ซึ่งเหมาะสำหรับการประเมินด้านพุทธิพิสัยหรือความรู้ของผู้เรียน และมีความเป็นปรนัยสูง ตรวจสอบความชัดเจนหรือความเป็นปรนัยของแบบทดสอบ โดยประชุมพิจารณาร่วมกันพร้อมเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาให้ความรู้และให้คำแนะนำรวมทั้งตรวจสอบข้อสอบ อีกทั้งตรวจสอบความชัดเจนของคำสั่ง

ต่าง ๆ และคำถามในข้อสอบ ในทุกช่วงคำสั่งจะมีตัวอย่างให้ผู้สอบได้อ่านก่อนลงมือทำข้อสอบ และเมื่อนำข้อสอบลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์แล้ว ก็ยังมีการตรวจสอบที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ด้วย

2.2 ความเที่ยงตรง (validity) ของแบบทดสอบสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ

ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะทำงานประชุมวิพากษ์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบจำนวน 6 ฉบับ รวม 600 ข้อ จากนั้นจึงนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบทดสอบ ค่าคะแนน IOC ปรากฏดังนี้

ภาพที่ 2 ค่า IOC ของข้อสอบวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา

กราฟแสดงว่าแบบทดสอบในการวิจัยนี้ทุกฉบับมีความสอดคล้องเที่ยงตรงเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาสำหรับที่จะใช้ในการวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษได้

2.3 ความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ

คณะผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดลองใช้แล้ววิเคราะห์ข้อสอบ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้มีอยู่เพียง 2 ฉบับ จาก 6 ฉบับ คือ 0.84 และ 0.77 ส่วนอีก 4 ฉบับจะต้องนำไปปรับปรุงใหม่

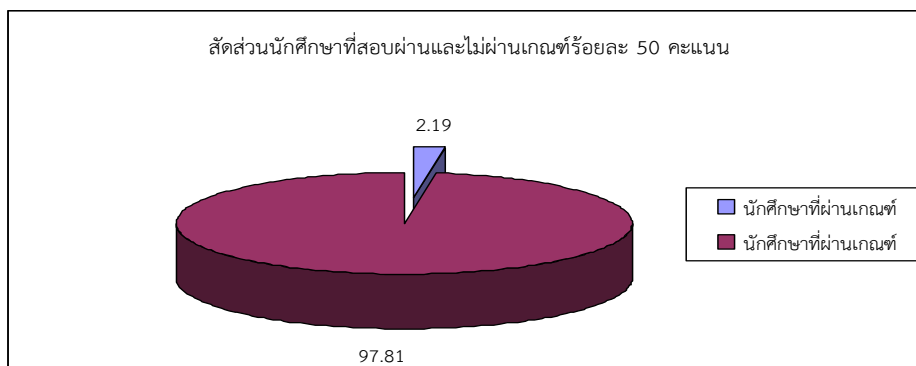
2.4 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบสมรรถนะทางภาษาอังกฤษ

เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยผลการสอบทั้ง 6 ฉบับอยู่ที่ 29.13 จากคะแนนเต็ม 100 แสดงว่าแบบทดสอบนี้ยากสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ค่าความยากของข้อสอบในทุกฉบับไม่ปรากฏข้อใดที่ง่ายเลย เป็นข้อสอบที่ยากและยากมาก การที่ข้อสอบยากเกินไปสำหรับนักศึกษา ทำให้นักศึกษาทำข้อสอบไม่ได้ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจึงส่งผลให้ค่าอำนาจจำแนกไม่ดี

จำนวนข้อสอบที่มีคุณภาพสำหรับจัดเก็บในคลังข้อสอบของศูนย์ภาษา

การสร้างแบบทดสอบสมรรถนะทางภาษาในครั้งนี้ มีเป้าหมายที่จะสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถหรือสมิทธิภาพ (proficiency test) อัจฉรา วงศ์โสธร (2544) อธิบายว่าแบบทดสอบวัดความสามารถหรือสมิทธิภาพ (proficiency test) ใช้วัดวัดดูประสงค์ของการใช้ภาษาที่จำเป็นในอนาคต และในสถานการณ์เฉพาะเพื่อบ่งชี้ระดับความสามารถในการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน.. ซึ่งแตกต่างจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (achievement test) แบบทดสอบวัดความสามารถหรือสมิทธิภาพนี้สร้างขึ้นตามแนวทางของการสร้างแบบทดสอบสมรรถนะทางภาษาที่เป็นมาตรฐานได้แก่ TOEFL, TOEIC, CU-TEP, TU-GET ฯลฯ จึงมีระดับความยากของภาษาที่จะใช้วัดวัดดูประสงค์ของการใช้ภาษาที่จำเป็นในอนาคต ดังนั้นข้อสอบส่วนใหญ่จึงยากสำหรับนักศึกษาเห็นได้จากนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 6 ฉบับอยู่ที่ร้อยละ 29.13 ซึ่งเป็นเกณฑ์ในระดับตก

ภาพที่ 3 สัดส่วนนักศึกษาที่สอบวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50

นักศึกษาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 เพียงจำนวนน้อยคือร้อยละ 2.19 เท่านั้นและเมื่อผู้สอบส่วนใหญ่ระดับความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์จึงส่งผลต่อค่าความเชื่อมั่น ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนก อย่างไรก็ตามก็ตีคณผู้วิจัยได้ประชุมพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อสอบและมีมติให้เก็บข้อสอบในแบบทดสอบชุดที่มีค่าความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ 2 ฉบับ และอีก 4 ฉบับจะต้องนำไปปรับปรุงใหม่ แบบทดสอบ 2 ฉบับนี้มีข้อสอบฉบับละ 100 ข้อ รวมข้อสอบที่จะจัดเก็บในคลังข้อสอบของศูนย์ภาษาจำนวน 200 ข้อ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยพัฒนาข้อสอบสำหรับวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 6 ฉบับ 600 คำถาม และผ่านขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพข้อสอบอย่างครบถ้วน เมื่อนำข้อทดสอบไปใช้พบว่านักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 29.13 การที่คะแนนจากการสอบของนักศึกษาต่ำอาจเนื่องจากข้อสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดสมรรถนะทางภาษา ซึ่งใช้วัดวัดคุณสมบัติของการใช้ภาษาที่จำเป็นในอนาคต นักศึกษาที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถทางภาษาในระดับที่พึงประสงค์จึงมีผลคะแนนเฉลี่ยในระดับต่ำ คณะผู้วิจัยได้ประชุมพิจารณาร่วมกัน และมีมติให้เก็บข้อสอบที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง 2 ฉบับ ส่วนอีก 4 ฉบับจะต้องนำไปปรับปรุงใหม่ แบบทดสอบ 2 ฉบับนี้มีข้อสอบฉบับละ 100 ข้อ จึงมีข้อสอบจัดเก็บในคลังของศูนย์ภาษาจำนวน 200 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 33.33 จากข้อสอบ 600 ข้อ อนึ่งข้อสอบทั้ง 200 ข้อ จัดเก็บอยู่ตามลักษณะจำเพาะของข้อสอบ ดังนั้นเมื่อใช้การสุ่มและจัดเรียงด้วยระบบคอมพิวเตอร์ก็จะสามารถสร้างเป็นแบบทดสอบได้หลากหลายชุดเพียงพอที่ศูนย์ภาษาจะนำมาใช้ให้บริการได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณี พันธุ์พริกส์ และ ฌลลิกา มหาพูนทอง (2550) ที่ได้ศึกษาความสามารถ ปัญหาและความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างสอบ KMIT-Test ได้คะแนนระดับต่ำในภาพรวม และมีจำนวนน้อยมากที่สอบผ่านเกณฑ์ครึ่งหนึ่งของแต่ละตอน การทำงานวิจัยนี้พบว่าระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่อยู่ในระดับที่พึงประสงค์นี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี กุลละวณิชย์ (ม.ป.ป.) โดยศูนย์ทดสอบทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ทำการสำรวจความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยและพบว่า คะแนนเฉลี่ย TOEFL ของบัณฑิตไทยอยู่ในอันดับรองสุดท้ายเมื่อเทียบกับบัณฑิตในประเทศกลุ่มอาเซียน 9 ประเทศ โดยได้คะแนนในอันดับที่ 8 ซึ่งได้ต่ำกว่า 500 คะแนน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อสอบในคลังข้อสอบทั้ง 200 ข้อนี้เป็นข้อสอบวัดสมรรถนะทางภาษาจึงเป็นข้อสอบที่ยากสำหรับผู้ที่ไม่มีความถนัดทางภาษา ดังนั้นข้อสอบนี้จึงควรใช้เพื่อการจัดตำแหน่งในการสอบคัดเลือกหรือแข่งขัน สำหรับประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัยและประชาชนผู้สนใจ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามการใช้ข้อสอบนี้กับนักศึกษาที่ไม่มีความถนัดทางภาษาเลย อาจทำให้นักศึกษาท้อถอย ข้อสอบสำหรับนักศึกษากลุ่มนี้ควรเป็นข้อสอบแนววัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีเนื้อหาสัมพันธ์กับหลักสูตรหรือเรื่องราวที่เคยเรียนซึ่งจะอยู่ในระดับ Intermediate และระดับ Pre-Intermediate ทำให้นักศึกษาสามารถทำข้อสอบได้บ้าง สอบแล้วรู้ระดับภาษาของตนและเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษของตนให้ดีขึ้น

ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับฝ่ายบริหารผู้เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ นำไปใช้ในวางแผนการและดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันที่อยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ การเปิดเสรีด้านการค้าและบริการของอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน สถานการณ์เช่นนี้ทำให้ความรู้ภาษาต่างประเทศยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น ในประชาคมยุโรป ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปให้ความสำคัญกับการเป็นสังคมพหุภาษา จะเห็นได้จากการกำหนดเป็นนโยบายภาษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิธีการเรียนรู้ภาษาต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาก็เปลี่ยนแปลงไป ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ (Language Resource Centres) เป็นแหล่งที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ผู้สอนภาษาจะเป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้และการเรียนรู้เป็นเรื่องของการนำตนเองและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ผู้สอนภาษาจะชี้แนะสื่อทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน และช่วยเหลือผู้เรียนว่าจะเรียนรู้ภาษาได้อย่างไร สถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากสอนภาษาเพื่อจุดประสงค์เฉพาะด้าน ทักษะภาษาจะช่วยให้นักศึกษาสามารถอ่านตำราและงานวิจัยได้มากกว่าหนึ่งภาษา มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนการเคลื่อนย้ายนักศึกษาไปลงทะเบียนเรียนในบางรายวิชาในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตในสังคมที่ต่างชาติต่างภาษาเพื่อให้เกิดทักษะภาษาต่างประเทศ และมีโลกทัศน์ที่กว้างขวาง จากแนวทางของมหาวิทยาลัยในยุโรปที่ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษาไทยได้ โดยเป้าหมายสูงสุดก็คือการพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยเร่งด่วนเพื่อให้ นักศึกษามีทักษะภาษาในระดับที่น่าพอใจ

การวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการวิจัยพัฒนาข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางภาษาอังกฤษตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จัดบริการการสอบวัดผลเพื่อให้นักศึกษาตื่นตัวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยตลอด และได้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง และปัญหาด้านความรู้ภาษาอังกฤษของตนเอง ทราบถึงสถานภาพทางการเรียนของตนเองว่าควรปรับปรุงซ่อมเสริมเรื่องใด เพื่อการพัฒนาทักษะภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป วิจัยเพื่อพัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์วัดความสามารถทางภาษาเพื่อจุดประสงค์เฉพาะด้านให้นักศึกษาเข้าสอบและทราบผลการสอบอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้เข้าสอบได้พัฒนาตนเองต่อไป รวมทั้งวิจัยเพื่อการสร้างแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในประเด็นสำคัญต่างๆ ที่นำมาสร้างข้อสอบ เพื่อให้นักศึกษาสามารถฝึกทักษะพัฒนาตนเองได้ และเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบวัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษในโอกาสต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความร่วมมือจากหลายฝ่าย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วงศ์โสธร และ ดร.ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นแสงสว่างนำทางในการพัฒนาข้อสอบนี้ รองศาสตราจารย์ ดร. วิไล ตั้งจิตสมคิดที่ให้คำแนะนำโดยตลอดและกรุณาอ่านตรวจ ให้คำแนะนำในการทำรายงานวิจัยให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิต์แก้ว ศรีสวด ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก สุขสุนัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล คณาจารย์ประจำศูนย์ภาษาและสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรรณ กำคำ ผู้อำนวยการศูนย์ภาษาที่ทุ่มเทจริงจังกับการพัฒนาข้อสอบนี้ นอกจากนั้นขอขอบคุณกลไกสำคัญของศูนย์ภาษาอันได้แก่ นายธนาวิทย์ คุณหา ผู้เขียนโปรแกรมข้อสอบ นายศิริชัย สุรงค์เลิศ นางสาวนพวรรณ บุญทอง จากความเสียสละและความร่วมมือทำให้การทำงานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บรรณานุกรม

- ปราณี กุลละวณิช.(ม.ป.ป.) การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคเหนือและภาคใต้:ชุด
โครงการนโยบายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2557, จาก http://rescom2006.trf.or.th/display/index.php?id_colum=1005#.
- ศูนย์ทดสอบทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ม.ป.ป.) การสำรวจความสามารถในการใช้
ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย. ค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2557. จาก www.bma.go.th/ccwed/news/new76.html-12k.
- ศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ. (2549). รายงานประจำปี 2548 (ตุลาคม 2547 –
กันยายน 2548) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ค้นเมื่อ 12
ธันวาคม 2557. จาก <http://www.eldc.go.th>
- สุวรรณี พันธุ์พริกส์ และ ฌลลิกามหาพูนทอง. (2550). การศึกษาความสามารถ ปัญหาและความ
ต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (17)
3:66 ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2557. จาก <http://www.thaiscience.info/Journals/Article/TJKM/10680569.pdf>
- วัลลภ รัฐนัตรานนท์.(2557). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2557.
จาก http://www.priv.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=1177.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544). การพัฒนาข้อสอบอิงวัตถุประสงค์แบบอุดม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Council of Europe. (2001). **Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)** Retrieved April 29, 2014, from <https://rm.coe.int/1680459f97>.
- Commission Européenne. (2007). **Plan d'action sur l'apprentissage des langues et la diversité linguistique.** Retrieved April 29, 2014, from http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11068_fr.htm.
- European Commission. (N.D.). **Higher Education Language Policy in Europe: a snapshot of action and trends.** Retrieved June 12, 2015, from http://userpage.fu-berlin.de/~enlu/downloads/HELP_Snapshot.rtf.

-
- European Commission. (2003). **EU language policy**. Retrieved June 12, 2015, from: http://ec.europa.eu/education/languages/at-a-glance/doc1458_en.htm.
- European Commission. (2003). **Promoting language learning and linguistic diversity: an action plan 2004-2006** . Retrieved June 12, 2015, from http://ec.europa.eu/education/languages/eu-language-policy/doc112_en.htm.
- Fowler, W. S. and Coe, Norman. (1982). **Nelson English Language Test** .Walton-on-Thames, Surrey : Nelson.
- Stephen, C. (2000). Text Readability. Retrieved June 12, 2015, from <http://plain language.com/newreadability.html>.
- Readabilityformulas.com. (2016). **Readability Formulas**. Retrieved June 12, 2015, from <http://www.readabilityformulas.com/free-readability-formula-tests.php>.

การศึกษาความถี่ของคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสในตำรับอาหารไทย

The Study of French Vocabulary Frequency in Thai Recipes

อารี ลาภวงศ์ราษฎร์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสในตำรับอาหารไทยที่มีความถี่สูง โดยผู้วิจัยได้สืบค้นเอกสารภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับการปรุงอาหารไทยที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ต แล้วนำเอกสารมาวิเคราะห์คำศัพท์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์คำศัพท์ที่ <http://textanalyser.net> จัดลำดับความถี่ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เอกซ์เซล สถิติที่ใช้ คือ ฐานนิยมและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า คำศัพท์เกี่ยวกับตำรับอาหารไทยจากอินเทอร์เน็ตจำนวน 213,929 คำ มีรูปศัพท์ 2,975 รูป คำศัพท์ที่มีความถี่สูงสุดคือ de ปรากฏทั้งสิ้น 18,518 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.65 คำศัพท์ 2,000 คำแรก คิดเป็นร้อยละ 94.13 จากความถี่ของคำศัพท์ในเอกสารทั้งหมด ผลการวิจัยแสดงว่าคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสด้านการอาหารมีจำนวนจำกัด การเรียนรู้ศัพท์ในบริบทของการอาหารจึงควรทำได้ในระยะเวลาสั้น การเรียนการสอนภาษาควรให้ความสำคัญกับคำศัพท์ทางไวยากรณ์ด้วย เพราะมีความถี่สูง คำศัพท์บางคำมีความหมายเฉพาะสำหรับการครัว ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับบริบทของคำศัพท์ ส่วนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาก็มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และสื่อสารภาษานั้น ๆ เช่นกัน นอกจากนี้ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการปรุงอาหารไทยโดยใช้ศัพท์ที่มีความถี่สูงจากผลการวิจัยนี้

คำสำคัญ : ตำรับอาหารไทย คำศัพท์ฝรั่งเศส ความถี่ของศัพท์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ, ภาควิชาภาษาต่างประเทศและอุตสาหกรรมบริการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
e-mail: aree.l@mail.rmutk.ac.th

The Study of French Vocabulary Frequency in Thai Recipes

Aree Lapwongraj

Abstract

The research objective was to investigate the most frequently used words in Thai recipes from French language websites on Thai recipes. The documents were processed using a computerized program from the web <http://textanalyser.net> and the results were compiled into a list to find the most frequently used words. It showed that 2,975 different words were found among 213,929 French words from the authentic materials. The most frequently used word was “de” appearing 18,518 times of appearances or a frequency of 8.65%. The top 2,000 most frequent words used in Thai recipes comprised 94.13% of the texts. The vocabulary used in the context of Thai cooking was limited. Therefore, learning French for this specific purpose should be done in a short time. Functional words should be focused on because of their high frequency of appearance. Some words have a specific meaning in cooking. So it is necessary to learn words in context. The knowledge of the cultural environment of native speakers is also important for learners. Furthermore there should be ongoing research to develop French lessons for Thai cooking from this word list.

Keywords : Thai recipes, French vocabulary, Word frequency.

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักอันดับสองของประเทศไทย (Thitthongkham, Thavorn and John Walsh : 2010) และมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ แนวโน้มการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นในระดับโลกคือการท่องเที่ยวเพื่อการลิ้มลองอาหาร (Gastronomic tourism หรือ Food tourism) ตาเลบ ริไฟ (Taleb Rifai:2012) เลขาธิการองค์การการท่องเที่ยวสากลแห่งสหประชาชาติกล่าวไว้ว่า ...นักท่องเที่ยวทั่วโลกนับแสนล้านคนเดินทางกลับไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่คุ้นเคยเพื่อจะได้สนุกสนานกับการลิ้มรสชาติอาหาร แสวงหาอาหารสูตรพิเศษที่เลิศรส อาหารกลายเป็นประสบการณ์สำคัญของการท่องเที่ยว... สำหรับความนิยมของอาหารไทยในเวทีโลกนั้นพบว่า อาหารไทยติดอันดับอาหารชั้นนำอันดับที่หนึ่งของโลกจากการสำรวจของ CNN Global News (2011) ที่ได้จัดอันดับอาหารชั้นนำของโลก 50 อย่าง พบว่า แกงมัสมั่นได้อันดับที่หนึ่ง ต้มยำกุ้งได้อันดับที่ 8 ส่วนการจัดอันดับอาหารชั้นนำหนึ่งในสิบของโลกของโฮเวิร์ด ฮิลแมน (Hillman, 2014) พบว่าอาหารไทยอยู่ในอันดับที่แปดเป็นรองจากจีน ฝรั่งเศส อิตาลี อินเดีย ญี่ปุ่น โมร็อกโกและสเปน นอกจากนั้นรัฐบาลไทยยังมีนโยบายส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก อุตสาหกรรมอาหารเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมศักยภาพของไทย ด้วยมีพื้นฐานจากประเทศเกษตรกรรม มีผลผลิตทางการเกษตรและเป็นรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรและชุมชนในชนบท (ฐานเศรษฐกิจ, 2559) ซึ่งจะส่งผลดีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารของไทย ตลอดจนการส่งออกสินค้าประเภทอาหาร สิ่งบ่งชี้เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเพื่อการลิ้มลองอาหารไทยจะยังคงเติบโตต่อไปในอนาคต ในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจกับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะรู้สึกอุ่นใจถ้าเขาสามารถสื่อสารกับคนท้องถิ่นด้วยภาษาของเขาได้ ดังนั้นจึงเป็นข้อได้เปรียบทางเศรษฐกิจ หากผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการลิ้มลองอาหารไทยมีทักษะภาษาต่างประเทศ โดยปริมาณคำศัพท์จะมีผลที่สัมพันธ์กันต่อความเข้าใจภาษา ดังงานวิจัยของ ฟรานซิส และ คูเชรา (Francis & Kucera, 1982) ที่ได้ศึกษาคำศัพท์หนึ่งล้านคำ และค้นหาคำที่มีความถี่สูงสุด พบว่าคำศัพท์ที่มีความถี่สูง 2,000 คำแรกจะครอบคลุมคำที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่านถึงร้อยละ 79.7 นอกจากนั้น เบค และคณะ (Beck & other, 2002) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนภาษาไว้ว่า ผู้สอนควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับประโยชน์ใช้สอยของคำศัพท์ และความถี่ของการปรากฏคำศัพท์นั้น ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยที่มีความถี่ในการใช้สูง 2,000 คำแรก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสด้านการอาหารและการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้านเพื่อประโยชน์แก่นักศึกษา บุคลากรในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้านการอาหารและผู้สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความถี่ของคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยที่มีความถี่ในการใช้สูง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร บทบาทของเอกสารจริงในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ อาหารไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สืบค้นและรวบรวมเอกสารภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับการทำอาหารไทย ทั้งประเภทอาหารคาวและอาหารหวานที่ปรากฏบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากหลากหลายเว็บไซต์ ที่ได้โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่

http://www.750g.com/recettes_thailande.htm

<http://allrecipes.fr/recettes/resultats.aspx?mot=recette%20thaie>

http://leboutdumonde.canalblog.com/archives/recettes_thaies__desserts/index.html

<http://www.aufeminin.com/idees-recette-de-cuisine-thailandaise.html>

<http://www.cuisineaz.com/cuisine-du-monde/thailande-148.aspx>

<http://www.delices-du-monde.fr/recettes-thailandaise.html>

<http://cuisine.journaldesfemmes.com/recette-thailande>

<http://www.restaurant-thailandais.com/>

http://users.skynet.be/saveurs_thailandaises/

<http://www.thailande-guide.com/dossiers/cuisine-thaie.html>

http://www.toprecettes.com/categorie.php?cat=recettes_de_cuisine_thailandaise

<http://www.traditionsdasic.com/recette/thailandaise/>

3. นำเอกสารที่สืบค้นได้มาวิเคราะห์ความถี่ของคำศัพท์ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์คำศัพท์บนอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ <http://textanalyser.net> และรวบรวมคำศัพท์ให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่า 200,000 คำ

4. นำคำศัพท์จำนวน 200,000 คำที่ได้ มาสังเคราะห์โดยเรียงลำดับคำศัพท์ที่มีความถี่ในการใช้จากสูงที่สุดไปถึงต่ำสุด และคัดเลือกคำศัพท์จำนวน 2,000 คำแรก

5. ศึกษาความถี่ในการใช้จากคำศัพท์ จำนวน 2000 คำแรก

6. เรียบเรียงรายงานวิจัยเรื่อง “ความถี่ของคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทย” ฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ความถี่ของคำศัพท์ คือ โปรแกรมวิเคราะห์คำศัพท์บนอินเทอร์เน็ต ที่เว็บไซต์ <http://textanalyser.net>

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล คือฐานนิยมและค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ต จำนวน 213,929 คำ พบว่ามีคำศัพท์เกี่ยวกับตำรับอาหารไทยจำนวนทั้งสิ้นเพียง 2,975 คำศัพท์ คำศัพท์จำนวน 2,000 คำแรก นับจากคำศัพท์ที่มีความถี่สูงสุดลำดับที่หนึ่ง จนถึงคำศัพท์ที่มีความถี่ 2 ครั้ง ลำดับที่ 2,119 รวมเป็นคำศัพท์ 2,119 คำ มีปรากฏความถี่ของคำศัพท์ทั้งสิ้น 213,341 ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การแสดงสัดส่วนของคำศัพท์ 2,119 คำแรก

	จำนวนรูปศัพท์ ภาษาฝรั่งเศส	ความถี่คำศัพท์ ภาษาฝรั่งเศส
คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด	2,975 รูปศัพท์	213,929 ครั้ง
คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส 2119 คำแรก	2,119 รูปศัพท์	213,341 ครั้ง
สัดส่วนของรูปและความถี่คำศัพท์ 2119 คำ ต่อคำศัพท์ทั้งหมด	71.23%	99.73%

การศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยพบความถี่คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด 213,929 ครั้ง มี 2,975 รูปศัพท์ คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส 2119 คำแรก คิดเป็นร้อยละ 71.23 ของคำศัพท์ทั้งหมดจำนวน 2,975 คำ และคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส 2119 รูปศัพท์ มีความถี่ 213,341 ครั้ง คิดเป็นความถี่ร้อยละ 99.73 ของจำนวนความถี่คำศัพท์ทั้งหมด 213,929 ครั้ง ดังนั้นคำศัพท์ 2,000 คำแรก จะมีความถี่ร้อยละ 94.13 ของจำนวนความถี่คำศัพท์ทั้งหมด

ผลจากการศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยที่มีความถี่ในการใช้สูง จำแนกประเด็นการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. จำนวนความถี่ของคำศัพท์และรูปศัพท์

การศึกษาวិเคราะห์คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตจำนวนทั้งหมด 213,929 คำ พบว่ามีรูปคำศัพท์เกี่ยวกับตำรับอาหารไทยจำนวนทั้งสิ้นเพียง 2,975 รูปศัพท์เท่านั้น จึงจะเห็นได้ว่า จำนวนรูปศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยมีจำนวนไม่มาก

2. คำศัพท์ที่มีความถี่สูงสุด

คำศัพท์ที่มีความถี่สูงสุดจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีทั้งประเภทคำศัพท์ที่มีความหมายตามโครงสร้าง (Function words) และคำศัพท์ที่มีความหมายในตัวเอง (Content words)

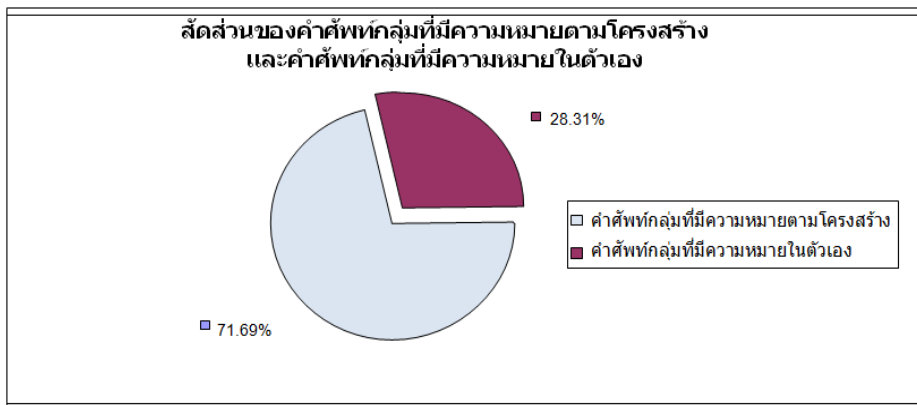
คำศัพท์ที่มีความถี่สูงสุดคือ de เป็นคำศัพท์กลุ่มที่มีความหมายตามโครงสร้างปรากฏ 18,518 ครั้ง มีความถี่ที่ปรากฏคิดเป็นร้อยละ 8.65 ของความถี่คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสทั้งหมดในเอกสารจินทิมา ชูวานนท์ (2550) ได้อธิบายคำศัพท์กลุ่มที่มีความหมายตามโครงสร้างในภาษาฝรั่งเศสประกอบด้วยกลุ่มคำศัพท์ 10 กลุ่ม ดังนี้ 1) Articles เช่น le, la, les, un, une 2) Prépositions เช่น de, à, chez, sur, devant 3) Pronoms personnels เช่น il, elle, nous, vous, le, la, les 4) Adjectifs possessifs และ Pronoms possessifs เช่น mon, ton, son, votre, vos, notre, mien, vôtre 5) Adjectifs démonstratifs และ Pronoms démonstratifs เช่น ce, cette, ces, celui, celle 6) Adjectifs indéfinis และ Pronoms indéfinis เช่น tel, telle, tout, tous 7) Adjectifs interrogatifs และ Pronoms interrogatifs เช่น quel, quelle, que, qui, quoi 8) Pronoms relatifs เช่น qui, que, laquelle, lesquels 9) Conjonction เช่น et, ou, car, si และ 10) กริยาช่วย être, และ avoir การรวมคำศัพท์ที่มีความหมายตามโครงสร้างด้วยการจัดกลุ่มแบบรวมคำศัพท์ที่ประกอบด้วย articles définis และสรรพนาม le, la, l', les ไว้ด้วยกัน กลุ่ม le, la, l', les จะมีจำนวนความถี่ 15,658 ครั้ง และเมื่อรวม articles indéfinis : un, une, des ไว้ด้วยกัน กลุ่ม un, une, des จะอยู่ในลำดับที่ 8 จำนวนความถี่ 3,049 ครั้ง และคำลำดับที่ 10 คือ en จำนวนความถี่ 2,186 ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

**ตารางที่ 2 คำศัพท์ที่มีความหมายตามโครงสร้าง และคำศัพท์ที่มีความหมายในตัวเอง
ที่มีความถี่สูงสุด**

ลำดับ	คำศัพท์	จำนวนความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละของความถี่ รวม 213,929 ครั้ง
1	de	18,518	8.656
2	le (4597), l'(3564), les(4036)	15,658	7.319
3	soupe	4,645	2.171
4	et	4,230	1.977
5	sauce	3,652	1.707
6	cuillerée / cuillérée	3,571	1.669
7	ajouter	3,099	1.448
8	un / une (2639), des (410)	3,049	1.425
9	mimute	2,264	1.058
10	en	2,186	1.021
	รวม	60,872	28.45

จากตารางข้างต้นมีคำศัพท์ที่มีความหมายตามโครงสร้าง อยู่ในลำดับที่ 1, 2, 4, 8 และ 10 มีจำนวนความถี่รวม 43,641 ครั้ง มีความถี่ที่ปรากฏคิดเป็นร้อยละ 20.40 ของความถี่คำศัพท์ทั้งหมด รวมกันทั้งสิ้น 213,929 ครั้ง หรือคิดเป็นความถี่ร้อยละ 71.69 ของความถี่คำศัพท์ในลำดับที่ 1-10 ส่วนที่เหลืออยู่ในลำดับที่ 3, 5, 6, 7, และ 9 จัดเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายในตัวเอง จำนวนความถี่รวม 17,231 ครั้ง มีความถี่ที่ปรากฏคิดเป็นร้อยละ 8.05 ของความถี่คำศัพท์ทั้งหมด และคิดเป็นความถี่ร้อยละ 28.31 ของความถี่คำศัพท์ในลำดับที่ 1-10 ดังนั้นสัดส่วนของคำศัพท์กลุ่มที่มีความหมายตามโครงสร้าง และคำศัพท์กลุ่มที่มีความหมายในตัวเอง จะปรากฏในรูปแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 สัดส่วนของคำศัพท์ที่มีความหมายตามโครงสร้างและคำศัพท์ที่มีความหมายในตัวเอง

3. รูปคำกริยา

รูปแบบของคำกริยาที่พบว่าใช้มากมีทั้งในรูป infinitif, impératif, participe présent และ participe passé ซึ่งใช้ในคำชี้แจงหรือในคำสั่งที่ไม่ระบุประธานในตำราอาหาร เช่น

Couper les champignons en grosses lamelles.

Faire dorer les noix de cajou dans une poêle sans matière grasse.

กริยาในรูป impératif หรือรูปประโยคคำสั่ง ซึ่งเป็นการบอกให้กระทำ เช่น

Ajoutez l'oignon et mélangez pendant 2 minutes. Versez la sauce.

กริยาในรูป Le participe อยู่ใน mode impersonnel คือมีรูปเดียวไม่มีการแจกแจงรูปตามประธาน participe présent ใน Le gérondif ใช้กับ « en » ที่ตามด้วยกริยาที่ลงท้ายด้วย -ant ใช้บอกในความหมายว่า “ในขณะที่...” ประธานของประโยคกระทำกริยา 2 อย่างพร้อมกัน หรือใช้บอกวิธีการ มีความหมายว่า “โดย...” “ด้วยการ...” “ด้วยวิธี...” เช่น

Préparez la vinaigrette en mélangeant les ingrédients.

Laisser cuire à feu doux durant 5 minutes tout en remuant de temps en temps.

กริยาในรูป participe passé ใช้เป็นคุณศัพท์ หรือ ใช้ participe passé ในวลีขยายความ มีความหมายถึงสิ่งที่ถูกกระทำแล้ว เช่น

Servez accompagné de riz ou de légumes verts cuits à la vapeur.

Verser ensuite le lait de coco, le sucre et la noix de coco râpée.

4. คำศัพท์มาตราซึ่ง-ตวง-วัด ในระบบเมตริก

เอกสารจริงภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตปรากฏคำศัพท์ที่เป็นมาตราซึ่ง-ตวง-วัด ในระบบเมตริกซึ่งมีความถี่สูงมาก เช่น millimètre, centimètre, litre, millilitre, kilogramme เป็นต้น

5. คำศัพท์ในรูปอักษรย่อ

ในเอกสารจริงภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยพบการใช้อักษรย่อเกี่ยวกับการชั่งตวงวัด อุณหภูมิ และเวลา ตัวอย่างอักษรย่อเกี่ยวกับการชั่งตวงวัดที่พบในเอกสารเกี่ยวกับตำรับอาหาร ได้แก่ cuil. หมายถึง cuillère càc หมายถึง cuillerée à café เช่น

Ajoutez ½ cuil. à café de sucre et 4 cuil. à soupe de lait de coco.

Arroser le poulet de sauce de soja et la moitié d'une càc de sucre.

6. คำศัพท์ที่แสดงลำดับขั้นตอน

ในการบรรยายการปรุงอาหาร ปรากฏคำศัพท์ที่แสดงลำดับขั้นตอนซึ่งมีทั้งคำบุพบท กริยาวิเศษณ์ และสันธาน เช่น enfin, lorsque, quand, puis, jusqu'à ce que เป็นต้น

7. การสร้างคำใหม่ด้วยการเติม préfixe และ suffixe

การนำคำศัพท์มาจัดเรียงกันตามลำดับอักษรทำให้ได้เห็นการใช้คำศัพท์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มาจากรากศัพท์เดียวกัน โดยการสร้างคำจากอุปสรรค ปัจจัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

congélateur > congélation > congelé > congeler > décongeler เป็นต้น

8. การปรากฏของคำศัพท์ภาษาไทย และคำศัพท์ภาษาอื่นๆแทรกอยู่

ในเอกสารจริงภาษาฝรั่งเศส ปรากฏการใช้คำศัพท์ภาษาไทยจำนวนมาก ทั้งการทับศัพท์ชื่ออาหารและชื่อเครื่องปรุงต่าง ๆ ด้วยอักษรโรมันสะกดตามเสียงไทย ผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส จึงเว้นที่จะนำคำศัพท์ภาษาไทยมาเจนนับไว้ในลำดับความถี่ เช่น

Crevettes crues au jus de lime (Khung Manao)

Riz sauté aux crevettes et basilic thaï (Khao Pad Khung Kaprow)

การเรียกหรือบรรยายอาหารหรือเครื่องปรุงต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับสารที่ต่างวัฒนธรรมเข้าใจง่าย จึงใช้การเทียบเคียงกับสิ่งที่รู้จักหรือสิ่งที่พบเห็นได้ง่ายในบริบทนั้น ๆ ทำให้ปรากฏคำศัพท์ภาษาอื่น ๆ จำนวนมาก ผู้วิจัยไม่นำคำศัพท์ภาษาอื่น ๆ มาจัดในลำดับความถี่ แต่กล่าวถึง ณ ที่นี้เพื่อแสดงถึงธรรมชาติของภาษาในเอกสารจริงเกี่ยวกับตำรับอาหารไทยบนอินเทอร์เน็ต เช่น

Dans un bol, verser environ 10 cl de sauce pour nems, 10 cl de "dipping sauce" pimentée, 4 à 5 gouttes d'huile de sésame et 1/2 cuillère à café de wasabi.

นอกจากนี้ยังมีการเรียกชื่ออาหารไทยโดยเทียบเคียงกับอาหารต่างประเทศซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในประเทศฝรั่งเศสเพื่อให้ชาวต่างชาติเข้าใจง่าย เช่น

Kebabs de poulet à la Thai

La soupe doit être assez épaisse, comme un ragoût.

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความถี่ของคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเกี่ยวกับตำรับอาหารไทย” นี้ พบว่า คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสด้านการอาหารมีจำนวนจำกัด เห็นได้จากคำศัพท์ 2,000 คำแรกมีความถี่ร้อยละ 94.13 ของจำนวนความถี่คำศัพท์ที่ครอบคลุมเนื้อหาเอกสารทั้งหมด ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฟรานซิส และคูเชรา (Francis and Kucera, 1982) ที่ได้ศึกษาความถี่ของคำศัพท์และค้นหาคำที่มีความถี่สูงสุด พบว่า การรู้คำศัพท์ที่มีความถี่สูง 2,000 คำแรกจะสามารถรู้คำที่ปรากฏอยู่ในเรื่องให้อ่านถึงร้อยละ 79.7 และจันทิมา ชูวานนท์ (2551) ได้ศึกษาความถี่ของคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสที่ปรากฏใช้ในเอกสารจริงในบริบทของการท่องเที่ยวไทย พบว่า จำนวน 2,000 คำ ซึ่งมีความถี่คิดเป็นร้อยละ 87.02 ของจำนวนความถี่คำศัพท์ทั้งหมด ต่อมาในปี พ.ศ.2554 ได้วิเคราะห์คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสจากเอกสารธุรกิจการโรงแรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 200,000 คำ ซึ่งพบว่าในลำดับที่ความถี่ของคำศัพท์จำนวน 2,000 คำแรกนี้ ครอบคลุมเนื้อหาเอกสารที่วิเคราะห์ถึงร้อยละ 89.56 ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสให้สื่อสารได้ในบริบทของการอาหารจึงสามารถจัดการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาสั้น ความถี่ของคำศัพท์กลุ่มที่มีความหมายตามโครงสร้างภาษา หรือศัพท์ทางไวยากรณ์ (Function words) ปรากฏรูปศัพท์น้อยแต่มีความถี่ในการใช้สูงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zeno, Iveno, Millard และ Duvuri (อ้างถึงใน Lehr, Fran, 1994) ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาควรให้ความสำคัญกับคำศัพท์กลุ่มที่มีความหมายตามโครงสร้าง เพราะมีความถี่ในการใช้สูงและจะทำให้การใช้ภาษาถูกต้องตามไวยากรณ์ คำศัพท์บางคำมีความหมายเฉพาะสำหรับการครัว ดังนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับบริบทของคำศัพท์ด้วย นอกจากนั้นความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมของชาติเจ้าของภาษายังมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และสื่อสารภาษาต่างประเทศนั้น ๆ เช่นกัน ในการปรุงอาหารไทยอาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมตามวัฒนธรรมนั้น ๆ มาตราซั่ง-ตวง-วัด ระบบเมตริกมีกำเนิดอยู่ในวัฒนธรรมฝรั่งเศส ดังนั้นการสื่อสารที่จะทำให้คนในวัฒนธรรมฝรั่งเศสเข้าใจง่ายจึงจำเป็นต้องเป็นมาตราซั่ง-ตวง-วัดระบบเมตริก สำหรับการพัฒนางานวิจัย ในครั้งต่อไปควรมีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการปรุงอาหารไทยโดยนำคำศัพท์ที่มีความถี่สูงซึ่งเป็นผลการวิจัยครั้งนี้มาสร้างเป็นบทเรียนหรือสร้างบทเรียนสำเร็จรูปภาษาฝรั่งเศสเพื่อการอาหารไทย บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิจัยนี้มีประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อจุดประสงค์เฉพาะทางด้านการอาหารและการท่องเที่ยวเพื่อการอาหาร ซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น และทำให้การลิ้มรสชาติอาหารและการแสวงหาอาหารสูตรพิเศษที่เลิศรสกลายเป็นประสบการณ์สำคัญของการท่องเที่ยว ประกอบกับรัฐบาลไทยยังมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก จึงทำให้การพัฒนาศักยภาพด้านทักษะภาษาต่างประเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานท่องเที่ยวเพื่อการอาหารเป็นเรื่องจำเป็น รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศแก่นักศึกษาให้เข้าสู่ตลาดงานเฉพาะด้านอย่างมีคุณภาพ การเรียนภาษาเฉพาะกิจนั้นจำเป็นต้องเลือกเฉพาะคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นความต้องการในการใช้ภาษาของผู้เรียน รายการศัพท์และการปรากฏของคำศัพท์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เหมาะที่จะนำไปใช้ในการสร้างบทเรียนหรือบทเรียนสำเร็จรูปภาษาฝรั่งเศสด้านการท่องเที่ยวเพื่อการอาหาร เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สนใจทั่วไปสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ทักษะภาษาดังกล่าวจะเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของการท่องเที่ยวไทยให้สามารถเข้าถึงตลาดนักท่องเที่ยวจากประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสได้

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพ

บรรณานุกรม

- ก.พานิชย์เปิดงานTHAIFEX-Worldตั้งเป้าเพิ่มศักยภาพตลาดอาหารไทย. (2559). ฐานเศรษฐกิจ. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2559. จาก <http://www.thansettakij.com/content/56298>
- จันทิมา ชูวานนท์. (2550). รายงานการวิจัยคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสในเอกสารการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และการสอน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- จันทิมา ชูวานนท์. (2554). รายงานการวิจัยการวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสในเอกสารจริงด้านการโรงแรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- Beck, I. L., McKeown, M. G., and Kucan, L. (2002). **Bringing words to life: Robust vocabulary instruction**. New York: Guilford.
- CNN Global News View. (2011). **World's 50 best foods**. Retrieved July 12, 2014, from <http://travel.cnn.com/explorations/eat/worlds-50-most-delicious-foods-067535>,
- Francis, W.N. and Kucera, H. (1982). **Frequency Analysis of English Usage**. Houghton Mifflin : Boston.
- Hillman, Howard. (2014) . **Best 10 world cuisine rankings**. Retrieved July 12, 2014, from http://www.hillmanwonders.com/cuisines/best_10_world_cuisines.htm,
- Lamy, Marie-Noëlle.2000. **The Cambridge French-English Thesaurus**. Cambridge : Cambridge University Press. 326p.
- Lehr, Fran., Osborn, Jean., Hiebert, E.H. (2004). **A Focus on Vocabulary**, San Francisco: Pacific Resources for Education and Learning. Retrieved Aug 25, 2012, from <http://textproject.org/assets/library/resources/Lehr-Osborn-Hiebert-2004-A-Focus-on-Vocabulary-Booklet.pdf>.
- Popularsomething. (2011) Retrieved July 12, 2014, from <http://www.popularsomething.com/2011/02/most-popular-cuisines-in-world.html>.
- Rifai, Taleb. (2012). **Global Report on Food Tourism**. Spain: The World Tourism Organization (UNWTO).

Textalyser, Retrieved on Feb 17, 2012, from: <http://textanalyser.net>, Thitthongkham, T. and Walsh, J. (2010). **An Analysis of Factors Influencing the Competitiveness of the Thai Tourism Industry**, paper presented at the ICBER 2010 (Kuala Lumpur: 26th-28th, 2010). Retrieved July 12, 2014. From <http://jcwalth.wordpress.com/2010/11/30/an-analysis-of-factors-influencing-the-competitiveness-of-the-thai-tourism-industry/> (August 25, 2012.),

การศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนจาก
Guangxi Agricultural Vocational College
มณฑลกว่างซีสาธารณรัฐประชาชนจีน
The Study of Errors in Thai Writing of Chinese
Students from Guangxi Agricultural Vocational
College, Guangxi People's Republic of China

รสริน ดิษฐบรรจง¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College มณฑลกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มาฝึกอบรมโครงการภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บันทึกประจำวันของนักศึกษาจีน ระยะเวลา 5 เดือน จำนวน 22 ฉบับ รวมบันทึกประจำวันทั้งสิ้น 153 วัน ผลการวิจัยพบปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน 6 ประเด็น ดังนี้ 1) การสะกดคำ 2) การใช้คำ 3) การใช้ประโยค 4) การใช้สำนวน 5) การใช้ตัวเลข 6) การเว้นวรรคตอนและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

คำสำคัญ : การเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน, Guangxi Agricultural Vocational College

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
e-mail: rodsarin.d@dru.ac.th

The Study of Errors in Thai Writing of Chinese Students from Guangxi Agricultural Vocational College, Guangxi People's Republic of China

Rodsarin Dittabanjong

Abstract

The purpose of this research was to investigate the errors in Thai writing of the Chinese students from Guangxi Agricultural Vocational College, Guangxi province, People's Republic of China, who had been trained in the Thai Language and Culture for Communication for Foreigners project at Dhonburi Rajabhat University. The research data was collected from twenty two students' diaries in a five-month period or one hundred and twenty-three days. The results revealed that there were six types of errors found in Thai writing of the Chinese students; 1) spelling, 2) word usage, 3) sentence structure, 4) idiom usage, 5) numbering and 6) spacing and use of punctuation marks.

Keywords : Thai writing of Chinese students, Guangxi Agricultural Vocational College

บทนำ

การเขียนมีความสำคัญในฐานะเป็นทักษะหนึ่งในการสื่อสาร เช่นเดียวกับการพูด การฟังและการอ่าน แต่ด้วยข้อจำกัดในเรื่องการส่งสารด้วยลายลักษณ์อักษร จึงทำให้การเขียนเป็นเรื่องยาก ผู้ส่งสารด้วยการเขียนจึงต้องใช้ประสบการณ์ การสั่งสมความรู้ ทักษะในการเขียน การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จึงจะสามารถเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสื่อสารกับผู้รับสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ถึงแม้ว่าการเขียนจะมีข้อจำกัดหลายประการ แต่การส่งสารด้วยการเขียนก็ยังเป็นที่นิยมอย่างมาก เพราะสามารถบันทึกเก็บเป็นหลักฐานและนำไปใช้ได้อย่างแพร่หลาย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคนอื่น ๆ (2540: 74) กล่าวว่า การเขียนหมายถึง “การสื่อความหมายอย่างหนึ่งไปยังผู้อ่าน โดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการส่งสาร เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบความรู้ ความคิดและความรู้สึกของผู้เขียน”

ปัจจุบันในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน การเรียนภาษาที่สองนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างมาก ภาษาไทยนับว่าเป็นภาษาหนึ่งในโลกที่มีผู้ให้ความสนใจเรียน โดยเฉพาะผู้เรียนชาวจีนที่ให้ความสนใจเรียนภาษาไทย ซึ่งมีสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อรองรับผู้เรียนชาวจีนทั้งรูปแบบการจัดการเรียนแบบรับปริญญาและโครงการอบรมระยะสั้น โดยมีสถิติการเข้ามาศึกษาภาษาไทยในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ในฐานะที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาที่ตอบสนองการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาต่างชาติ จึงทำให้มีสถาบันต่าง ๆ ในประเทศจีนส่งนักศึกษาเข้ามาอบรมภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง และ Guangxi Agricultural Vocational College ก็เป็นหนึ่งในสถาบันที่สนใจส่งนักศึกษาเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาต่างชาติจำเป็นต้องให้นักศึกษาเรียนรู้ทักษะทั้งสี่ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนไปพร้อม ๆ กัน ทักษะการฟังและการอ่านนั้น ถือเป็นทักษะการรับสาร ซึ่งจะมีข้อจำกัดไม่มากนัก ผู้เรียนชาวต่างประเทศสามารถเรียนรู้ได้โดยง่าย แต่ทักษะการพูดและการเขียนเป็นทักษะการส่งสาร จะสามารถฝึกปฏิบัติได้ยากกว่า โดยเฉพาะทักษะการเขียน ซึ่งมีข้อจำกัดในการถ่ายทอดสารค่อนข้างมาก

การเขียนเป็นทักษะการส่งสารที่มีข้อจำกัดเป็นอย่างมาก ผู้เขียนจะเขียนได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับคำนึงถึงหลักเกณฑ์หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการสะกดคำให้ถูกต้อง การเลือกใช้คำให้ตรงความหมาย การเลือกใช้ประโยคให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ โดยเฉพาะผู้เรียนชาวต่างชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่แต่เริ่มเรียนเมื่อเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยแล้ว มีระยะเวลาการเรียนไม่นานนัก จึงส่งผลให้มีปัญหาการเขียนเพื่อการสื่อสารค่อนข้างมาก ปัญหาที่พบเริ่มตั้งแต่การสะกดคำ การใช้คำไม่ถูกต้องตรงกับความหมาย การเขียนประโยคไม่จบกระแสความ การเขียนประโยคที่สื่อความหมายไม่สมบูรณ์ อันเกิดจากสาเหตุที่ไม่ได้เรียนรู้ทักษะการเขียนให้มากพอ จึงส่งผลให้นักศึกษาชาวจีนประสบปัญหาการสื่อสารในการเขียนมากกว่าทักษะการสื่อสารด้านอื่น

จากการสำรวจในเบื้องต้นพบว่านักศึกษาชาวจีนที่ได้เรียนหลักภาษาไทยมาจากประเทศจีนจะสามารถสื่อสารภาษาเขียนได้เบื้องต้น ปัญหาที่พบมาก คือ การสะกดคำผิด การเขียนตัวพยัญชนะผิด เมื่อเริ่มต้นด้วยการเขียนสะกดคำผิดแล้วก็จะนำไปสู่การใช้คำ ประโยค สำนวน และเครื่องหมายวรรคตอนที่ผิดตามไปด้วย

จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนซึ่งเป็นชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โดยเฉพาะนักศึกษาชาวจีนที่มาอบรมโครงการอบรมเฉพาะกิจภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางภาษาไทยไม่มากนักเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนของทุกรายวิชาในหลักสูตรให้แก่ชาวจีนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College เมืองหนานหนิง มณฑลกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน
2. เพื่อนำข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเขียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

1. บัณฑิตประจำวันของนักศึกษาจีน จำนวน 11 คน คนละ 2 ฉบับ ได้จำนวนบัณฑิตประจำวัน จำนวน 22 ฉบับ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 – ธันวาคม พ.ศ. 2559 ระยะเวลา 5 เดือน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวิเคราะห์ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา จำนวน 6 เรื่อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการเขียนจากบัณฑิตประจำวันของนักศึกษาจีน คนละ 2 ฉบับ จำนวนนักศึกษา 11 คน ได้จำนวนบัณฑิตประจำวัน จำนวน 22 ฉบับ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 – ธันวาคม พ.ศ. 2559 ระยะเวลา 5 เดือน

3. กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน ดังนี้

3.1 เกณฑ์การวิเคราะห์ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา

- 3.1.1 ปัญหาเรื่องการสะกดคำ
- 3.1.2 ปัญหาเรื่องการใช้คำ
- 3.1.3 ปัญหาเรื่องการใช้ประโยค
- 3.1.4 ปัญหาเรื่องการใช้สำนวน
- 3.1.5 ปัญหาเรื่องการใช้ตัวเลข
- 3.1.6 ปัญหาเรื่องการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

จากนั้นจึงนำเกณฑ์ดังกล่าวไปวิเคราะห์ผลงานการเขียนของนักศึกษา

4. สรุปและอภิปรายผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากสมุดบันทึกประจำวันมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์การเขียนของนักศึกษาโดยพิจารณาตามเกณฑ์การวิเคราะห์ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นบันทึกลงในตารางเก็บข้อมูล หลังจากนั้นจึงนำมาเขียนสรุปผลและอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College เมืองหนานหนิง มณฑลกวางซี สาธารณรัฐประชาชนจีนจากบันทึกประจำวันที่นักศึกษาเขียนตลอดระยะเวลาที่มาศึกษาในประเทศไทย พบปัญหาการเขียน 6 ประเด็น ดังนี้

1.1 ปัญหาเรื่องการสะกดคำ

ปัญหาเรื่องการสะกดคำของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College พบว่าสะกดคำไทยผิดทั้ง พยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ รวมถึงการเขียนตัวอักษรขาดหายไป รายละเอียดดังนี้

1.1.1 ปัญหาเรื่องพยัญชนะ

นักศึกษาจีนเขียนพยัญชนะผิดทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกด พยัญชนะต้นพบว่าสะกดผิดทั้งพยัญชนะต้นเดี่ยวและพยัญชนะต้นควบหรือตัวควบกล้ำดังตัวอย่าง

(1) ปัญหาเรื่องพยัญชนะต้น

(1.1) พยัญชนะต้นเดี่ยว

พยัญชนะต้นเดี่ยว คือ พยัญชนะที่เป็นตัวอักษรตัวเดียว
ตัวอักษรที่นักศึกษาจีนมักเขียนผิด ได้แก่ ด ต ร บ ข ศ ส ก ล ดังตัวอย่าง

ดาว	เขียนผิดเป็น	ตา
ตื้นนอน	เขียนผิดเป็น	ตื้นนอน
ร้อน	เขียนผิดเป็น	ล้อน
ชนบท	เขียนผิดเป็น	ชนปท
บ่อย ๆ	เขียนผิดเป็น	บ่อย ๆ
เข้าเรียน	เขียนผิดเป็น	เข้าเรียน
นักศึกษา	เขียนผิดเป็น	นักสีกา
รู้สึก	เขียนผิดเป็น	รู้สึก
เลิกเรียน	เขียนผิดเป็น	เร็กเรียน
ไอศกรีม	เขียนผิดเป็น	ไอศกริม

(1.2) พยัญชนะต้นควบ (ตัวควบกล้ำ)

พยัญชนะต้นควบคือตัวอักษรที่เป็นตัวควบกล้ำ ตัวอักษรที่
นักศึกษาจีนมักเขียนผิด คือตัวควบกล้ำ กร และ พร ดังตัวอย่าง

กราบ	เขียนผิดเป็น	กลาบ
นมเปรี้ยว	เขียนผิดเป็น	นมเปรี้ยว

(2) ปัญหาเรื่องพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกด

นักศึกษาจีนเขียนพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกดผิดใน 2 ลักษณะ คือ
เปลี่ยนตัวสะกดจากตัวหนึ่งเป็นอีกตัวหนึ่งและเปลี่ยนจากมีตัวสะกดเป็นไม่มีตัวสะกด ดังตัวอย่าง

กิน	เขียนผิดเป็น	กิง
(เขียนตัวสะกดแม่กน เป็นตัวสะกดแม่กง)		
อันชั้น	เขียนผิดเป็น	อันชั้น
(เขียนตัวสะกดแม่กน เป็นตัวสะกดแม่กง)		
ขอโทษ	เขียนผิดเป็น	ขอโทท
(เขียนตัวสะกดแม่กต เป็นตัวสะกดแม่กก)		
มะตุษ	เขียนผิดเป็น	มะตุง
(เขียนตัวสะกดแม่กม เป็นตัวสะกดแม่กง)		
พักผ่อน	เขียนผิดเป็น	พักผ่อ

(เขียนตัวสะกดแม่น เป็นตัวสะกดแมกก)

ชื่อ เขียนผิดเป็น ชื่น

(เขียนพยางค์ไม่มีตัวสะกดโดยจะต้องมีตัว “อ” ประกอบเข้าข้างท้ายเสมอ เป็นมาตราตัวสะกดแม่น)

นอกจากนั้นยังพบการเขียนคำที่มีตัวสะกดเปลี่ยนเป็นไม่มีตัวสะกด (การลดตัวสะกด) ได้แก่ พุด เขียนผิดเป็น ผู้

1.1.2 ปัญหาเรื่องสระ

นักศึกษาจีนมีปัญหาเรื่องการเขียนสระทั้งสระเดี่ยวและสระประสม เปลี่ยนจากสระสั้นเป็นยาว และเปลี่ยนจากสระยาวเป็นสั้น ดังตัวอย่าง

(1) ปัญหาการเปลี่ยนสระสั้นเป็นสระยาว

ตื่นแต้น เขียนเป็น ตื่นแต้น (เปลี่ยน สระเอ เป็น สระแอ)

รัชกาล เขียนเป็น ราชกาล (เปลี่ยน สระอะ เป็น สระอา)

กลางวัน เขียนเป็น กลางวาน (เปลี่ยน สระอะ เป็น สระอา)

(2) ปัญหาการเปลี่ยนสระยาวเป็นสระสั้น

แต่งงาน เขียนเป็น เต่งงาน (เปลี่ยน สระแอ เป็น สระเอะ)

จิน เขียนเป็น จิน (เปลี่ยน สระอิ เป็น สระอึ)

ปุ่ เขียนเป็น ปู่ (เปลี่ยน สระอุ เป็น สระอู)

การบ้าน เขียนเป็น กันบ้าน (เปลี่ยน สระอา เป็น สระอะ)

1.1.3 ปัญหาเรื่องวรรณยุกต์

นักศึกษาจีนมีปัญหาเรื่องการเขียนวรรณยุกต์ 2 เรื่อง คือ การเขียนรูปวรรณยุกต์ผิดและการเขียนตำแหน่งวรรณยุกต์ผิด ดังตัวอย่าง

(1) การเขียนรูปวรรณยุกต์ผิด

จากการวิเคราะห์การเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนพบว่านักศึกษาจีนเขียนรูปวรรณยุกต์ผิดจากวรรณยุกต์รูปหนึ่งเป็นวรรณยุกต์อีกรูปหนึ่ง ดังตัวอย่าง

แม้ว่า รูปวรรณยุกต์โท เขียนผิดเป็น แม้ว่า รูปวรรณยุกต์เอก

ตอนเช้า ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เขียนผิดเป็น ตอนเช้า รูปวรรณยุกต์โท

หนึ่งครั้ง รูปวรรณยุกต์โท เขียนผิดเป็น หนึ่งครั้ง รูปวรรณยุกต์เอก

ง่วง รูปวรรณยุกต์เอก เขียนผิดเป็น ง่วง ไม่มีรูปวรรณยุกต์

(2) การเขียนตำแหน่งของวรรณยุกต์ผิด

ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาจีนเขียนตำแหน่งของวรรณยุกต์ไม่ถูกต้องตรงตามความหมายของคำ บางครั้งปรากฏการเขียนวรรณยุกต์บนตัวอักษรที่ใกล้เคียงกับตัวอักษรที่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง กว๋ยเตี้ยว (สระอวลดรูป โดยตัด ิ ในพยางค์ที่มีตัวสะกด) นักศึกษาจะเขียนไม่จำกัดว่าตำแหน่งตัว ว เป็น กว๋ยเตี้ยว

1.1.4 ปัญหาเรื่องการเขียนตัวอักษรขาดหายไป

จากการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาจีนเขียนตัวอักษรไทยขาดหายไปทั้งตัวอักษรที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่าง

<u>สี่</u> คน	เขียนผิดเป็น	<u>สี่</u>	(ตัวสะกด น หายไป)
<u>ชี</u> วิต	เขียนผิดเป็น	<u>ชี</u> วิ	(ตัวสะกด ต หายไป)
<u>คิด</u> ถึง	เขียนผิดเป็น	<u>คิด</u> ถึง	(ตัวสะกด ด หายไป)
ตอนเย็น	(อ)ยากไปกินเนื้อย่างและสุกี้		(พยัญชนะ อ หายไป)

1.2 ปัญหาเรื่องการใช้คำ

ปัญหาเรื่องการใช้คำของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College พบว่าการใช้คำนาม คำกริยา คำบุพบท คำสันธานและคำลักษณนามไม่ถูกต้อง พบการใช้คำต่างระดับในการเขียน ปัญหาเรื่องการวางตำแหน่งของคำในประโยคและปัญหาการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแทนคำภาษาไทย รายละเอียดดังนี้

1.2.1 การใช้คำนามไม่ถูกต้อง

คำนาม คือ คำบอกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ เป็นคำที่ใช้เรียกสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น คน สัตว์ บ้านเมือง และสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น อำนาจ บาบ บุญใจ ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาจีนยังใช้คำนามในประโยคไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

เราออกไปเที่ยว ถึง แปดโมงเย็น ก็กลับมา

จากตัวอย่างคำบอกเวลา “แปดโมงเย็น” ไม่ถูกต้อง ต้องใช้ว่า “สองทุ่ม” หรือ “ยี่สิบนาฬิกา” จึงจะถูกต้อง

ไปนั่งดูพระอาทิตย์ตก มีไต้เรือแปดหมื่น

จากตัวอย่างควรเปลี่ยนคำนาม “ไต้เรือ” เป็นคำว่า “ลม” จึงจะถูกต้อง

ตอนบ่ายพวกเราทำตัวนักศึกษา

จากตัวอย่างคำว่า “ตัวนักศึกษา” ไม่ถูกต้อง ต้องใช้คำว่า “บัตรนักศึกษา”

หมาเป็นคนที่ชื่อสัตว์

จากตัวอย่างประโยคนี้ควรใช้คำว่า “หมา” หรือ “สุนัข” แทนคำว่า “คน” เป็นการใช้คำผิดข้อเท็จจริงโดยการนำคำที่มีความหมายไม่สัมพันธ์กันตามความเป็นจริงมาประกอบกันเป็นประโยค

1.2.2 การใช้คำกริยาไม่ถูกต้อง

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาจिनยังใช้คำกริยาในประโยคไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

แม่ของเขานุ่มมาก ๆ

จากตัวอย่างแม่เป็นเพศหญิง จึงต้องใช้คำว่า “สาว” แทนคำว่า “นุ่ม”

บ้ายสองโมงบรรลเมืองไทย

จากตัวอย่างควรใช้คำว่า “ถึง” แทนคำว่า “บรรล” เพื่อให้มีความหมายว่า

มาถึง

เพื่อนผู้ชายซื้อดอกกุหลาบสีขาวส่งให้พวกเรา

จากตัวอย่างควรใช้คำกริยา “มอบ” แทนคำว่า “ส่ง”

เพื่อนไทยทำขนมให้หนู หนูรู้สึกตกตะลึง

จากตัวอย่างควรใช้คำว่ากริยา “ดีใจ” แทนคำว่า “ตกตะลึง” เนื่องจากตกตะลึง มีความหมายว่า ตกใจจนพูดไม่ออก แสดงอาการงงัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 420)

อาจารย์สอนเราทำดอกไม้ เราแขวนไว้ที่หน้าอก

จากตัวอย่างควรใช้คำว่า “ติด” แทนคำว่า “แขวน”

1.2.3 การใช้คำบุพบทไม่ถูกต้อง

คำบุพบท คือ คำที่ใช้หน้านามหรือสรรพนามหรือกริยาเพื่อบอกว่ามีหน้าที่เป็นอะไร ผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาจिनยังใช้คำบุพบทในประโยคไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

ครูผูกเชือกให้มือของพวกเรา

จากตัวอย่างคำว่า “ให้” ไม่ใช่คำบุพบท แต่เป็นคำกริยา ควรเปลี่ยนเป็นคำว่า “ที่” จึงจะถูกต้อง เปลี่ยนรูปประโยคเป็น ครูผูกเชือกที่มือของพวกเรา

1.2.4 การใช้คำสันธานไม่ถูกต้อง

คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมประโยคหรือข้อความให้สละสลวย ผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาจिनใช้คำสันธานในประโยคไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

เพื่อนไทยพูดเดือนพฤศจิกายนให้หนูไปเรียนมวยไทย

จากตัวอย่างหลังคำว่า “พูด” ต้องมีคำสันธาน “ว่า” เพื่อบ่งชี้ว่าเป็นประโยคความซ้อนแบบวิเศษณานุประโยค

1.2.5 การใช้คำลักษณนามไม่ถูกต้อง

คำลักษณนาม คือ คำนามที่ใช้บอกลักษณะ ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาจีนใช้คำลักษณนามในประโยคไม่ถูกต้อง ที่พบมากคือ การไม่ใส่ลักษณนาม การสลับลักษณนามกับคำบอกจำนวน ดังตัวอย่าง

ฉันเห็นหนึ่งเด็กเป็นผู้ชาย น่ารักมาก ๆ

จากตัวอย่างควรใช้ว่า ฉันเห็นเด็กผู้ชายหนึ่งคน น่ารักมาก ๆ

พวกเราเรียนตัวอักษรภาษาไทย 44

จากตัวอย่างควรใช้ว่า พวกเราเรียนตัวอักษรภาษาไทย 44 ตัว

ฉันซื้อบางผลิตภัณฑ์ดูแลผิว

จากตัวอย่างควรใช้ว่า ฉันซื้อผลิตภัณฑ์ดูแลผิวบางตัว

อาจารย์เลือกพวงมโหตรสามที่ดีที่สุด

จากตัวอย่างควรใช้ว่า อาจารย์เลือกพวงมโหตรสามพวงที่ดีที่สุด

เราไปนั่งเรือ สองคนนั่งหนึ่งเรือ

จากตัวอย่างควรใช้ว่า เราไปนั่งเรือ สองคนนั่งเรือหนึ่งลำ

1.2.6 การใช้คำต่างระดับ

การใช้คำต่างระดับ คือ การเลือกใช้คำที่มีความหมายเดียวกันแต่แตกต่างกันระดับภาษาในประโยคหรือในข้อความเดียวกัน ส่งผลให้ประโยคหรือข้อความดังกล่าวนั้นมีความบกพร่องในการใช้ภาษา จากการวิเคราะห์พบว่า การเขียนบันทึกประจำวันของนักศึกษาจีนส่วนใหญ่ใช้ระดับภาษาปากแต่นักศึกษาบางคนใช้ภาษาเขียนร่วมด้วย ดังตัวอย่าง

เราไปนั่งเรือ สบายดี ภูมิทัศน์ สวยนะ

จากตัวอย่างควรใช้ว่า เราไปนั่งเรือ สบายดี ทิวทัศน์ สวยนะ

วันนี้มีอาหารอุดม (มาก)

จากตัวอย่างควรใช้ว่า วันนี้มีอาหารมาก

เที่ยงอาจารย์เชิญเราทานข้าว (ให้)

จากตัวอย่างควรใช้ว่า เที่ยงอาจารย์ให้เราทานข้าว

1.2.7 การวางตำแหน่งของคำในประโยค

การวางตำแหน่งของคำในประโยคของภาษาไทยและภาษาจีนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาไทยกรรมตรงอยู่หน้ากรรมรองแต่ภาษาจีนกรรมรองอยู่หน้ากรรมตรง ดังนั้นในการเรียงประโยคภาษาไทยนั้นนักศึกษาจีนอาจสับสน ดังตัวอย่าง

กินอาหารเช้าแล้วก็ไปกับโบว์ทำการบ้าน (ไปทำการบ้านกับโบว์)

จากตัวอย่างควรใช้ว่า กินอาหารเช้าแล้วก็ไปทำการบ้านกับโบว์

อาจารย์ให้พวกเราอย่างจริงจังฟัง

จากตัวอย่างควรใช้ว่า อาจารย์ให้พวกเราฟังอย่างจริงจัง

สองทุ่มตกฝน (ฝนตก)

จากตัวอย่างควรใช้ว่า สองทุ่มฝนตก

เธอส่งให้หนูขนม หนูส่งให้เธอมา

จากตัวอย่างควรใช้ว่า เธอให้ขนมหนู หนูให้มาเธอ

เธอส่งให้หนูผลไม้

จากตัวอย่างควรใช้ว่า เธอให้ผลไม้หนู

วันนี้เป็นประเทศจีนเทศกาลไหว้พระจันทร์

จากตัวอย่างควรใช้ว่า วันนี้เป็นเทศกาลไหว้พระจันทร์ของประเทศจีน

1.2.8 การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษแทนคำไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษแทนคำไทย ทั้ง ๆ ที่มีคำไทยใช้ได้ตามปกติ ดังตัวอย่าง

ที่ big c มีคนมากมายในการซื้อปิ้ง (ซื้อของ)

พรุ่งนี้พวกเราได้หยุดฮอลิเดย์ (วันหยุดสุดสัปดาห์)

หนูเข้าใจพอรักหนู แต่พอไม่รู้เอ็กซ์เพรสยังงี้ (แสดง)

หนูกับปรียาพรไปห้องสมุดทำ PPT วันลอยกระทง (งานนำเสนอ)

ตอนเย็นฝนตกและทันเดอร์ (ฟ้าร้อง)

ช่วงบ่ายพวกเราไปไชน่าทาวน์ (เยาวราช)

วันนี้เราไปวัดกุหาทอง โดรวเวอร์บอกเราว่าค่ารถสองร้อยบาท (คนขับรถ)

เราอยู่ในหอพักดูทีวี (โทรทัศน์)

1.3 ปัญหาเรื่องการใช้ประโยค

ปัญหาเรื่องการใช้ประโยคของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College พบการเขียนที่เป็นกลุ่มคำทำให้ขาดความชัดเจน การเขียนประโยคที่ขาดความสมบูรณ์ การวางส่วนขยายในประโยคไม่ถูกต้อง รายละเอียด ดังนี้

1.3.1 การเขียนเป็นกลุ่มคำทำให้ขาดความชัดเจน

ปัญหาที่พบเรื่องของการใช้ประโยคที่นักศึกษาจีนผิดมาก คือ การเขียนเป็นวลีหรือกลุ่มคำ เช่น ดอกไม้บนโต๊ะ (ขาดภาคแสดง) ขนมในกล่อง (ขาดภาคแสดง)

1.3.2 การเขียนประโยคที่ขาดความสมบูรณ์

คำสำคัญที่พบว่าขาดบ่อยครั้ง คือ คำกริยา คำนามและคำบุพบทซึ่งเป็นส่วนสำคัญของประโยค ดังตัวอย่าง

อาจารย์ชมพวกเรา ๘ ความสุขมาก ๆ (ขาดกริยา)
ควรใช้ว่า อาจารย์ชมพวกเรา (มี) ความสุขมาก ๆ
หนูอยาก ๘ ประสบการณ์นวดไทย (ขาดกริยา)
ควรใช้ว่า อาจารย์ชมพวกเรา (มี) ความสุขมาก ๆ
วันนี้เรียนถักเชือกจีน หนูเป็นคนจีนแต่หนู ๘ ไม่เป็น (ขาดกริยา)
ควรใช้ว่า วันนี้เรียนถักเชือกจีน หนูเป็นคนจีนแต่หนู(ทำ)ไม่เป็น
วันนี้ ๘ งานเลี้ยง ๘ บ้าน (ขาดกริยา, บุพบท)
ควรใช้ว่า วันนี้ (มี) งานเลี้ยง (ที่) บ้าน
หนู ปรียาพร ลลิตา อาภารัตน์ แสดง ๘ วันเกิด สนุกมาก (ขาดคำนาม)
ควรใช้ว่า หนู ปรียาพร ลลิตา อาภารัตน์ แสดง (ฉากงาน) วันเกิด สนุกมาก
เที่ยงหนูกับเพื่อน ๘ ไทยไปโรงอาหารกินข้าว (ขาดคำนาม)
ควรใช้ว่า เที่ยงหนูกับเพื่อน (คน) ไทยไปโรงอาหารกินข้าว
วันนี้นักศึกษาไหล่าไป ๘ วิซ่า (ขาดกริยา)
ควรใช้ว่า วันนี้นักศึกษาไหล่าไป (ต่อ) วิซ่า

1.3.3 วางส่วนขยายในประโยคไม่ถูกต้อง

การวางส่วนขยายในประโยคที่พบบ่อย คือ การวางคำขยายผิดที่ ทำให้
การสื่อความไม่สมบูรณ์ ดังตัวอย่าง

ตอนเข้ากินแล้วอาหารเข้าก็ไปเข้าเรียน
ควรใช้ว่า ตอนเข้ากินอาหารเข้าแล้วก็ไปเข้าเรียน
ฉันและปรียาพรกินข้าวโพด
ควรใช้ว่า ฉันและปรียาพรกินข้าวโพด
วันนี้อีกไปเที่ยว
ควรใช้ว่า วันนี้ไปเที่ยว
พวกเราไปแม่น้ำเจ้าพระยาเดินเล่น
ควรใช้ว่า พวกเราไปเดินเล่นที่แม่น้ำเจ้าพระยา

1.4 ปัญหาเรื่องการใช้สำนวน

สำนวน คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่เรียบเรียงขึ้น มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ ปัญหาเรื่องการใช้สำนวนของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College พบการแปลสำนวนจากภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาจีน และการใช้สำนวนผิดดังตัวอย่าง

1.4.1 ส่วนที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ
วันนี้จำนวนมากของเสื้อผ้าเปียกหลังฝนตก

1.4.2 ใช้สำนวนผิด
เธออ้วนเหมือนแมว

1.5. ปัญหาเรื่องการใช้ตัวเลข

ปัญหาการใช้ตัวเลขที่พบ คือ การเขียนเลขไทยผิด เช่น เขียนสับสนกันระหว่างเลข ๗ และเลข ๙ การไม่เขียนตัวเลข และการเขียนตัวเลขไม่ถูกต้องและไม่สวยงาม

1.6 ปัญหาเรื่องการเว้นวรรคตอนและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

ปัญหาเรื่องการเว้นวรรคที่พบ คือ นักศึกษาจีนเขียนโดยไม่เว้นวรรคตอน นอกจากนั้นยังเว้นวรรคผิดและใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด ดังตัวอย่าง

1.6.1 การเว้นวรรคผิด

การเว้นวรรคผิด คือ การเว้นวรรคในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง

กินา//หารเ้าแล้วก็ไปห้องเรียน

ผมหาร้านที่บรร//ยากาศิไม่ได้เลย

1.6.2 การใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด

การใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด คือ การใช้ผิดหลักเกณฑ์ เช่น เครื่องหมายไม้ยมก ไม่ใช่ในคำซ้ำ เครื่องหมาย ฯลฯ ไม่ใช่ละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกัน และปรากฏการเขียนเครื่องหมายวรรคตอนผิด เช่น เขียนเครื่องหมายอัฒประกาศผิด เป็นต้น

2. อภิปรายผลการวิจัย

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีข้อจำกัดค่อนข้างมาก ส่งผลให้นักศึกษาจีนไม่สามารถสื่อความโดยใช้ทักษะการเขียนได้ดีเท่าที่ควร ประกอบกับการเรียนภาษาไทยซึ่งถือว่าเป็นภาษาต่างประเทศนั้นนักศึกษาจีนใช้เวลาเรียนเพียงไม่นาน ทำให้ทักษะการใช้ภาษาโดยเฉพาะการเขียนยังไม่ดีเท่าที่ควร ปัญหาที่พบไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการสะกดคำ การใช้คำ การใช้ประโยค การใช้สำนวน การใช้ตัวเลข การเว้นวรรคตอนและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ล้วนเป็นปัญหาที่ผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองต้องพบเจอเนื่องจากเป็นปัญหาพื้นฐานในการเขียน ดังที่ชนิกา คำพุฒ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 สถาบันชนชาติยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พบความบกพร่องด้านการเขียน กล่าวคือ การเขียนพยัญชนะต้นผิดมากที่สุด รองลงมาคือ การเขียนพยัญชนะท้ายผิด การเขียนสระผิด ทั้งการเขียนสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้น และสระเสียงสั้นเป็นสระเสียงยาว สระประสมเป็นสระเดี่ยว เรื่องการใช้ประโยค พบการใช้คำไม่ถูกต้องตามความหมายและหน้าที่ การใช้คำเกิน การขาดคำและการเรียงคำเข้าประโยค

ไม่ถูกต้อง นอกจากนั้นปัญหาเรื่องการเขียนยังปรากฏในผู้เรียนชาวไทย ซึ่งมีประเด็นในการเขียนผิด คล้ายคลึงกับชาวต่างชาติ ดังที่ ทศนีย์ ทานตวนิช (2558: 1) ได้ศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนเชิง วิชาการของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา พบข้อผิดพลาดด้านการใช้ภาษา ได้แก่ การ เขียนสะกดคำ การใช้คำ การเขียนประโยค การเขียนย่อหน้า การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและตัวเลข

นอกจากนั้นอิทธิพลที่ส่งผลต่อการเขียนของผู้เรียนชาวต่างชาติ นั้นคือ อิทธิพลของภาษาแรก ที่มีต่อภาษาที่สอง หรืออิทธิพลของภาษาแม่ นั่นคือ ภาษาจีนที่มีอิทธิพลต่อการเขียนภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่สอง สอดคล้องกับที่ชินิกา คำพุ่ม (2545: 122) กล่าวว่า หน้าที่ของการเขียนคำเข้า ประโยคพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับอิทธิพลภาษาแรกที่ถ่ายทอดสู่ภาษาที่สอง กล่าวคือ ตำแหน่งของ กรรมรองกรรมตรงในประโยคภาษาจีนต่างกับประโยคภาษาไทย คือ ภาษาไทยกรรมรองอยู่หน้ากรรม รong ส่วนภาษาจีนกรรมรองอยู่หน้ากรรมตรงเสมอ ดังนั้นเมื่อนักศึกษาเขียนประโยคโดยมีกรรมตรง และกรรมรองในประโยคจึงเขียนประโยคเหมือนภาษาจีน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรนำผลการวิจัยนี้ไปสร้างแบบฝึกหัดหรือชุดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาการเขียนของ นักศึกษาจีน
2. ควรศึกษาปัญหาการเขียนของนักศึกษาจีนที่มาจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
3. ควรศึกษาปัญหาการอ่านภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการ จัดการเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะการอ่านเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- จินดา เองสมบูรณ์. (2542). ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ชนิกา คำพุ่ม. (2545). การศึกษาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 สถาบันชนชาติยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทัศนีย์ ทานตวณิช. (2558). ข้อผิดพลาดในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 23 (43): 1.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคนอื่นๆ. (2540). ภาษาไทย1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รสริน ดิษฐบรรจง. (2555). หลักการอ่านการเขียนคำไทย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

การก่อความไม่สงบโดยอาชญากร : กรณีศึกษาประเทศเม็กซิโก

Criminal Insurgency: Case Study of Mexico

ฤทัยทิพย์ จันทรสระแก้ว¹

บทคัดย่อ

หน้าที่ประการหนึ่งที่สำคัญของรัฐคือ การดำรงรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยเพื่อนำไปสู่สันติภาพภายในรัฐนั่นเอง แต่ในโลกที่ยังมีความขัดแย้งทั้งด้านการเมืองและปัญหาที่เป็นเงื่อนไขเริ่มต้นในการก่อความไม่สงบ จึงยังมีสถานการณ์มากมายที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงของรัฐหนึ่งในปัญหาที่ส่งผลต่อความมั่นคงในหลายประเทศคือ เครือข่ายอาชญากรรมยาเสพติด ซึ่งได้เปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติการและแรงจูงใจไปจากเดิม โดยเฉพาะกลุ่มพ่อค้ายาเสพติดที่ใช้วิธีการก่อความไม่สงบในการควบคุมเขตการค้ายาเสพติด ผ่านการสร้างอำนาจครอบงำพร้อมกับการสร้างความท้าทายให้กับรัฐผ่านการเป็นอำนาจอธิปไตยคู่ขนาน และการใช้ความรุนแรงในการตอบโต้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อสร้างความชอบธรรม

บทความนี้ต้องการนำเสนอถึงการก่อความไม่สงบอีกรูปแบบหนึ่งในเกิดขึ้นในหลายประเทศ โดยเฉพาะในประเทศแถบทวีปอเมริกา นั่นคือ การก่อความไม่สงบโดยอาชญากร ซึ่งเป็นการก่อความไม่สงบเพื่อวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจและทางการเมือง โดยการใช้การควบคุมพื้นที่เขตแดนและการสร้างพื้นที่ของอาชญากรรม ผ่านรูปแบบอำนาจอธิปไตยคู่ขนานพร้อมการลดความชอบธรรมของรัฐจากการเข้าไปทำหน้าที่แทนรัฐและการปรับเปลี่ยนเชิงวัฒนธรรม

ประเทศเม็กซิโกเป็นหนึ่งในประเทศที่กำลังประสบกับปัญหาของการก่อความไม่สงบโดยอาชญากร เนื่องจากปัญหายาเสพติดและการขยายอำนาจของกลุ่มพ่อค้ายาเสพติด การทำความเข้าใจโดยการศึกษาถึงการควบคุมพื้นที่เขตแดนของอาชญากรกลุ่มพ่อค้ายาเสพติดในเม็กซิโก การใช้ความรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและการปรับเปลี่ยนเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มพ่อค้ายาเสพติด จะช่วยให้มองเห็นภาพของภัยคุกคามความมั่นคงจากองค์กรอาชญากรรมที่มีต่อรัฐได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : อาชญากรรม การก่อความไม่สงบ ภัยคุกคามด้านความมั่นคงการค้ายาเสพติด

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
e-mail: ruetaitip@vru.ac.th

Criminal Insurgency: Case Study of Mexico

Ruetaitip Chansrakaeo

Abstract

One of the main function of a state is to maintain its order leading to its own internal peace. With many political conflicts and stating condition factors of insurgency, there are many situations which become factors effecting on the security of state. One of the main problems regarding to national security is drug criminal network. Drug cartel groups change its operation and motivation to create insurgency in order to control its territory by using domination and challenging the state with creating dual sovereignty and countering state officials with violence to gain legitimacy.

This article presents a new type of insurgency, emerging in many countries especially in Latin America, known as criminal insurgency. Criminal insurgency is one of insurgency that has political and economic objectives. This type of insurgency will use the territorial control and create criminal zones with dual sovereignty, reduction of state's legitimacy, and cultural adjustment.

One of the countries that are facing with criminal insurgency is Mexico. In Mexico, criminal insurgency emerges as a result of drug trade problems and the expansion of power of drug cartels. By understanding the territorial control of drug trade zones, the use of violence against state's officials and the cultural adjustment based from narco-culture reflects a clearer picture of security threat from organized crime against the state.

Keywords : Insurgency, Crime, Security Threat, Drug Trade

บทนำ

โลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจและการเมือง โดยเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและความสัมพันธ์ในรูปแบบเครือข่ายที่เปลี่ยนไปจากยุคก่อน ตัวแสดงที่แต่เดิมเป็นระหว่างรัฐกับรัฐ เริ่มมีตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐเข้ามามีบทบาทมากขึ้น (อุดร จันทวัน, 2552: 85) รวมถึงองค์กรที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม ซึ่งเริ่มใช้โอกาสจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายเพื่อขยายโอกาสทางเศรษฐกิจของกลุ่มตนข้ามพรมแดน

ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ในด้านต่าง ๆ เองก็ส่งให้สังคมต่าง ๆ มีความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้น เมื่อพิจารณาถึงความหมายของความขัดแย้งแล้ว คำว่า ความขัดแย้งหรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “conflict” มีที่มาจากภาษาละตินว่า *confligere* ซึ่งมีความหมายว่า การทำสงคราม การไม่สอดคล้องหรือเข้ากันไม่ได้ (ศิริรัตน์ คลังเย็น, 2556: 60)

เมื่อพิจารณาตามพัฒนาการของการก่อความไม่สงบ ถือได้ว่า การก่อความไม่สงบเป็นหนึ่งในความขัดแย้งรูปแบบใหม่ที่นักวิชาการด้านความมั่นคงต่างเห็นว่า เป็นรูปแบบความขัดแย้งที่ธรรมดาแต่กลับมีความเข้าใจได้ยากที่สุด (สุรชาติ บำรุงสุข, 2554: 25) ส่วนหนึ่งมาจากธรรมชาติของการก่อความไม่สงบ ซึ่งมาจากองค์ประกอบทั้งทางด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ จิตวิทยาและบริบทระหว่างประเทศ โดยเฉพาะด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติการ

รูปแบบการก่อความไม่สงบในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ ผ่านการใช้แนวร่วมของประชาชนเข้ามาเป็นแรงหนุนมากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความขัดแย้งที่แตกต่างกันไปตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ทั้งในระดับโลก ภูมิภาค และท้องถิ่น วิธีการสำคัญที่ฝ่ายก่อความไม่สงบใช้ในการหาแรงหนุนและการยอมรับจากประชาชนมีทั้งภาพลักษณ์ของผู้นำ การใช้ประเด็นที่เข้าใจง่ายในการดึงความสนใจ การตอกย้ำปัญหาความขมขื่น การขยายผลโดยใช้ความรุนแรง การยั่วยุรัฐบาล การบังคับขู่เข็ญและการแสดงศักยภาพของกลุ่มตน

หนึ่งในปัญหาสำคัญของการต่อต้านความไม่สงบยุคใหม่อยู่ที่ การระบุงroupหรือองค์กรที่เป็นภัยคุกคามความมั่นคง โดยเฉพาะตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ ความท้าทายที่เกิดขึ้นจากปัญหาดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องทำความเข้าใจถึงการก่อความไม่สงบในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ เนื่องจากการก่อความไม่สงบในรูปแบบใหม่มีความแตกต่างในเรื่องวิธีการเคลื่อนไหว เรื่องวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการ เรื่องมูลเหตุจูงใจ เรื่องแหล่งทุนในการปฏิบัติการ และท้ายสุดคือ พื้นที่ในการปฏิบัติการ

ในช่วงเกือบสิบปีที่ผ่านมา ในประเทศต่าง ๆ ในทวีปอเมริกาใต้และทวีปอเมริกากลางได้เกิดการก่อความไม่สงบโดยอาชญาซึ่งหลายฝ่ายถือว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายรัฐผ่านการใช้ความรุนแรงของกลุ่มอาชญากร ที่นำไปสู่ความเสื่อมสลายของความชอบธรรมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาของรัฐ

หรือในสภาพ “รัฐอ่อนแอ” (Failed State) จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการศึกษาว่า ธรรมชาติของการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรนั้นมีประการใดบ้าง

ดังนั้นบทความฉบับนี้จึงเป็นความพยายามในการนำเสนอถึงการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรว่า สร้างความท้าทายให้กับรัฐได้อย่างไร สิ่งใดที่เป็นลักษณะสำคัญของการก่อความไม่สงบโดยอาชญากร และเลือกนำเสนอกรณีตัวอย่างของการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรในประเทศเม็กซิโกในการทำความเข้าใจเนื่องจากเม็กซิโกได้รับการยอมรับว่า เป็นประเทศที่เผชิญกับสงครามยาเสพติดอย่างมากและอิทธิพลของกลุ่มพ่อค้ายาเสพติดนั้นเด่นชัดมากในระดับที่ส่งผลต่อสังคมและประชาชน

การก่อความไม่สงบโดยอาชญากร (Criminal Insurgencies)

การก่อความไม่สงบโดยอาชญากรมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการก่อความไม่สงบแบบดั้งเดิม (Conventional Insurgency) และการก่อการร้ายแบบดั้งเดิม (Conventional Terrorism) ตรงที่แรงจูงใจในการก่อความไม่สงบเป็นไปเพื่อให้ได้อำนาจในการปกครองตนเองและการควบคุมอาณาเขตในทางเศรษฐกิจ โดยสิ่งที่อาชญากรเหล่านั้นทำคือ การทำให้รัฐอ่อนแอ และสร้างความชอบธรรมเพื่อผลประโยชน์และอำนาจทางเศรษฐกิจของกลุ่มตน

หนึ่งในข้อถกเถียงสำคัญของอิทธิพลของกลุ่มอาชญากรผู้ค้ายาเสพติดที่มีต่อรัฐอยู่ที่ภัยคุกคามซึ่งกลุ่มค้ายาเสพติดเหล่านั้นส่งผลต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ โดยหากพิจารณาตั้งแต่กระบวนการที่ความมั่นคงไปจนถึงสภาพแวดล้อมในการก่ออาชญากรรมของกลุ่มค้ายาเสพติดแล้ว กลุ่มค้ายาเสพติดที่เป็นองค์กรอาชญากรรมกับกลุ่มที่เป็นกลุ่มก่อความไม่สงบนั้นมีความแตกต่างกันอยู่ค่อนข้างมาก

กลไกสำคัญซึ่งถือว่าเป็นกลยุทธ์สำคัญคือ การเข้าไปทำหน้าที่ของรัฐผ่านโครงสร้างหรือฟอรัม (fora) โดยการแบ่งสรรอาณาเขต อำนาจหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ เพื่อแข่งขันกับรัฐ ๆ นั้น และโดยที่องค์กรอาชญากรรมนั้น ๆ พยายามแสวงหาส่วนแบ่งตลาดของตนเอง จากการทำเช่นนี้เองเครือข่ายองค์กรอาชญากรรมทั้งหลาย รวมทั้งเครือข่ายผู้ก่อการร้ายและเครือข่ายผู้ก่อความไม่สงบสามารถที่จะสร้าง “พื้นที่ไร้กฎหมาย” (Lawless Zones) และรัฐคู่ขนาน (Parallel States) โดยหัวใจสำคัญอยู่ที่การมีอำนาจอธิปไตยสองอำนาจภายในรัฐเดียว (Dual Sovereignty) (Sullivan, 2012a: 7)

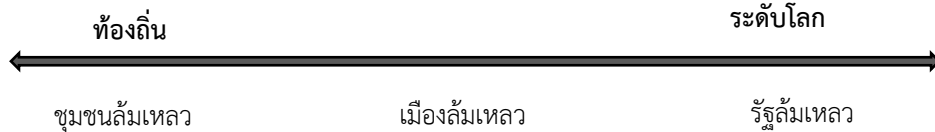
การก่อความไม่สงบโดยองค์กรอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ โดยเฉพาะในทวีปลาตินอเมริกานั้นถือได้ว่า เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของสงครามกลางเมือง โดยรัฐจะถูกท้าทายจากองค์กรอาชญากรรมเหล่านั้นผ่านการใช้ความรุนแรงที่นำไปสู่ความเสื่อมสลายของความชอบธรรมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาของสถาบันต่าง ๆ ของรัฐนั้น เป็นเรื่องที่สำคัญในการพิจารณาว่าการก่อความไม่สงบโดยองค์กรอาชญากรรมสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นการก่อความไม่สงบในระดับท้องถิ่น ซึ่งเกิดขึ้นภายในละแวกใดละแวกหนึ่งหรือในชุมชนที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่

อ่อนแอ (Failed Community) โดยที่จะมีแก๊งค้ายาครอบงำอยู่ในท้องถิ่นนั้นทั้งในเรื่องการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจและการเมือง ที่สำคัญคือ ในพื้นที่เหล่านั้นจะเป็นพื้นที่ที่ตำรวจหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไป (no-go zones) องค์กรอาชญากรรมที่เป็นผู้ควบคุมพื้นที่จะเก็บภาษีและเป็นฝ่ายใช้ความรุนแรงเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น โดยที่ความรุนแรงที่ปรากฏนั้นจะมีทั้งความรุนแรงในเชิงสัญลักษณ์ การโจมตีเจ้าหน้าที่ตำรวจ การคอร์รัปชัน และการสร้างมุมมองให้มองว่า ตนเป็นผู้พิทักษ์ชุมชน (community protectors) ทั้งหมดนำไปสู่รัฐอิสระของอาชญากร (criminal free state) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา รัฐคู่ขนาน

ผู้ที่เข้าร่วมกับการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรอาจเป็นทั้งสมาชิกของแก๊งในเขตท้องถิ่น สมาชิกกลุ่มมาเฟียหรือสมาชิกองค์กรอาชญากรรม ผู้ก่อการร้าย ผู้ก่อความไม่สงบ โจรสลัด แต่ไม่ว่าผู้เข้าร่วมจะมาจากแบบไหนก็ตาม ความสำคัญอยู่ที่การทำลายอำนาจผูกขาดของรัฐในเรื่องความรุนแรงและการควบคุมทางการเมือง โดยที่การก่อความสงบโดยอาชญากรสามารถเกิดขึ้นได้ในรัฐที่มีเสถียรภาพ ผ่านการควบคุมพื้นที่ไร้กฎหมาย

หนึ่งในประเภทขององค์กรอาชญากรรมที่มักสร้างความทำลายให้แก่รัฐและเป็นฝ่ายที่สร้างพื้นที่ไร้กฎหมายคือ กลุ่มพ่อค้ายาเสพติดซึ่งความทำลายของกลุ่มพ่อค้ายาเสพติดที่กระทำต่ออำนาจรัฐและการบริหารจัดการบ้านเมือง เป็นไปตามยุคสมัยของวิวัฒนาการของกระบวนการค้ายาเสพติด โดยที่ในยุคแรกนั้น กระบวนการค้ายาเสพติดเป็นผลมาจากความต้องการโคเคน โดยพ่อค้ายาเสพติดในยุคนี้จะเป็นไปในลักษณะใช้ความรุนแรงมากและทำลายต่ออำนาจรัฐ แต่ในยุคต่อมา กระบวนการค้ายาเสพติดจะมีความเป็นเครือข่ายมากขึ้น โดยการแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งทำให้ยากต่อการตามล่า และเน้นไปที่การให้เงินแก่ข้าราชการมากกว่าการใช้ความรุนแรงต่อรัฐ ปัจจุบันนี้กระบวนการค้ายาเสพติดก้าวมาสู่ยุคที่เรียกว่า ตัวแบบนักรบอินเทอร์เนต (Net-warrior Model) โดยการใช้ อินเทอร์เนตในการสร้างเครือข่ายระดับโลกเพื่อเชื่อมโยงองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อสร้างรัฐอาชญากร (Criminal State) โดยที่แก๊งในยุคอินเทอร์เนตจะปฏิบัติการในระดับโลกเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองเป็นสำคัญ และเป็นไปเพื่อทำลายภัยคุกคามด้านความมั่นคงของชาติโดยการสร้างความร่วมมือกับองค์กรหรือแก๊งอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Maras) (Bunker and Sullivan, 2010 : 55-74.)

แผนภาพ 2 Governance Failure Continuum

Source: from *Intelligence, Sovereignty, Criminal Insurgency, and Drug Cartels*, Panel on Intelligence Indicators for State Change and Shifting Sovereignty by John P. Sullivan, 2011, Montreal: 52nd Annual ISA Convention, Global Governance: Political Authority in Transition.

แก๊งอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Maras) จะไม่ได้มีเพียงแก๊งตามท้องถิ่นเท่านั้น แต่จะขยายฐานโยกโยกกับแก๊งอื่นและองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติองค์กรอื่น ซึ่งแก๊งอาชญากรรมข้ามชาติได้กลายเป็นภัยคุกคามความมั่นคงระดับสากล ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการโลกาภิวัตน์ อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รูปแบบการเคลื่อนย้ายและการท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาถึงวิวัฒนาการของแก๊งตามท้องถิ่น สามารถแบ่งออกได้ 3 ยุคได้แก่

(1) แก๊งรุ่นแรก (First Generation Gangs) แก๊งยุคนี้เป็นแก๊งตามท้องถิ่นแบบดั้งเดิม จะสร้างความรุนแรงให้กับสังคม แต่จะไม่ปรากฏผู้นำที่ชัดเจน โดยจะมุ่งไปที่การเรียกค่าคุ้มครอง มักจะเป็นพวกฉวยโอกาสมากกว่าจะคิดลงมือก่ออาชญากรรมที่ซับซ้อน และไม่เน้นไปที่เป้าหมายทางการเมือง

(2) แก๊งรุ่นที่สอง (Second Generation Gangs) ในยุคนี้เริ่มมีความเป็นธุรกิจมากขึ้น เริ่มลงทุนในกิจการยาเสพติด มีการปกป้องตลาด และใช้ความรุนแรงในการควบคุมคู่แข่ง เริ่มขยายการปฏิบัติการข้ามพื้นที่ ผู้นำแก๊งจะคุมอำนาจไว้เบ็ดเสร็จและเริ่มลงมือปฏิบัติการเพื่อปกป้องตลาดที่ซับซ้อนมากขึ้น

(3) แก๊งรุ่นที่สาม (Third Generation Gangs) เริ่มวิวัฒนาการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองมากขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และได้ไปเกี่ยวข้องกับการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหวังเงิน (Sullivan, 1997: 95-108)

Bruneau (2005) ได้อธิบายถึงภัยคุกคามด้านความมั่นคงจากแก๊งอาชญากรรมยุคที่สามหรือยุค Mercenary Gang ว่า จะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงใน 5 ประการด้วยกัน ได้แก่ (1) สร้างแรงกดดันต่อศักยภาพของรัฐบาล โดยการเอาชนะระบบกฎหมายและตำรวจผ่านความรุนแรง (2) ทำการท้าทายความชอบธรรมของรัฐ โดยเฉพาะในภูมิภาคที่ประชาธิปไตยถูกสั่นคลอนด้วยการคอร์รัปชัน

และการไร้ความสามารถของระบบการเมืองในการจัดหาสินค้าและบริการสาธารณะ (3) การแสดงว่าเป็นรัฐบาลทางเลือก (4) การเข้าควบคุมภาคส่วนเศรษฐกิจอย่างไม่เป็นทางการไว้ทั้งหมด ผ่านการสร้างธุรกิจขนาดย่อมและใช้ความรุนแรงเข้าไปบีบบังคับธุรกิจถูกกฎหมายในขณะเดียวกันก็หลบเลี่ยงการจ่ายภาษี และ (5) การเข้าไปแทรกแซงตำรวจและองค์การที่ไม่ใช่ภาครัฐเพื่อเป้าหมายทางการเมือง

ในการประเมินและวิเคราะห์การเตือนภัยถึงการก่อความไม่สงบโดยอาชญากร มีนักวิเคราะห์ด้านความมั่นคงหลายท่านพยายามค้นหาวิธีการเพื่อใช้ในการเฝ้าระวัง หนึ่งในวิธีการนั้นคือ การสร้างชุดของตัวชี้วัดเชิงปฏิบัติการของอาชญากรผู้ก่อการไม่สงบ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การระบุเป้าหมาย โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ไปจนถึงการระดมพลทั้งในพื้นที่เชิงกายภาพและในพื้นที่ของข้อมูล Sullivan and Elkus (2009) ได้ระบุตัวชี้วัดเชิงปฏิบัติการของการก่อการไม่สงบโดยอาชญากรว่า ตัวชี้วัดเหล่านี้จะเน้นไปที่การลงมือปฏิบัติการและการใช้ทรัพยากรต่างๆ โดยองค์กรอาชญากรรม สัญลักษณ์ที่สำคัญเพื่อที่ฝ่ายความมั่นคงจะใช้ในการเฝ้าระวังอยู่ที่เป้าหมายของการก่ออาชญากรรมยังโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของรัฐนั้น ไม่ว่าจะเป็นโรงงานด้านพลังงานประเภทต่างๆ หรือระบบการขนส่ง ซึ่งอาชญากรอาจใช้เป็นเครื่องแสดงว่า อาจจะเข้าไปก่อการใด ๆ ก็ตามเพื่อขัดขวางการใช้ชีวิตที่เป็นปกติและล้มล้างรัฐบาล

ในขณะเดียวกันอาชญากรผู้ก่อความไม่สงบก็ยังตั้งเป้าหมายไปที่ทหาร เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลโดยการพยายามทำให้เจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยรู้สึกไม่ต้องการปฏิบัติงานอีกต่อไป โดยการใช่วิธีการโจมตีเจ้าหน้าที่ เผายิง ทำร้าย และลอบสังหาร ประการหนึ่งที่สำคัญคือการที่อาชญากรผู้ก่อการไม่สงบนั้นใช้ความพยายามในการเข้าถึงและสร้างความกลมกลืนกับชุมชนเพื่อจะได้เฝ้าระวังทางการได้อย่างเต็มที่

ตาราง 1 ตัวชี้วัดเชิงปฏิบัติการของการก่อการไม่สงบโดยอาชญากร

เป้าหมายการก่ออาชญากรรมด้านโครงสร้างที่สำคัญ
การครอบงำฝ่ายบังคับใช้กฎหมาย รัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่
สัญลักษณ์ที่แสดงถึงการสร้างห่วงโซ่การฆ่า (kill chain)
เซลล์กลุ่มอาชญากรภายในเขตเมือง
กลวิธีการก่ออาชญากรรมที่กระทำต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าหน้าที่ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รัฐบาล
การระดมพลผ่านไซเบอร์ (cyber-mobilization)

ที่มา: Sullivan and Elkus, 2009, Retrieved from <https://redteamjournal.com/red-teaming-criminal-insurgency-3/>

สำหรับกลวิธีในการปฏิบัติการของอาชญากรผู้ก่อความไม่สงบมีด้วยกันหลายรูปแบบ รูปแบบที่พบได้บ่อยที่สุดคือ ตัวแบบการลอบสังหาร (assassination model) ซึ่งผู้ก่อความไม่สงบจะเลือกเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการโดยใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มคนเหล่านี้และเปิดสงครามทางจิตวิทยา เป้าหมายก็เพื่อทำลายความมั่นคงของรัฐบาลและอำนาจในการปกครอง ในขณะที่เดียวกันกลุ่มอาชญากรผู้ก่อความไม่สงบก็พยายามหาความช่วยเหลือจากฝ่ายทหารปลดประจำการ ซึ่งเข้ามาช่วยกลุ่มอาชญากรในเรื่องกลวิธี

รูปแบบของการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรอีกรูปแบบคือ การกระจายความไม่พอใจผ่านการทำลายระบบและศูนย์กลางของเมืองไม่ว่าจะเป็นการโจมตีระบบการขนส่ง หน่วยการให้บริการ และทรัพยากรสำคัญของรัฐ โดยเป้าหมายสำคัญของรูปแบบนี้อยู่ที่การโจมตีรัฐบาลและสาธารณชนเพื่อให้รู้สึกว่ไม่ควรจะทำการทำลายฝ่ายก่อการไม่สงบ

การก่อความไม่สงบโดยอาชญากรในประเทศเม็กซิโก

ภัยคุกคามจากอาชญากรรมของรัฐต่าง ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ประการหนึ่งคือ การเพิ่มจำนวนขึ้นขององค์กรอาชญากรรมทั้งในรูปแบบของเครือข่ายมาเฟีย กลุ่มค้ายาเสพติดและแก๊งค์ยาเสพติด โดยกลุ่มอาชญากรเหล่านี้ไม่ได้จำกัดการปฏิบัติการอยู่ที่ภายในประเทศตนเองเท่านั้น การปฏิบัติการยังเป็นลักษณะของปรากฏการณ์ข้ามชาติมากขึ้นกว่าเดิมด้วย ซึ่งสิ่งนี้เองที่ถูกว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ หลายประเทศในกลุ่มละตินอเมริกาและเม็กซิโกเป็นหนึ่งในประเทศแนวหน้าของโลกาภิวัตน์ที่เปี่ยงเบน (deviant globalization) ซึ่งมีผู้ให้คำนิยามไว้ว่า เป็นเสมือนด้านที่ไม่พึงปรารถนาของการบูรณาการข้ามชาติ (Gilman & others, 2011: 1-26)

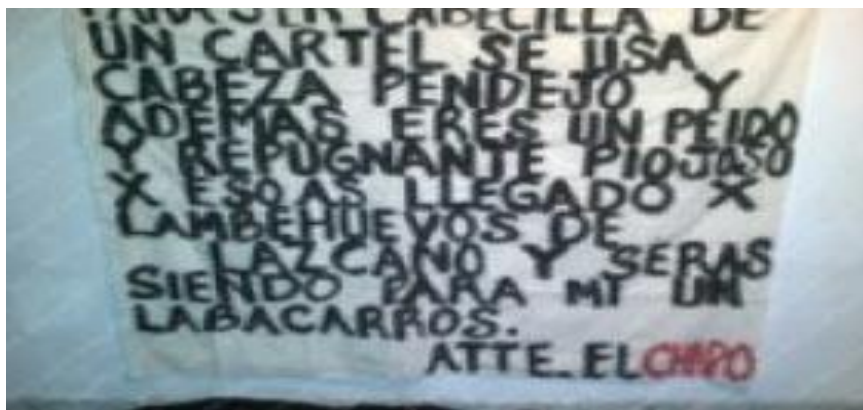
นับตั้งแต่ปี 2006 สงครามยาเสพติดในประเทศเม็กซิโกได้คร่าชีวิตคนไปรวม 40,000 คน ซึ่งประเทศเม็กซิโกเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรเนื่องจากการค้ายาเสพติดในเม็กซิโกกลายเป็นการก่อความไม่สงบโดยอาชญากร อันเป็นผลของการต่อสู้เพื่อครอบครองพื้นที่ค้ายาเสพติดหรือที่เรียกว่า Plazas กลุ่มพ่อค้ายาเสพติดเองก็ได้ทำสงครามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารโดยได้รับการสนับสนุนจากแก๊งในท้องถิ่น องค์กรอาชญากรรมในเม็กซิโกและองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (Sullivan, 2012b: 18) นอกจากกลุ่มค้ายาเสพติดจะใช้ความรุนแรงแล้ววิธีการยังมีความโหดเหี้ยมมากขึ้นกว่าเดิมมาก มีการใช้อาวุธที่ถูกออกแบบมาใหม่ร่วมกับการใช้ระเบิดโจมตี การตัดหัว และการปฏิบัติการเพื่อส่งผ่านสารจากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด โดยพื้นที่สงครามยาเสพติดของเม็กซิโกมีความเป็นพื้นที่ในเชิงวัฒนธรรม หรือที่เรียกว่า Narcocultura ซึ่งหมายถึง เป็นพื้นที่ระหว่างรัฐ ภาคประชาสังคมและแก๊งค์ยาเสพติดในการแย่งชิงอำนาจ ตลาดและอิทธิพลในการควบคุมอาณาเขต พื้นที่สงครามยาเสพติดหรือ Narcoscape จะเป็นเสมือนพื้นที่การต่อสู้ของการลงมือใช้ความรุนแรงจากฝ่ายต่าง ๆ พร้อมกับการโฆษณาชวนเชื่อและมิดิต้านข้อมูลข่าวสาร การทำ

ความเข้าใจการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรของประเทศเม็กซิโกจำเป็นต้องทำความเข้าใจการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและสังคมผ่านการมองยาเสพติดในเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรของประเทศเม็กซิโกเป็นการก่อความไม่สงบโดยการเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจช่องทางทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมการใช้ชีวิต

Guillermoprieto (2009: 2-9) ให้ความหมายของยาเสพติดเชิงวัฒนธรรมไว้ว่า เป็นเรื่องของผลผลิตที่เป็นสัญลักษณ์ การบูชาและสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคำสแลง ลัทธิความเชื่อมหายทางศาสนา ดนตรีและสินค้าต่าง ๆ ซึ่งทำให้กลุ่มค้ายา รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเพื่อสร้างค่านิยมเชิงบวก

การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและสังคมของกลุ่มค้ายาเสพติดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสงครามระหว่างรัฐและฝ่ายที่ไม่ใช่รัฐ โดยที่สงครามนี้จะฝังตัวอยู่ในการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรจากแก๊งค์ยาเสพติด เจ้าพ่อยาเสพติดและเครือข่ายยาเสพติดเพื่อส่งเสริมให้เกิดรูปแบบองค์การใหม่ที่เป็นคู่แข่งเป็นรัฐ โดยองค์การนี้จะมีพฤติกรรมและธรรมเนียมจากกลุ่มอาชญากร ตัวอย่างการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและสังคมได้แก่ การบูชาสัญลักษณ์ของความรุนแรง (การตัดหัวและการเขียนข้อความที่ศพ) การใช้เพลงท้องถิ่น (Narcocorridos) การใช้สื่อสังคมในการส่งสาร

ภาพ 1 ป้ายผ้าที่แขวนไว้กับศพของสมาชิกกลุ่มเซตา (Zetas)

Source: Insight Crime Organization

ตัวอย่างภาพประกอบข้างบนดังกล่าวเป็นหนึ่งในการใช้ป้ายผ้าสื่อสารสงครามระหว่างกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด โดยในกรณีนี้เป็นป้ายผ้าที่แสดงข้อความสื่อถึงคู่แข่งของเจ้าพ่อค้ายาเสพติดชื่อดังที่มีชื่อว่า โจอาควิน กัชแมน (Joaquin Guzman) หรือที่รู้จักกันดีในนามของเอล ชาโป (El Chapo) ซึ่งปรากฏอยู่ใกล้กับศพของสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มเซต้า โดยซากศพถูกพบบริเวณเขตแดนที่กลุ่มเซต้า

ควบคุมอยู่ พร้อมข้อความลงนามด้วยชื่อของเอล ชาโปหนึ่งในข้อความหรือสารจากเอล ชาโปมีใจความดังต่อไปนี้

“นี่เป็นวิธีที่จะจัดการกับพวกเงา เดือนพวกมันจะและหันเป็นขึ้น ๆ ไร่พวกปากโป้งทั้งหลายที่ชอบปล้น ขอบลักพาตัวและฆ่าคนบริสุทธิ์ ข้าจะทำให้พวกแกเห็นว่า ข้าจัดการกับกลุ่มข้ามา 30 ปีได้ยังไง ไม่ใช่แบบพวกแก ไร่พวกคนชั่วตรงเท่า ไร่พวกรับจ้างล้างรถ และไร่พวกคนทรยศ ... ขอแสดงความนับถือ เอล ชาโป” (Insight Crime)

สิ่งนี้เป็นหนึ่งในตัวอย่างของสิ่งที่ Hobsbawm (2000) เรียกว่า การสร้างความชอบธรรมของกลุ่มค้ายาเสพติดในรูปแบบจอมโจรทางสังคมยุคหลังสมัยใหม่ (post-modern social banditry) โดยที่รูปแบบจอมโจรทางสังคมยุคหลังสมัยใหม่และวัฒนธรรมยาเสพติดเป็นกลไกสำคัญของกลุ่มพ่อค้ายาเสพติดในการสร้างความชอบธรรมภายในพื้นที่เพื่อการครอบงำชุมชน โดยจะผสมผสานความรุนแรงเข้ากับความเป็นอื่นต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือทางสังคมในการครอบงำและการสะสมอำนาจทางการเมือง

ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็นคือ การมองอาชญากรรมในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองและการก่อความไม่สงบโดยอาชญากร อยู่ที่กระบวนการที่กลุ่มพ่อค้ายาเสพติดใช้ในการขยายบทบาทไปแทนที่รัฐ ตั้งแต่การสร้างฐานสนับสนุนจากชุมชนไปจนถึงการเก็บภาษีจากภาคธุรกิจแทนรัฐ พร้อมกับการใช้ความรุนแรงเพื่อสร้างความขัดแย้งผ่านวิธีการตัดหัว ชุมทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักข่าว รวมทั้งให้สินบนข้าราชการและตำรวจ ทั้งหมดเพื่อเปลี่ยนอำนาจอธิปไตยให้กลายเป็นอธิปไตยคู่ขนาน (dual sovereignty) โดยอำนาจอธิปไตยทางเลือกมาจากรากฐานวงจรเศรษฐกิจผิดกฎหมาย โดยอำนาจอธิปไตยลักษณะนี้เรียกได้ว่าเป็นผลของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างการทำให้การเมืองมีความเป็นอาชญากรรม (criminalization of politics) และการทำให้อาชญากรรมเป็นการเมือง (politicization of crime)

หลายฝ่ายในประเทศเม็กซิโกเริ่มตั้งคำถามและข้อสังเกตถึง ความรุนแรงทั้งที่เป็นความรุนแรงแบบมีเป้าหมายและแบบสุ่ม ซึ่งก่อตัวมากขึ้นจากกลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่ภาครัฐ และสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเริ่มส่งผลต่อความชอบธรรมของรัฐและอำนาจอธิปไตยของเม็กซิโก โดยฝ่ายกลุ่มติดอาวุธดังกล่าวสร้างความมั่นคงผ่านเครือข่ายอำนาจ อำนาจหน้าที่และความสามารถในการปกครองตนเอง (Davis, 2010: 249-265) รากฐานของอำนาจของกลุ่มยาเสพติดปฏิเสธไม่ได้ว่ามาจากความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์ เมื่อความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์ดังกล่าวมารวมกับการใช้กลไกทางสังคมส่งผลให้เกิดพื้นที่ที่ผู้ปกครองเป็นฝ่ายอื่นที่ไม่ใช่รัฐ เป็นพื้นที่ของระบบศักดินายุคใหม่ (neo-feudal zones) และดินแดนอาชญากร

สภาพความเป็นจริงนี้เองของประเทศเม็กซิโกปรากฏให้เห็นทั่วประเทศ เอลเฟรโด คอร์ชาโด ผู้สื่อข่าวชาวเม็กซิโกได้รายงานข่าวถึงการรุกไล่สู่อำนาจอธิปไตยของกลุ่มพ่อค้ายาเสพติด ปรากฏใน

หนังสือพิมพ์ Vancouver Sun ในรายงานพิเศษ “Drug cartels taking over government parts of Mexico” โดยจากบทวิเคราะห์ที่น่าเสนาภาพของกลุ่มกองกำลังทหารสังกัดกลุ่มพ่อค้ายาเสพติด เซต้าและกองกำลังตำรวจของเซต้ามีจำนวนกว่า 3,000 นาย มีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจของทางเม็กซิโก สิ่งนี้เป็นเพียงหนึ่งในสภาพที่เกิดขึ้นในหลายส่วนของเม็กซิโกซึ่งกลุ่มอาชญากรเข้าไปจัดเก็บภาษี ปฏิบัติการด้านการข่าว ใช้สื่อ ดำเนินธุรกิจและออกระเบียบเพื่อดำเนินการทั้งหมดตามเป้าประสงค์ของกลุ่มตน (Corchado, 2011)

สรุป

การก่อความไม่สงบโดยอาชญากรมีความแตกต่างไปจากการก่อความไม่สงบแบบดั้งเดิม (Conventional Insurgency) โดยแรงจูงใจในการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรนั้นเป็นไปเพื่อให้ได้อำนาจในการปกครองตนเองและเพื่อการควบคุมอาณาเขตในทางเศรษฐกิจ สิ่งสำคัญคือ การที่อาชญากรทำให้รัฐอ่อนแอ และพยายามสร้างความชอบธรรมเพื่อผลประโยชน์และอำนาจทางเศรษฐกิจของกลุ่มตน วิธีการสำคัญที่ฝ่ายก่อความไม่สงบใช้ในการหาแรงหนุนและการยอมรับจากประชาชนมีตั้งแต่การสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำ การดึงความสนใจของประชาชน การใช้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อตอกย้ำ การขยายผลโดยการใช้ความรุนแรง การบังคับขู่เข็ญและการแสดงศักยภาพของกลุ่มตน

ความท้าทายจากกระแสและแนวโน้มของรูปแบบการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรอยู่ตรงการระบุงroupหรือองค์กรที่เป็นภัยคุกคามความมั่นคง โดยเฉพาะตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งจำต้องทำความเข้าใจถึงการก่อความไม่สงบในรูปแบบใหม่ เนื่องจากการก่อความไม่สงบในรูปแบบใหม่มีความแตกต่างในเรื่องวิธีการเคลื่อนไหว เรื่องวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการ เรื่องมูลเหตุจูงใจ เรื่องแหล่งทุนในการปฏิบัติการ และท้ายสุดคือ พื้นที่ในการปฏิบัติการ

ประเทศเม็กซิโกเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ชัดเจนของการก่อความไม่สงบโดยอาชญากรเนื่องจากการค้ายาเสพติดในเม็กซิโกกลายเป็นการก่อความไม่สงบโดยอาชญากร อันเป็นผลของการต่อสู้เพื่อครอบครองพื้นที่ค้ายาเสพติดหรือที่เรียกว่า Plazas และกลุ่มพ่อค้ายาเสพติดเองก็ได้ทำสงครามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารโดยได้รับการสนับสนุนจากแก๊งในท้องถิ่น องค์กรอาชญากรรมในเม็กซิโก และองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (โดยพื้นที่สงครามยาเสพติดของเม็กซิโกมีความเป็นพื้นที่ในเชิงวัฒนธรรม หรือที่เรียกว่า Narcocultura ซึ่งหมายถึง เป็นพื้นที่ระหว่างรัฐ ภาคประชาสังคมและแก๊งค้ายาเสพติดในการแย่งชิงอำนาจ ตลาดและอิทธิพลในการควบคุมอาณาเขต

บทเรียนสำคัญคือ การมองอาชญากรรมในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองและการก่อความไม่สงบโดยอาชญากร อยู่ที่กระบวนการที่กลุ่มพ่อค้ายาเสพติดใช้ในการขยายบทบาทไปแทนที่รัฐ ผ่านกระบวนการทางสังคมอาทิเช่น การสร้างฐานสนับสนุนจากชุมชนไปจนถึงกระบวนการทางเศรษฐกิจ

เช่น การเก็บภาษีจากภาคธุรกิจแทนรัฐ พร้อมกับวิธีการใช้ความรุนแรงเพื่อสร้างความขัดแย้งผ่านวิธีการตัดหัว ชุมนำรายเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักข่าว รวมทั้งให้สินบนข้าราชการและตำรวจ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อสร้างอำนาจอธิปไตยคู่ขนาน (dual sovereignty) โดยอำนาจอธิปไตยทางเลือกมาจากรากฐานวงจรเศรษฐกิจผิดกฎหมาย สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างการทำให้การเมืองมีความเป็นอาชญากรรม (criminalization of politics) และการทำให้อาชญากรรมเป็นการเมือง (politicization of crime)

บรรณานุกรม

- สุรชาติ บำรุงสุข. (2554). **การก่อความไม่สงบร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: รัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bruneau, T. C. (2005, May). The Maras and National Security in Central America. *Straight Inside*, IV (5).
- Bunker, R. J. (2013). **Introduction: The Mexican cartels—organized crime vs. criminal insurgency**. *Trends in Organized Crime*, 16(2), 129-137. doi:10.1007/s12117-013-9194-4
- Bunker, R. J., & Sullivan, J. P. (2010). **Cartel evolution revisited: Third phase cartel potentials and alternative futures in Mexico**. *Small Wars & Insurgencies*, 21(1), 30-54. doi:10.1080/09592310903561379
- Corchado, Alfredo, “**Drug cartels taking over government roles in parts of Mexico**,” The Dallas Morning News, 30 April 2011. Retrieved from <https://www.dallasnews.com/news/texas/2011/04/30/drug-cartels-taking-over-government-roles-in-parts-of-mexico>
- Davis, Diane E. "Irregular Armed Forces, Shifting Patterns of Commitment, and Fragmented Sovereignty in the Developing World." *Theory and Society* (2010) 39:397–413.
- Gilman, N., Goldhammer, J., & Weber, S. (2011). **Deviant globalization: Black market economy in the 21st century**. New York: Continuum.
- Guillermoprieto, Alma. (2009). “ **The Narcovirus**,” *Berkeley Review of Latin American Studies*, Spring. PP.2-9.
- Hobsbawm, E. J. (2000). **Bandits**. New York: The New Press.
- Insight Crime. **Narcomantas' Herald Chapo's Incursion into Mexico Border State**. Available at <http://www.insightcrime.org/news-analysis/narcomantas-herald-cha-pos-incursion-into-mexico-border-state>
- Sullivan, J. P. (1997). **Third Generation Street Gangs: Turf, Cartels, and Net Warriors**. *Transnational Organized Crime* :3 95-108.

- Sullivan, J. P. and Elkus, Adam, “Red Team Criminal Insurgency” *GroupIntel*, 22 December 2009 available at <http://redteamjournal.com/2009/01/red-teaming-criminal-insurgency-1/>
- Sullivan, J. P. (2012a). **From Drugs Wars to Criminal Insurgency: Mexican Cartels, Criminal Enclaves and Criminal Insurgency in Mexico and Central America**. Implications for Global Security. MSH-WP2012-09. 2011.
- Sullivan, J. P. (2012b). **Criminal Insurgency: Narcocultura, Social Banditry, and** Bloomington: iUniverse.

**การจัดการสิทธิและสวัสดิการคนพิการตามกฎหมาย
ของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี**
**Management of rights and welfare of the disabled
according to the law of Saensuk municipality,
Chonburi province.**

จักรพันธ์ พรหมฉลวย¹

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนคนพิการเพิ่มสูงขึ้น การจัดสวัสดิการและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานภาครัฐ ตั้งแต่ในระดับการบริหารราชการส่วนกลาง ภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยเรื่อง สิทธิประโยชน์ของคนพิการ 26 ประการ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและมีการจัดสวัสดิการในทุกด้านให้กับคนพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและการได้รับบริการสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างง่ายและทั่วถึง ซึ่งการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในปัจจุบัน ในส่วนของการจัดการเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานยังไม่ครอบคลุมและไม่สามารถใช้สิทธิได้จริง ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิสวัสดิการของคนพิการตามที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง และนำวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการสิทธิและสวัสดิการคนพิการตามกฎหมายของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เพื่อให้รับรู้ถึงการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

คำสำคัญ : การจัดการ สิทธิ สวัสดิการ คนพิการ เทศบาลเมืองแสนสุข

¹ อาจารย์สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
e-mail: Jakkapan.jrj@gmail.com

Management of rights and welfare of the disabled according to the law of Saensuk municipality, Chonburi province.

Jakkapan Promchaluay

Abstract

Currently, the number of disabled people in Thailand has growth increasingly. Welfare services provided by government and accessible fundamental rights are necessary for disabled people that government agencies, at the central, regional and local levels, should provide these services equally and extensively according to the Empowerment of Persons with Disabilities Act, 2550 (2007), National Health Security Act with the welfare of 26 disabilities, and the Education for Disabilities Act. Moreover, these acts refer to welfare service provision in every aspect for disabled people to facilitate them accessing fundamental rights and facilities more easily and conveniently. At present, however, the access to fundamental rights and facilities have not covered the whole population of disabled people yet, and most of them are not practical, for that reason, the author aimed to study rights and welfare of disabled people provided by law, then, analyze available information adapting for administration of Saensuk Municipality in Chonburi in order to propose guidance to improve accessibility of rights and welfare of disabled people more efficiency.

Keyword : Management, Rights, Welfare, Disabled, Saensuk Municipality

บทนำ

ความพิการอาจเป็นหนึ่งในประเด็นทางสังคมที่ปรากฏชัด แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่ได้รับความใส่ใจเพียงพอ อีกทั้งนิยามคำว่า “ความพิการ” ยังมีความเข้าใจต่างกันด้วย อาทิ สหรัฐอเมริกาเรียกคนพิการว่า “Handicap” หมายถึง ผู้ที่ต้องการแถมต่อจากผู้อื่น สหราชอาณาจักร กลับเรียกว่า “Disable” หมายถึง ผู้ไร้ความสามารถในการดำเนินชีวิต ทักษะที่แตกต่างกันนี้ล้วนมีผลต่อปฏิสัมพันธ์ที่คนพิการจะได้รับจากบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ทักษะและมายาคติที่เกี่ยวกับความพิการอาจเกิดจากการละเลยความจริงที่ว่า ไม่แน่ว่าสักวันหนึ่งเราเองก็อาจจะต้องเป็นหนึ่งในผู้ที่ต้องรับผลของความพิการด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นจากความเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุก็ตาม คนพิการในปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้มีความพิการมาตั้งแต่กำเนิด แต่หากเพิ่งเกิดก็เป็นได้ ความพิการส่งผลกระทบต่อด้านจิตใจและการดำรงชีวิตอีกด้วย หากความพิการเกิดกับผู้อยู่ในวัยเรียนจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาทางทักษะและสติปัญญา และการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง เพื่อเข้าถึงการศึกษาสำหรับพวกเขา ก็เป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการทางสติปัญญา และการประกอบอาชีพของคนพิการในสังคมไทยเป็นอย่างมาก (ภทรกิติ์ โกลกิติ, 2550)

องค์การสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนพิการ ทำให้ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาคคนพิการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ ซึ่งได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ในหลายมาตรา อาทิ มาตรา 54 ระบุถึงสิทธิในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐและมาตรา 80 กำหนดหน้าที่ให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายของสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม รวมถึงการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งตนเองได้นอกจากนี้คนพิการไทย ยังได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจากกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ อีกหลายฉบับที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 รวมถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ซึ่งเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาดังกล่าว เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 (พรธิดา วิเศษศิลปานนท์ และคณะ, 2556)

สิทธิประโยชน์สำคัญและถือเป็นสิทธิที่คนพิการพึงได้รับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้แก่ (1) สวัสดิการเบี้ยความพิการ (2) สิทธิในการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ (3) การช่วยเหลือทางกฎหมาย (4) การขจัดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

ต่อคนพิการ (5) การจัดบริการล่ามภาษามือไทย (6) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ (7) การสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการ (8) สิทธิการลดหย่อนค่าโดยสารขนส่งสาธารณะ (9) สิทธิการลดหย่อนภาษี (10) สิทธิในการจ้างงาน (11) สิทธิด้านอาชีพ (12) สิทธิด้านการศึกษา และ (13) สิทธิด้านการแพทย์ โดยการขอใช้สิทธิต่าง ๆ คนพิการจะต้องได้รับการจดทะเบียนคนพิการหรือมีบัตรประจำตัวคนพิการก่อน ซึ่งมีความจำเป็นยิ่งในเรื่องของการเข้าถึงสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่พึงได้จากการสนับสนุนของรัฐ ดังนั้น การจดทะเบียนคนพิการหรือการมีบัตรประจำตัวคนพิการถือเป็นโอกาสขั้นแรกที่จะส่งเสริมให้คนพิการ ได้รับสิทธิประโยชน์ โอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียม รวมถึงการพัฒนาและการฟื้นฟูสมรรถภาพตามความสามารถและความเหมาะสมของคนพิการ แต่ปัจจุบันคนพิการที่จดทะเบียนคนพิการและคนพิการที่ยังไม่ได้จดทะเบียนคนพิการยังขาดความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงข้อมูล จึงส่งผลต่อการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการอย่างไม่ทั่วถึง เนื่องจากคนพิการไม่ทราบว่าสิทธิของตนเองที่พึงได้รับมีอะไรบ้าง รวมไปถึงกระบวนการและขั้นตอนของการใช้สิทธิหรือสิทธิบางอย่างก็อยู่ภายใต้การวินิจฉัยของหน่วยงานที่ให้บริการ จากสภาพการณ์ของคนพิการดังกล่าว เห็นได้ว่าปัจจุบันประเทศไทยมีการให้ความสำคัญกับคนพิการเรื่องความเท่าเทียมตามกฎหมายการได้รับการคุ้มครอง ความเสมอภาค โดยเฉพาะเรื่องการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการมากขึ้น

เนื้อเรื่อง

วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2561 – 2564 กำหนดไว้ว่า “คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริงดำรงชีวิตอิสระ ในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน” แสดงให้เห็นชัดเจนว่าหน่วยงานภาครัฐ ได้ตระหนักถึงการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ โดยแท้ที่จริงแล้วคนพิการก็เป็นมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง เพียงแค่ขาดความสมบูรณ์ของร่างกายไปบางส่วน สิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์พึงจะได้รับ คนพิการก็ต้องการเช่นกัน สิ่งสำคัญอันเป็นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน รวมไปถึงสิทธิของคนพิการ คือการไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ การเคารพในความแตกต่างหลากหลายและตระหนักถึงการมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันโดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 16 กำหนดให้คนพิการ ที่ได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ตามมาตรา 15 มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติให้มีคำสั่งเพิกถอนการกระทำหรือห้ามมิให้กระทำการนั้นได้ (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2550) ปัจจุบันรัฐให้ความสำคัญกับการปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นกว่าในอดีต และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และการคุ้มครองคนพิการ จัดให้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาหรือรักษาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์แก่คนพิการ

ตามความจำเป็นเท่าที่จะกระทำได้เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ทั้งสภาพทางกายหรือสุขภาพ ตลอดจนให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ สงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ สนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป และมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

เทศบาลเมืองแสนสุข ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการบริหาร กำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การดำเนินการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางประชากรในท้องถิ่น ดังนั้น เทศบาลเมืองแสนสุข จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งที่มีประเด็นในเรื่องการเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามกฎหมาย เนื่องจากเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไปสู่การเป็นพลังของสังคมที่สามารถสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติได้ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป โดยสถิติของคนพิการที่ได้รับการลงทะเบียนของเทศบาลเมืองแสนสุข ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 659 คน และสามารถจำแนกประเภทของความพิการตามที่ลงทะเบียนไว้ได้ทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ พิการทางการเคลื่อนไหว พิการทางการมองเห็น พิการทางการได้ยิน พิการทางสติปัญญา พิการทางการเรียนรู้ และพิการซ้ำซ้อน

เทศบาลเมืองแสนสุข ได้ดำเนินการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับคนพิการตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้ถ่ายโอนภารกิจการจัดสวัสดิการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2550) โดยมีการจัดสรรสวัสดิการที่เป็นรูปธรรมตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การจัดการสิทธิและสวัสดิการเรื่องเบี้ยคนพิการให้แก่คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายกำหนด การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่เชิงรุก คือ องค์กรต่าง ๆ ภายในเทศบาลเมืองแสนสุข เช่น ผู้บริหารเทศบาล สำนักปลัดเทศบาล กองสวัสดิการสังคม ผู้นำชุมชน ฯลฯ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยแบ่งพื้นที่เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาในประเด็นที่ประชาชนนำเสนอ เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สาธารณูปโภค ปัญหาเสพติด พื้นที่สาธารณะสำหรับการดำเนินกิจกรรมส่วนรวม การต่อยอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และปัญหาเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและผู้ป่วยติดเตียง จากข้อเสนอแนะของประชาชน นำเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2560 เพื่อกำหนดเป็นแนวทางและนโยบายเชิงรุก เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและแก้ไขปัญหาในเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสำหรับคนพิการในเทศบาลเมืองแสนสุข ภายหลังจากการรับฟังประเด็นปัญหาและความต้องการจากประชาชน ผู้นำท้องถิ่นได้มีการประชุมวางแผนการดำเนินการและบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ

อย่างบูรณาการ โดยเฉพาะประเด็น การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและผู้ป่วยติดเตียง มีการกำหนดแนวทางการนำปฏิบัติอย่างเป็นระบบ สร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม และสิ่งที่สำคัญคือ เทศบาลเมืองแสนสุขได้ตั้งเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาในเรื่องคุณภาพชีวิตคนพิการและผู้ป่วยติดเตียง โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและเป็นไปตามวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2561 – 2564 อีกด้วย

นอกจากนี้สิทธิขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญทั้งคนไม่พิการและคนพิการ คงหนีไม่พ้นสิทธิด้านการศึกษา ซึ่งจะเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งต่อตัวบุคคล สังคม และประเทศชาติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุถึงสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ ไว้ในหมวด 2 เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่อง ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตัวเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษด้วย และต้องมีการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของคนพิการ มีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ต้องจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษา ในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับ หลากหลายรูปแบบทั้งในระบบและนอกระบบ ตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม ศูนย์การศึกษาพิเศษ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นๆ และให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของคนพิการ (ธนาชัย สุนทรอนันตชัย, 2553) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องรับคนพิการในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการ และประสานความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพ เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับหรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของคนพิการ โดยสิทธิทางการศึกษาที่คนพิการควรจะได้รับ คือ ไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก อีกทั้งยังสามารถเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถความสนใจ และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น ซึ่งการศึกษาควรมีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัด

หลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสม สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วม ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้รับเงินอุดหนุน และความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ ทั้งนี้เทศบาลเมืองแสนสุขไม่ได้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการสิทธิด้านการศึกษาทั้งหมดตามที่กล่าวไว้ข้างต้น เนื่องจากบางหน้าที่นั้นอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อีกทั้งเทศบาลไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนเพียงพอ อาทิ การจัดทำศูนย์การศึกษาพิเศษ และศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ เป็นต้น เทศบาลเมืองแสนสุขจึงจัดการโดยทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เรื่องสิทธิและตรวจสอบคนพิการที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน แต่ในทางปฏิบัติ การจัดการสิทธิด้านการศึกษานี้ยังไม่สามารถครอบคลุมต่อคนพิการอย่างทั่วถึง เนื่องจากยังคงมีผู้ดูแลหรือผู้ปกครองที่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่คนพิการควรจะได้รับ เช่น สิทธิเรียนฟรีจนถึงระดับปริญญาตรี การกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อจัดซื้อ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ เป็นต้น

นอกจากการศึกษา การประกอบอาชีพก็มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะอาชีพไม่ได้เป็นเพียงแต่ความต้องการของมนุษย์เพียงด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังตอบสนองต่อความต้องการด้านอื่น อาทิ ด้านสังคม และจิตใจ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 20 ได้กล่าวถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยี หรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด ซึ่งเทศบาลเมืองแสนสุข มีการจัดการส่งเสริมอาชีพให้แก่คนพิการ และผู้ช่วยผู้ดูแลคนพิการ เช่น การจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพเกี่ยวกับงานฝีมือเย็บปักถักร้อย และในอนาคตจะมีการปรับแผนงานเป็นการลงพื้นที่ตามบ้านของคนพิการโดยตรง เพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ แก่คนพิการที่ไม่สามารถเดินทางมาฝึกอบรมได้ด้วยตนเอง และเพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถทราบถึงปัญหา และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็น รวมทั้งเพื่อทราบถึงศักยภาพของคนพิการและจัดหางานรองรับได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม แม้จะมีกฎหมายออกมาบังคับใช้แต่ในความเป็นจริงการรับคนพิการเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงในเทศบาลเมืองแสนสุขยังมีน้อย ซึ่งอาจจะเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการของระดับผู้บริหารในหน่วยงานราชการยังมีน้อย การเลือกปฏิบัติของบุคคลในหน่วยงานภาครัฐจากแนวคิดที่ว่า การรับคนพิการเข้าทำงานอาจเป็นภาระในการจ้างงาน แม้กระนั้นยังมีบางหน่วยงานที่เลือกปฏิบัติกับคนพิการทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การกำหนดคุณสมบัติการสมัครเข้าทำงานของคนพิการไว้ว่าต้องไม่พิการ ทุพพลภาพจึงจะสมัครตำแหน่งงานในหน่วยงานราชการได้ ซึ่งขัดต่อสิทธิในการจัดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ แสดงให้เห็นว่าถึงแม้เทศบาลเมืองแสนสุขจะให้ความตระหนักและให้ความสำคัญกับความเสมอ

ภาค การไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานและการให้บริการ แต่ในความเป็นจริงก็ยังคงมีการเลือกปฏิบัติที่สอดแทรกอยู่ในระเบียบ กฎหมาย ให้เห็นอยู่ชัดเจน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ประเทศไทยมีวิวัฒนาการของกฎหมายหลายฉบับที่คุ้มครองสิทธิในด้านการรักษาพยาบาลของคนพิการมาตลอด จนการให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 (ระพีพรรณ ฉลองสุข, 2558) ซึ่งปัจจุบันคนพิการที่จดทะเบียนเป็นคนพิการสามารถใช้สิทธิรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพตามกรอบของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ภายใต้งบประมาณที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจัดสรรให้กับหน่วยบริการประจำ ยกเว้นคนพิการที่มีสิทธิรักษาพยาบาลประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ คนพิการยังได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้รับค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ มีสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ ฯลฯ หรือตามสิทธิประโยชน์ของคนพิการไว้ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (สมปอง ไตรศิลป์, 2559) ซึ่งเป็นการบริการที่ให้การฟื้นฟูสมรรถภาพ 26 รายการ ได้แก่ การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ การแนะนำ การให้คำปรึกษาและการจัดบริการเป็นรายกรณี การให้ยา ผลิตภัณฑ์ เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู เช่น การฉีดยาลดเกร็ง การรักษาด้วยไฟฟ้า เป็นต้น การศัลยกรรม การบริการพยาบาลเฉพาะทาง เช่น พยาบาลจิตเวช เป็นต้น กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด) พฤติกรรมบำบัด จิตบำบัด ดนตรีบำบัด พลบำบัด ศิลปะบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน การพัฒนาทักษะในการสื่อความหมาย การบริการส่งเสริมพัฒนาการหรือบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม การบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเช่น นวดไทย ผังเข็ม เป็นต้น การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และสังคมบำบัดเช่น กลุ่มสนทนาการ เป็นต้น การประเมินและเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการเห็น การสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการและผู้ช่วยคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เช่น การฝึกทักษะชีวิต การฝึกทักษะการดำรงชีวิตสำหรับคนพิการ การฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ เป็นต้น การบริการทันตกรรม เช่น การเคลือบหลุมร่องฟัน เป็นต้น และข้อสุดท้ายคือการให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริมเครื่องช่วยความพิการหรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลในเรื่องการรับบริการและการให้ยาฟรี ซึ่งคนพิการสามารถใช้สิทธิการรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐที่ได้ก็ได้ เป็นต้น อีกทั้งคนพิการยังมีสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพที่กำหนดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 หรือคนพิการ

ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีระดับความพิการอยู่ในเกณฑ์ที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนดและได้รับการลงทะเบียน ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะได้รับ “บัตรทอง ท.74” เป็นบัตรทองสำหรับคนพิการ ซึ่งสิทธินี้คนพิการจะได้การยกเว้นค่าธรรมเนียม 30 บาท ต่อการเข้ารับบริการทุกครั้ง สิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งในและนอกหน่วยบริการ ได้แก่ กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด การประคบ/แก้ไขการปวด จิตบำบัด พฤติกรรมบำบัด การฟื้นฟูการได้ยิน การฟื้นฟูการมองเห็น การรับกายอุปกรณ์เครื่องช่วยตามประเภทความพิการ เป็นต้น สำหรับสิทธิด้านการแพทย์นี้ เทศบาลเมืองแสนสุข ได้ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในเรื่องอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการหรือกายอุปกรณ์ โดยให้ประชาชนในพื้นที่ไปแจ้งความต้องการเพื่อขอรับอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการ ซึ่งทางเทศบาลจะยื่นคำร้องไปเสนอต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้จัดทำงบประมาณจัดซื้ออุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการหรือกายอุปกรณ์ตามจำนวน แต่ปัญหาที่พบคือ ความล่าช้า และยังมีคนพิการที่เข้าไม่ถึงสิทธิของคนพิการทางการแพทย์ที่ยังโดยเฉพาะคนพิการที่ไม่ได้จดทะเบียนคนพิการกับทางเทศบาล ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์และสวัสดิการของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้โดยเฉพาะสิทธิทางการแพทย์ตามมาตรา 20 (1) ในประเด็นปัญหานี้ ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดที่ออกมารองรับสิทธิทางการแพทย์ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากเมื่อมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น อีกทั้งยังมีความเหลื่อมล้ำในเรื่องการรักษาพยาบาล โดยเฉพาะในประเด็นของปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างคนพิการในระบบประกันสังคม ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ เมื่อนำทั้งสามระบบมาเปรียบเทียบ จะเห็นได้ชัดเจนว่าในส่วนของการได้รับมาซึ่งสิทธิในการรักษาพยาบาลนั้นพบว่า ในส่วนของความครอบคลุมสิทธิในการรักษาพยาบาลในระบบประกันสังคม สิทธิการรักษาพยาบาลครอบคลุมเฉพาะผู้ประกันตนเท่านั้น ในส่วนระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า ครอบคลุมเฉพาะผู้มีบัตรประกันสุขภาพ หรือที่เรียกว่า “บัตรทอง” ในทุกอาชีพ ทุกชนชั้น แต่ในระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการที่ครอบคลุมไปถึงบุคคลในครอบครัวด้วย เป็นต้น

ปัจจุบันมีการผลักดันให้ทุกคนสามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตได้ด้วยตัวเอง และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเท่าเทียมสมศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งการดำรงชีวิตอิสระไม่ได้หมายความว่าคนพิการต้องแยกตัวออกมาอยู่เพียงลำพัง และไม่ได้หมายความว่าคนพิการต้องสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเองทุกอย่าง เพราะในสังคมย่อมต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งปัจจุบันสังคมไทยได้ตระหนักถึงการดูแลและการดำรงชีวิตของคนพิการมากขึ้น โดยคนพิการมีสิทธิที่จะมีผู้ช่วยคนพิการ ซึ่งกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ระบุไว้ว่า ผู้ช่วยคนพิการคือ บริการที่รัฐต้องจัดสรรให้กับคนพิการที่มีความจำเป็นต้องมีผู้ช่วย เพื่อให้สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ เช่น อาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน ขับถ่าย แต่งตัว ทานข้าว เป็นต้น (นลัทพร ไกรฤกษ์, 2560) และการมีผู้ช่วยคนพิการทำให้คนพิการมั่นใจได้ว่าเมื่อวันที่ยู่ดูแลคนพิการ เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่

น้องของพวกเขาตายไป คนพิการจะยังมีคนที่คอยช่วยเหลือ และสนับสนุนให้เขาได้ใช้ชีวิตต่อไป โดยผ่านการตัดสินใจของเขาเอง ซึ่งผู้ช่วยคนพิการจะได้รับค่าจ้างสวัสดิการ ที่เพียงพอตามทักษะโดยให้จ่ายค่าตอบแทนในอัตรารายชั่วโมง ๆ ละ 50 บาท วันละไม่เกิน 6 ชั่วโมงหรือไม่เกินเดือนละ 180 ชั่วโมง เทศบาลเมืองแสนสุข ได้รับนโยบายจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้จัดหาอาสาสมัครผู้ช่วยคนพิการจำนวน 5 คน ซึ่งเหล่าอาสาสมัครผู้ช่วยคนพิการจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมการดูแลคนพิการจากกระทรวงเพื่อให้สามารถดูแลคนพิการได้ถูกต้องตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2550) หมวดที่ 3 กล่าวว่า บุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้ช่วยคนพิการให้ยื่นคำขอเป็นผู้ช่วยคนพิการ แล้วให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอแล้วเสนอความเห็นต่อหัวหน้าหน่วยงานซึ่งรับคำขอดังกล่าวเพื่อพิจารณาจัดจ้างเป็นผู้ช่วยคนพิการและให้แจ้งรายชื่อพร้อมสถานที่ติดต่อของผู้ช่วยคนพิการแก่สำนักงาน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องผ่านทางเว็บไซต์และช่องทางอื่น เมื่อผู้ช่วยคนพิการได้ให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการแล้ว ให้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือนหรือเป็นรายครั้งตามลักษณะของงาน โดยให้คนพิการหรือบุคคลที่กระทำการแทนคนพิการ รวมถึงบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ควบคุมดูแลรับรองตามแบบที่เลขาธิการกำหนดต่อหน่วยบริการในพื้นที่ทราบ และให้หน่วยบริการในพื้นที่จัดทำรายงานสรุปการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการและจำนวนค่าตอบแทนให้สำนักงานเพื่อเบิกจ่ายค่าตอบแทนต่อไป สำหรับผู้ช่วยคนพิการของเทศบาลเมืองแสนสุขมีจำนวนไม่เพียงพอต่อคนพิการ จึงเป็นไปได้ยากที่จะสนองต่อการร้องขอของคนพิการที่มีจำนวนมากให้ได้รับบริการอย่างทั่วถึง เนื่องจากงบประมาณการจ้างผู้ช่วยคนพิการจากส่วนกลางไม่เพียงพอ รวมไปถึงผู้ช่วยคนพิการเป็นงานที่ต้องเสียสละเวลาส่วนตัว โดยส่วนใหญ่ต้องอยู่ดูแลคนพิการ และได้รับค่าตอบแทนไม่มากนัก จึงทำให้คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจ

ในระยะเวลาที่ผ่านมา สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้ระบุเป็นเป้าประสงค์ข้อที่ 2 ว่า “องค์กรด้านคนพิการ ผู้นำคนพิการ และเครือข่ายทุกระดับมีศักยภาพและความเข้มแข็ง สามารถคุ้มครองสิทธิของคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ” (คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2560) โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายมีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน ทั้งนี้องค์กรด้านคนพิการโดยหลักแล้ว คือองค์กรที่มีหน้าที่รณรงค์ด้านสิทธิของคนพิการ ซึ่งดำเนินงานในระดับภูมิภาค ระดับชาติหรือระดับนานาชาติเพื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายและทำให้คนพิการได้รับสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกับ (มยุรี ผิวสุวรรณ, 2556)

องค์กรด้านคนพิการที่ดำเนินงานขับเคลื่อนประเด็นคนพิการในพื้นที่ซึ่งเป็นการสร้างกลไกการดำเนินงานเชิงรุกที่เข้าถึงคนพิการในทุกพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชา

สังคมในรูปแบบของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) ดำเนินงานภายใต้โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาสาสมัครที่มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครด้านต่าง ๆ ในชุมชน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประเด็นคนพิการเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนได้รับการดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี มีคนพิการที่ได้รับการบริการเพิ่มมากขึ้น สามารถเข้าถึงสิทธิและรับบริการที่ตรงตามความต้องการจำเป็นของคนพิการ ครอบครัวและสมาชิก เกิดการเรียนรู้วิธีการดูแลและปฏิบัติต่อคนพิการใน แต่ละประเภทความพิการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการสนับสนุนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการเป็นอีกหนึ่งทางเลือก อันเป็นช่องทางการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการรับรู้เพื่อเกิดความเข้าใจและนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนาในประเด็นที่เกิดขึ้น ส่งผลให้คนในชุมชนชุมชนมีทัศนคติที่ดี ถูกต้อง และเข้าใจถึงความเท่าเทียมของคนทุกคนที่อยู่ในสังคม รวมถึงคนพิการมากยิ่งขึ้น (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2552) นอกจากช่วยให้คนพิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้เต็มตามศักยภาพแล้ว ยังช่วยให้คนพิการตระหนักในคุณค่าของตน อยู่อย่างมีสิทธิและศักดิ์ศรีในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพ โดยลดการพึ่งระบบสถาบันและสถานสงเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ อพมก. ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชนของตนเองได้ เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีในชุมชน เช่น ทรัพยากรมนุษย์ เครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีของชุมชนและทุนชุมชนหรือทุนทางสังคม เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการได้อย่างเหมาะสม และสร้างความเข้มแข็งของระบบเครือข่ายชุมชน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน คือ สร้างเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรคนพิการและประชาชนในพื้นที่ พัฒนาการเรียนรู้ของเครือข่ายในเรื่องของคนพิการ และการให้บริการคนพิการอย่างครบวงจรมีการติดตามนิเทศการดำเนินงาน รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสิทธิคนพิการตามกฎหมายและเข้าถึงสิทธิคนพิการในเทศบาลเมืองแสนสุข ที่ได้กล่าวไปข้างต้น ในประเด็นการจัดการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสำหรับคนพิการในพื้นที่เทศบาลเมือง แสนสุข สามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะ ได้ดังต่อไปนี้

1. เทศบาลเมืองแสนสุขควรมีการค้นหา/สำรวจ คนพิการให้มากขึ้น รวมทั้งประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิของคนพิการให้ทั่วถึงและเข้าถึงได้ง่ายโดยเฉพาะคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ
2. เทศบาลเมืองแสนสุขควรมีการส่งเสริมให้คนพิการในพื้นที่สามารถได้รับการทางการศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเหมาะสมกับสภาพความพิการเพิ่มมากขึ้น
3. เทศบาลเมืองแสนสุขควรส่งเสริมให้คนพิการเข้ารับการฝึกอาชีพ ในวิชาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความพิการเพื่อให้คนพิการมีอาชีพ และมีรายได้ เพื่อให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถ

พึ่งพาตนเองได้และให้สถานประกอบการรับคนพิการเข้าทำงานในงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของคนพิการเพิ่มมากขึ้น

4. เทศบาลเมืองแสนสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพัฒนา ปรับปรุง ถึงการดำเนินงาน ยื่นคำร้องต่าง ๆ อาทิ การยื่นคำขอลดหย่อนภาษี การยื่นคำขอกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ การยื่นคำขอเงินเพื่อการปรับปรุงที่อยู่อาศัย ให้มีเสถียรภาพ ประสิทธิภาพ และรวดเร็วมากขึ้น

5. เทศบาลเมืองแสนสุขควรมีเพิ่มความเข้มข้นของการติดตามในสิทธิทางการแพทย์ ตาม มาตรา 20 (1) การได้รับอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรืออื่น ๆ ที่คนพิการควรได้รับ

6. เทศบาลเมืองแสนสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริม ให้ความสำคัญกับการ จัดหา จัดจ้าง ผู้ช่วยคนพิการให้เพียงพอต่อความต้องการของคนพิการ รวมทั้งพิจารณาเพิ่มอัตรา ค่าจ้างของผู้ช่วย คนพิการ

7. เทศบาลเมืองแสนสุขควรเพิ่มความเข้มข้นของการติดตามประเมินผล เพื่อประโยชน์ใน การติดตาม และพัฒนางานในพื้นที่ โดยยึดการประเมินติดตามที่เป็นมิตร ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ และ ควรให้คณะกรรมการคนพิการ ในระดับจังหวัดมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ

8. เทศบาลเมืองแสนสุขควรพัฒนาหลักสูตรการอบรมที่เน้น แนวคิดเชิงสังคม (Social Model) ให้มากขึ้น ปัจจุบันหลักสูตรการฝึกอบรมของโครงการ ยังเน้นในรูปแบบ แนวคิดเชิง การแพทย์ (Medical Model) ซึ่งอาสาสมัครพัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการ ทำงานได้ดีในเรื่อง การทำให้คนพิการและครอบครัวเข้าถึงบริการ เข้าใจในสิทธิมีกำลังใจ เป็นต้น

9. เทศบาลเมืองแสนสุขควรส่งเสริมการจ้างคนพิการทำงานในหน่วยงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาครัฐ กระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีการจ้างงานคนพิการ จะเป็น ตัวอย่างที่ดีทำให้หน่วยงานอื่น ๆ สนับสนุนการมีงานทำของคนพิการ นำไปสู่การเห็นคุณค่าของคน พิการในสังคม

10. เทศบาลเมืองแสนสุขควรส่งเสริมให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง อาสาสมัคร พัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมช่วยเหลือ คนพิการทั้งความรู้ความสามารถทางวิชาการและความรู้ความ สามารถที่เกิดจากการปฏิบัติรวมทั้ง การเสริมกำลังใจและสร้างเสริมสัมพันธภาพ ซึ่งจะช่วยให้สาธารณชนได้มีโอกาสรับรู้การทำงานของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการรวมทั้งเกิดการพัฒนาคำความรู้ในการทำงานอีกด้วย

บทสรุป

การสร้างโอกาสให้กับคนพิการให้สามารถเข้าถึงสิทธิได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเสมอภาคตาม สิทธิอันพึงได้รับของคนพิการ ตลอดจนการป้องกัน รักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยเชื่อม ประสานกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ได้มีการ

จัดการในด้านสวัสดิการและสิทธิสำหรับคนพิการในพื้นที่ เพื่อที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิที่พึงได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและการช่วยเหลือที่เหมาะสม อย่างมีสิทธิและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้แก่ สวัสดิการเบี้ยความพิการ สิทธิในการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ การจัดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ การสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการ สิทธิการลดหย่อนภาษี สิทธิในการจ้างงาน สิทธิด้านอาชีพ สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านการแพทย์ เป็นต้น แต่ในสภาพแห่งความเป็นจริงต้องยอมรับว่าคนพิการในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิดังกล่าวได้ทั่วถึงอย่างเป็นอิสระ โดยเฉพาะการยื่นคำขอต่าง ๆ อาทิ การยื่นคำขอลดหย่อนภาษี การยื่นคำขอกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ การยื่นคำขอเงินเพื่อการปรับปรุงที่อยู่อาศัย นั้นมีความล่าช้า อีกทั้งยังมีความจำเป็นจะต้องยื่นเรื่องผ่านส่วนกลางหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ด้วยตนเอง อีกทั้งระเบียบ กฎหมาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ยังคงมีข้อจำกัดสำหรับคนพิการอยู่ ทั้งนี้ได้มีองค์กรคนพิการที่ดำเนินงานขับเคลื่อนประเด็นคนพิการในพื้นที่ โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งเป็นการสร้างกลไกการดำเนินงานเชิงรุกที่เข้าถึงคนพิการในทุกพื้นที่ อย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคมในรูปแบบของอาสาสมัครในพื้นที่ ภายใต้โครงสร้างสังคมที่มีอยู่เดิม ให้เข้ามามีบทบาทโดยตรงต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ/การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในสังคมไทย ในนามของ “อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการ” หรือ อพมก. ส่วนใหญ่จะเป็นอาสาสมัครที่มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครด้านต่าง ๆ ในชุมชน

สุดท้ายนี้ปลายทางของโอกาส รวมถึงการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของคนพิการ คือการที่คนในสังคม ทุกหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ให้ความสำคัญและตระหนักถึงคนพิการมากยิ่งขึ้น ปรับเปลี่ยนมุมมองและมีทัศนคติที่เชิงบวกต่อคนพิการในสังคม เนื่องจากคนพิการในปัจจุบันสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนมีพิการในสังคมได้มีคุณภาพ และเมื่อใดที่สังคมเปิดใจยอมรับและเข้าใจคนพิการ เมื่อนั้นความเสมอภาคของการอยู่ร่วมในสังคมจะเกิดขึ้น แม้แต่การบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมและสนับสนุนคนพิการเพื่อให้ได้รับสวัสดิการและสิทธิก็จะเกิดขึ้นอย่างจริงจัง นั้นหมายความว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในสังคมไทย กำลังพัฒนาตามกรอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนพิการในสังคมและสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ “คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริงดำรงชีวิตอิสระ ในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน”

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2561). บริการกู้ยืมเงินประกอบอาชีพ. ค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2561, จาก <https://bit.ly/2HSbZeB>
- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2561). สิทธิประโยชน์ของคนพิการ. ค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2561, จาก https://med.mahidol.ac.th/health_service/th/km/15feb2018-1335
- คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาชีวิตคุณภาพคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2561, จาก <https://bit.ly/2K7YjwW>
- ธนาชัย สุนทรอนันต์ชัย. (2553). สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคทางด้านการศึกษของคนพิการในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นลัทพร ไกรฤกษ์. (2560). PA ผู้ช่วยคนพิการ งานหลักคือให้คนพิการได้ตัดสินใจ. ค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2561, จาก <https://thisable.me/content/2017/08/261>
- พริดา วิเศษศิลปานนท์ และคณะ. (2556). การติดตามการเข้าถึงสิทธิของคนพิการและการพัฒนารูปแบบระบบสวัสดิการที่ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของคนพิการ. รายงานการศึกษานโยบายสนับสนุน สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภัทรกิติ โกมลิกิติ. (2551). ชีวิตและข้อจำกัดด้านการเดินทางของคนพิการ. วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 51 (1) : 68-69.
- มยุรี ผิวสุวรรณ. (2556). CBR Guidelines ขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาไทย. กรุงเทพฯ: พรีเมียม เอ็กซ์เพรส.
- ระพีพรรณ ฉลองสุข. (2558). สิทธิประโยชน์ด้านการดูแลสุขภาพของคนพิการ. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร 35 (2) : 69-87.
- ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2550). การจ่ายเบี้ยความพิการ. ค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2561, จาก <https://bit.ly/2qS1H6M>
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). คู่มือการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2561, จาก <https://bit.ly/2qWJmoG>

สำนักส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2552).
การศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ: ออน อาร์ต ครีเอชั่น.

การสื่อความหมายของคำบอกเวลาในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่ง

The Meaning of Time Expressions in Thai Country Songs

ราตรี แจ่มนิยม¹

การศึกษาการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้คำตามหลักภาษา ได้แก่ คำสัมผัสอักษรและคำสัมผัสสระ คำซ้ำ คำซ้อน คำประสม คำสแลง และคำภาษาต่างประเทศ การใช้คำสื่ออารมณ์ อาทิ อารมณ์โศกเศร้าเสียใจ อารมณ์ประชดประชัน เสียด สีเยาะเย้ย อารมณ์สุขสดชื่น อารมณ์ขบขัน ฯลฯ และการใช้โวหารและภาพพจน์

นอกเหนือจากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งในแง่มุมดังกล่าวแล้ว การศึกษาความหมายของคำในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งเป็นอีกแง่มุมหนึ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะคำบอกเวลา หากได้ศึกษาจะช่วยทำให้เข้าใจและเข้าถึงความหมายของเนื้อเพลงที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อถึงผู้ฟังด้วยภาษาที่เรียบง่าย ตรงไปตรงมา และมีความหมายที่สะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในทุกยุคทุกสมัยไว้อย่างน่าสนใจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็น “เพลงไทยลูกทุ่งเป็นมรดกแห่งการบันทึกเชิงที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์” นับเป็นผลิตผลทางปัญญาที่ผู้ประพันธ์เพลงได้พยายามถ่ายทอดข้อมูลที่สะท้อนสังคมและวัฒนธรรมทุกยุคทุกสมัยไว้อย่างน่าสนใจ “การสื่อความหมายของคำบอกเวลาในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่ง” กรณีตัวอย่างการศึกษาโดยพบว่า คำบอกเวลาที่สื่อความหมายในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งมีหลายลักษณะ ได้แก่ การสื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน การสื่อความหมาย บอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันและเดือนตามระบบปฏิทิน และการสื่อความหมายบอกระยะเวลา

คำสำคัญ : คำบอกเวลา เพลงไทยลูกทุ่ง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

e-mail : aob_2549@hotmail.com

The Meaning of Time Expressions in Thai Country Songs

Ratree Chamniyom

Abstract

Most of the study of the language used in Thai country songs, aimed to analyze the use of words in grammar, vowel rhyme, repeated, reduplicated, compound, slang and foreign language including the word of feeling such as sorrow, sarcasm, refreshed, amused etc. and the used of euphuism and image.

Besides analyzing Thai country songs in those aspects, the study of the significant of words in Thai country songs had also been another interesting aspect. Especially the time expression, if we study, it will help us to understand and can reach to the meaning of the lyrics, which the composers need to convey to the audience in simple, and straightforward languages, and had the meaning that reflects the social and cultural all the time interestingly. It was said that “Thai country songs were a heritage of entertainment that worth for conservation”. It is an intellectual product that composers had tried to convey the information that reflects society and culture all the time interestingly. According to the study, it was found that the meaning of time expressions had many characters. There were point of time within 1 day, point of time about days and months by calendar system, and the period of time.

Keywords : Time expressions, Thai country songs

บทนำ

เวลาเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกยุคทุกสมัยมาเป็นเวลาช้านาน มนุษย์จึงสร้างคำขึ้นมาเพื่อใช้สื่อสารเรื่องเวลา คำบอกเวลาของแต่ละภาษาได้ถูกถ่ายทอด โดยมีภาษาเป็นสื่อของสังคมนั้น ๆ เวลาจึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม นับตั้งแต่อดีตแม้ว่าคนไทยในสมัยโบราณยังไม่มีนาฬิกาเป็นเครื่องกำหนดเวลา แต่สื่อสารกันได้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเวลาด้วยการสังเกตจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว หรือพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์ เป็นต้น และสร้างภาษาเกี่ยวกับเวลาขึ้นมาใช้ในการสื่อสารดังที่ กุลละวณิชย์ (Kullavanijaya, 2003: 105) ได้กล่าวไว้ว่า

...วิธีการบอกเวลายังสะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมด้วย เพราะวัฒนธรรมการใช้ภาษาเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นสำคัญ หลักฐานทางภาษาจะแสดงออกถึงวัฒนธรรมระหว่างมนุษย์ วิธีชีวิต ความผูกพันใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อม ภาษาจะเป็นเครื่องมือในการบันทึก ถ่ายทอด และสะท้อนวัฒนธรรม ดังนั้น คำบอกเวลาของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งย่อมเกิดมาจากสังคมและวัฒนธรรมของคนในสังคมนั้น ๆ...

วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งเป็นเพลงไทยรูปแบบหนึ่งที่พัฒนามาจากเพลงพื้นบ้านบรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีสากล ใช้ภาษาเรียบง่าย ตรงไปตรงมา ไม่สลับซับซ้อนดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2534: 24) มีพระราชดำรัสไว้ว่า

...เนื้อเพลงลูกทุ่งมักจะสะท้อนภาพชีวิตของคน ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การเกิดสงคราม ปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองได้เป็นอย่างดี ใช้ภาษาที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย และจำง่าย ฟังแล้วไม่ต้องแปลความหมาย เนื้อหาไปกว่านั้นเพลงลูกทุ่งยังสรรหาคำที่กระชับกระชับเปรียบเปรย มีสำนวนกระแนะกระแหน เจ็บ ๆ คัน ๆ มาเสนอได้หลายรูปแบบ เรียกได้ว่า เข้าถึงใจคนฟังได้อย่างรวดเร็ว...

เนื้อเพลงไทยลูกทุ่งมีเนื้อหาเน้นชีวิตของชาวชนบท มีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง ลีลาการร้องที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ให้บรรยากาศความเป็นลูกทุ่ง เนื้อเพลงมีความหลากหลายตามแต่ผู้ประพันธ์จะกำหนด ทั้งแนวรัก แนวเศร้า สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์สำคัญซึ่งเพลงไทยลูกทุ่งจะบันทึกไว้ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2551: 41) นอกจากนี้ ผู้ประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งยังได้สอดแทรกเนื้อความเกี่ยวกับคำบอกเวลาเพื่อทำให้เนื้อเพลงทั้งแนวรักแนวเศร้า ฯลฯ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น งานประจำปีเทศกาลลอยกระทง ตรงกับช่วงเวลาที่ลมข้าวเบาพัดมีเพลง “ร้องไห้กับเดือน” ผู้ประพันธ์เพลงได้กล่าวถึงคำบอกเวลาที่สะท้อนวัฒนธรรมประเพณีลอยกระทงซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 “เรียกว่า “งานเพ็ญเดือนสิบสอง” ในช่วงเวลานั้นตรงกับต้นฤดู

หนามมีลมพัด ข้าวที่ขวนาปลูกไว้ก็ใกล้จะเก็บเกี่ยวได้ จึงมีคำบอกเวลาว่า “ตอนลมล่องข้าวเบา”² ดังเนื้อเพลงท่อนหนึ่งกล่าวว่า

“เคยเคลียดล่อ พะนอเดินเล่นกับน้อง
ครึ่งเมืองงานเดือนเพ็ญสิบสอง เมื่อตอนลมล่องข้าวเบา
เพื่อนฮาเราเฮ สรวลเสริกกันหนุ่มสาว
อันไอรักรวงข้าว โถเจ้าไม่น่าหน่ายหนี”

(คัมภีร์ แสงทอง: ผู้ประพันธ์)

การศึกษาคำบอกเวลาที่เกี่ยวข้องความหมายในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งจึงเป็นอีกแง่มุมหนึ่งที่น่าสนใจนำมาศึกษาเนื่องจากผู้ประพันธ์ได้พยายามเลือกใช้คำบอกเวลาที่สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคนในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

ที่มาของเพลงไทยลูกทุ่ง

เพลงไทยลูกทุ่งเป็นเพลงไทยที่มีลักษณะเฉพาะ กล่าวคือ ใช้ภาษาง่าย ๆ บรรยายเรื่องราวของชีวิต สภาพสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเน้นชีวิตของชาวชนบท โดยก่อนหน้านี้ยังไม่ได้แบ่งแยกว่าเป็นลูกทุ่งหรือลูกกรุง เนื่องจาก เพลงไทยได้พัฒนามาจากเพลงไทยเดิมที่ใช้คำร้องที่มีลักษณะการเอื้อนและใช้เครื่องดนตรีไทยบรรเลงมาเป็นเพลงไทยสากลที่มีเนื้อร้องเต็ม ใช้เครื่องดนตรีสากลบรรเลง ซึ่งได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากฟังง่าย ร้องง่าย จำได้ง่าย นอกจากนี้ นักประพันธ์เพลงรุ่นเก่า ๆ ไม่เห็นด้วยที่จะแบ่งแยกเพลงไทยสากลว่าเป็นเพลงไทยลูกทุ่ง หรือลูกกรุง เพราะถือว่าดนตรีเป็นภาษาสากลและต่างก็เป็นเพลงไทยสากลเช่นเดียวกัน

คำว่า “ลูกทุ่ง” มีปรากฏครั้งแรกเป็นชื่อของภาพยนตร์ที่บริษัทภาพยนตร์ไทย หรือไทยฟิล์ม ได้สร้างขึ้นเป็นเพลงประกอบภาพยนตร์ เมื่อ พ.ศ. 2481 ผู้แต่งทำนองเพลง คือ หม่อมหลวงพวงร้อย อภัยวงศ์ และผู้แต่งเนื้อร้องคือ พระยาโกมารกุลมนตรี (ชื่น) เนื้อร้องส่วนใหญ่เน้นการชมธรรมชาติที่สวยงาม ท้องไร่ท้องนา ได้แก่ เพลงเงาะไม้ เพลงด่อนกระบือ เพลงเกี่ยวสาว เพลงสายัณห์ และเพลงไม้งาม ส่วนเพลงที่มีแนวเป็นเพลงไทยลูกทุ่งในสมัยนั้นได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน คือ เพลงสาวชาวไร่นับเป็นเพลงไทยลูกทุ่งเพลงแรกของเมืองไทย ซึ่ง ครูเหม เวชกร เป็นผู้ประพันธ์

² “ข้าวเบา” เป็นพันธุ์ข้าวที่เก็บเกี่ยวได้เร็ว กล่าวคือ ออกรวงในช่วงปลายเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม และจะเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาปลายเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูหนามมีลมพัด จึงเรียกช่วงเวลานั้นว่า “ตอนลมล่องข้าวเบา”

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของเพลงและรูปแบบของเพลงที่โดดเด่นในแต่ละช่วงเวลาทำให้มองเห็นที่มาของเพลงไทยลูกทุ่งตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันในภาพรวม สรุปได้ดังนี้ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2551: 44-54)

1. ยุคต้น (พ.ศ. 2481-2507) เป็นยุคบุกเบิกเพลงไทยลูกทุ่ง เนื้อหาเพลงไทยลูกทุ่งช่วงนี้มักกล่าวถึงธรรมชาติที่สวยงามของชนบท ความรักของหนุ่มสาว ความยึดมั่นในศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณี นักร้องฝ่ายชายที่ริเริ่มเสนอผลงานในยุคนี้ เช่น คำรณ สัมบุญณานนท์ ปรีชา บุญญเกียรติ ไวพจน์เบญจมิตร สมยศ ทศนพันธ์ และนักร้องฝ่ายหญิง เช่น ผ่องศรี วรนุช ศรีสำอางค์ ตรีนตร เกตวงดนตรีที่เด่น ๆ ได้แก่ วงดนตรี พยงค์ มุกดา

2. ยุคทองของเพลงไทยลูกทุ่ง (พ.ศ. 2507-2513) เป็นยุคที่ “เพลงไทยลูกทุ่ง” เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก มีการนำเสนอผลงานผ่านรายการโทรทัศน์ทำให้เพลงไทยลูกทุ่งได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว เนื้อหาบรรยายถึงชีวิตในชนบท สะท้อนวิถีชีวิตของชาวนาที่หลงแสงสีเมืองกรุง นักร้องลูกทุ่งชาย ได้แก่ สมยศ ทศนพันธ์ (ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน เมื่อปี พ.ศ. 2509) ทูล ทองใจ ปอง ปรีดา ไพรวลัย ลูกเพชร พร ภิรมย์ ชาย เมืองสิงห์ ก้าน แก้วสุพรรณ และยุคนี้เป็นยุคเฟื่องฟูที่สุดของนักร้องลูกทุ่งชาย คือ สุรพล สมบัติเจริญ

3. ยุคภาพยนตร์เพลง (พ.ศ. 2513-2515) เป็นยุคที่เริ่มนำเพลงไทยลูกทุ่งมาใช้ประกอบภาพยนตร์ ซึ่งเรื่องแรกที่มีชื่อเสียงโด่งดังมากคือ มนต์รักลูกทุ่ง โดยเฉพาะเพลงมนต์รักลูกทุ่ง ซึ่งไพบุลย์ บุตรซัน เป็นผู้ประพันธ์ และขับร้องโดย ไพรวลัย ลูกเพชร ส่งผลให้ภาพยนตร์เรื่องต่อ ๆ มาในยุคนี้เปลี่ยนแนวมาเป็นภาพยนตร์เพลงส่วนใหญ่ เนื้อหาของเพลงในช่วงนี้ นอกจากเป็นเรื่องของชาวนาชนบทท้องทุ่งนาแล้วยังแทรกอารมณ์และคารมเสียดสีด้วย

4. ยุคเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2515-2519) ยุคนี้เกิดแนวเพลงเพื่อชีวิตเพิ่มมากขึ้น สะท้อนความยากจนของชาวนาชาวไร่ เช่น เพลงข้าวไม่มีขาย ซึ่ง โผผิน พรสุพรรณ เป็นผู้ประพันธ์ ศรีเพชร ศรีสุพรรณ เป็นผู้ขับร้อง เนื้อหาเพลงสะท้อนให้เห็นภาพของหนุ่มชาวนาที่ทำงานแล้วไม่ได้ผลทำให้ไม่มีข้าวไปขาย นอกจากนี้ยุคนี้ยังเกิดเพลงไทยลูกทุ่งแบบผสมบทพูดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง ชีวิตประจำวัน สร้างความขบขัน ผ่างด้วยการวิพากษ์วิจารณ์นักร้องเพลงแนวนี้ คือ เพลิน พรหมแดน

5. ยุคทางเครื่องและคอนเสิร์ต (พ.ศ. 2519-2528) ยุคนี้เนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งที่เกี่ยวกับความทุกข์ยากของชาวนา กรรมกร และแนวเพลงเพื่อชีวิตลดลง เนื่องจากถูกปิดกั้นจากรัฐบาลในช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ส่งผลให้เนื้อหาเพลงในยุคนี้กลับมานิยมเนื้อหาเกี่ยวกับเกี้ยวพาราสีและความรักของหนุ่มสาว นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาที่สะท้อนปัญหาใหม่ ๆ ของสังคม เช่น การขายแรงงานในต่างประเทศ การย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพของชาวนาชนบทเข้าสู่เมืองหลวง เช่น เพลงน้ำตาเมียชาอู เพลงฉันทนาที่รัก

6. ยุคเพลงไทยลูกทุ่งแนวสตรีง (พ.ศ. 2528-2535) เป็นยุคที่ความนิยมเพลงไทยลูกทุ่งลดลง เนื่องจากดนตรีแนวสตรีง และแนวลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทสำหรับวัยรุ่น อย่างไรก็ตามนักร้องที่ประสบความสำเร็จสูงสุดในยุคนี้ คือ พุ่มพวง ดวงใจ เป็นนักร้องที่มีศักยภาพสูง มีลีลาการร้อง และการเต้นที่เข้ากับดนตรีสมัยนิยม และเป็นนักร้องลูกทุ่งหญิงคนแรกที่ได้บุกเบิกมิวสิกวิดีโอของวงการเพลงไทย เนื้อหาแนวเพลงได้เปลี่ยนบทบาทผู้หญิงจากเดิมที่ต้องเก็บความรู้สึกหรือเป็นฝ่ายถูกกระทำมาเป็นผู้หญิงที่กล้าพูด กล้าทำ กล้าเปิดเผยความรู้สึก ฉลาดและรู้ทันคน

7. ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2536-ปัจจุบัน) เป็นยุคที่เกิดช่องว่างระหว่างผู้ฟังกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมฟังเพลงแนวสตรีงกับผู้ฟังกลุ่มผู้ใหญ่ บรรดาค่ายเพลงต่างเล็งเห็นผลประโยชน์ที่จะได้รับจากผู้ฟังกลุ่มผู้ใหญ่ จึงได้นำเอาเพลงเก่าที่มีคุณค่าและเป็นที่รู้จัก คือ เพลงของวงสุนทราภรณ์ มาเรียบเรียงเสียงประสานขับร้องใหม่ เช่น ชุตติเยอไม้ เพลงหวานเมื่อวานนี้ ตราบนรินทร์ มหามหะนิรันดร์กาล จึงเกิดกระแสของการอนุรักษ์เพลงเก่าซึ่งเข้ามาสู่วงการเพลงไทยลูกทุ่ง

จากที่มาของเพลงไทยลูกทุ่งข้างต้น ทำให้มองเห็นพัฒนาการของเพลงไทยลูกทุ่งที่มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่ พ.ศ. 2481 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ฟังในทุกระดับชั้นได้ อย่างไรก็ตาม ด้วยความโดดเด่นของเนื้อหาเพลงไทยลูกทุ่งในแต่ละยุคสมัย จึงน่าสนใจนำมาวิเคราะห์คำบอกเวลาที่สะท้อนโลกทัศน์ของคนไทย ซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อหาเป็นจำนวนมากเพื่อให้เข้าถึงคุณค่าของเพลงไทยลูกทุ่งได้มากยิ่งขึ้น

การสื่อความหมายของคำบอกเวลาในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่ง

การศึกษานี้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งจากรายการ “อนุรักษ์ลูกทุ่งไทย” ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาญจนบุรี AM สเตอริโอ 558 Khz หรือ <http://radio.Prd.go.th/kanchanaburi> ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม 2560 ได้วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งที่สื่อความหมายเกี่ยวกับคำบอกเวลา จำนวน 35 เพลง ดังนี้

ตารางที่ 1 วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งที่สื่อความหมายเกี่ยวกับคำบอกเวลา

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ผู้ประพันธ์	ศิลปิน
1	ร้องให้กับเดือน	คัมภีร์ แสงทอง	เทียรี่ เมฆวัฒนา
2	รักแล้งเดือนห้า	ไพบุลย์ บุตรขัน	สันติ ดวงสว่าง
3	ฝนเดือนหก	ไพบุลย์ บุตรขัน	รุ่งเพชร แหลมสิงห์
4	น้ำลงเดือนยี่	ไพบุลย์ บุตรขัน	รุ่งเพชร แหลมสิงห์

ตารางที่ 1 วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งที่สื่อความหมายเกี่ยวกับคำบอกเวลา (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ผู้ประพันธ์	ศิลปิน
5	จำปาลิ้มต้น	ชลธิ์ ธารทอง	สายัณห์ สัญญา
6	สงกรานต์บ้านนา	ไพบูลย์ บุตรขัน	รุ่งเพชร แหลมสิงห์
7	น้ำตالاไทร	พร ภิรมย์	พร ภิรมย์
8	เพลงดาวลูกไก่ 1	พร ภิรมย์	พร ภิรมย์
9	เพลงดาวลูกไก่ 2	พร ภิรมย์	พร ภิรมย์
10	คิดถึงพี่ไหม	พยงค์ มุกดา	โอภาส ทศพร
11	น้ำลงนกร้อง	ไพบูลย์ บุตรขัน	พรไพร เพชรดำเนิน
12	นกร้องน้องข้า	ไพบูลย์ บุตรขัน	รชนีกร พันธุ์มณี
13	น้องคิดถึงพี่	พยงค์ มุกดา	ดาวใจ ไพจิตร
14	โสน-สะเดา	พยงค์ มุกดา	ยอดรัก สลักใจ สุนารี ราชสีมา
15	เดือนคว่ำเดือนหงาย	จี๊ว พิจิตร	ยอดรัก สลักใจ สุนารี ราชสีมา
16	มนต์รักแม่กลอง	ไพบูลย์ บุตรขัน	โอภาส ทศพร
17	ลาสาวแม่กลอง	พนม นพพร	โอภาส ทศพร
18	รักพี่จงหนีพ่อ	สุรพล สมบัติเจริญ	ยงยุทธ เขียวชาญชัย
19	น้ำค้างเดือนหก	ไพบูลย์ บุตรขัน	สุรพล สมบัติเจริญ
20	เดือนหงายที่ริมโขง	สุรพล สมบัติเจริญ	สุรพล สมบัติเจริญ
21	หนานนี้พี่ตายแน่	สุรพล สมบัติเจริญ	สุรพล สมบัติเจริญ
22	วันพระอย่าเว้น	สุรพล สมบัติเจริญ	สุรพล สมบัติเจริญ
23	เขมรไล่ควาย	สุรพล สมบัติเจริญ	สุรพล สมบัติเจริญ
24	รำวงออกพรรษา	สุรพล สมบัติเจริญ	สุรพล สมบัติเจริญ
25	โบว์รักสีดำ	สุพรรณ ชื่นชม	ศิริพร อำไพพงษ์
26	คืนไหลเรือไฟ	ศิริพร อำไพพงษ์	ศิริพร อำไพพงษ์
27	สงกรานต์สัญญาใจ	ศิริพร อำไพพงษ์	ศิริพร อำไพพงษ์
28	เหมือนข้าวคอยฝน	ศิริพร อำไพพงษ์	ศิริพร อำไพพงษ์
29	อธิษฐานรักรักลอยกระทง	คัมภีร์ แสงทอง	คัมภีร์ แสงทอง
30	สงกรานต์บ้านนา	ไพบูลย์ บุตรขัน	รุ่งเพชร แหลมสิงห์

ตารางที่ 1 วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งที่สื่อความหมายเกี่ยวกับคำบอกเวลา (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ผู้ประพันธ์	ศิลปิน
31	นักร้องบ้านนอก	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	พุ่มพวง ดวงจันทร์
32	ดอกไม้หน้าฝน	ไพบูลย์ บุตรขัน	เพ็ญศรี พุ่มชูศรี
33	พริกที่ปากน้ำโพ	ชลธิ์ ธารทอง	สัญญา พรนารายณ์
34	ฝนหนาวสาวครวญ	พิพัฒน์ บริบูรณ์	ผ่องศรี วรนุช
35	หนาวลมที่เรณู	สุรินทร์ ภาคศิริ	โอภาส ทศพร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบคำบอกเวลาจัดแบ่งเป็นกลุ่มตามเกณฑ์การสื่อความหมายได้ 3 ประเภท คือ 1) คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน 2) คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันและเดือนตามระบบปฏิทิน และ 3) คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกระยะเวลา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน

คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน คือ คำบอกเวลาที่ใช้สื่อความหมายบอกจุดของเวลาทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ เนื่องจากมนุษย์ต้องดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยการพึ่งพาธรรมชาติ ธรรมชาติ จึงมีความสำคัญและผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษย์มาอย่างยาวนาน และเมื่อเวลาเริ่มมีบทบาทต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ต้องหาจุดอ้างอิงของเวลาเพื่อกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยอาศัยการสังเกตธรรมชาติ สังเกตพฤติกรรมของสัตว์ และพฤติกรรมของมนุษย์ดังปรากฏรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ

คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน ที่สัมพันธ์กับธรรมชาติในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่ง จำแนกได้ 3 แบบ ได้แก่ คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาที่สัมพันธ์กับดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาที่สัมพันธ์กับดวงอาทิตย์

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบว่า ผู้ประพันธ์เพลงบรรยายเนื้อเพลงเกี่ยวกับคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วันโดยสังเกตจากดวงอาทิตย์ในวันหนึ่ง ๆ ดวงอาทิตย์จะขึ้นทางทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตกตลอดช่วงเวลาภายใน 1 วัน นับตั้งแต่ดวงอาทิตย์ขึ้นจนถึงดวงอาทิตย์ตกนั้นมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของลักษณะการเคลื่อนที่และระดับแสงสว่าง ผู้ประพันธ์เพลงจึงผูกเป็นคำขึ้นใช้สื่อความหมายเพื่อบอกเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาโดยสังเกตดวงอาทิตย์

ลำดับที่	คำบอกเวลา	ชื่อเพลง/ผู้ประพันธ์เพลง	ความหมาย
1.	เช้า	เพลงน้ำตالاไทร (พร ภิรมย์: ผู้ประพันธ์) เพลงโสน-สะเดา (พยงค์ มุกดา: ผู้ประพันธ์)	เวลาระหว่างรุ่งสว่างกับสาย ประมาณ 6.00 น. ถึง 9.00 น., เวลาตั้งแต่รุ่งสว่างถึงเที่ยง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 388-389)
2.	ตอนเช้า	เพลงดาวลูกไก่ 2 (พร ภิรมย์: ผู้ประพันธ์)	เวลาพระอาทิตย์ขึ้นสว่างแล้ว แต่ยังไม่ มีแสงแดด
3.	ตอนแจ้ง		
4.	มือเช้า		
5.	รุ่งเช้า	เพลงพริกที่ปากน้ำโพ (ชลธี ธารทอง: ผู้ประพันธ์)	เวลาพระอาทิตย์เพิ่งขึ้น, เวลาระหว่าง รุ่งสว่างถึงเช้า, เช้าวันรุ่งขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1006)
6.	รุ่งอรุณ	เพลงหนาวลมที่เรณู (สุรินทร์ ภาคศิริ: ผู้ประพันธ์)	เวลาเช้าตรู่ที่เริ่มเห็นแสงเงินแสงทอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1006)
7.	รุ่งราง	เพลงน้ำตالاไทร (พร ภิรมย์: ผู้ประพันธ์)	เวลาช่วงเช้ามีดที่เริ่มมีแสงพอมองเห็น ราง ๆ
8.	สางอรุณทัย		เวลาเช้าตรู่, เวลาพระอาทิตย์เพิ่งขึ้น
9.	ยามอุษา	เพลงน้องคิดถึงพี่ (พยงค์ มุกดา: ผู้ประพันธ์)	เวลาเช้าตรู่, รุ่งเช้า, แสงเงินแสงทอง ยามเช้า
10.	คำเช้า		เวลาประมาณ 19.00 น. และเวลา ประมาณ 6.00 น.
11.	เย็น	เพลงโสน-สะเดา (พยงค์ มุกดา: ผู้ประพันธ์)	เวลาประมาณ 16.00-18.00 น.
12.	หัวค่ำ	เพลงร่ำวอกพรพรษา (สุรพล สมบัติเจริญ: ผู้ประพันธ์)	เวลาสิ้นสุดเมื่อดวงอาทิตย์ตกดินแล้ว ประมาณ 19.00 น.

ตารางที่ 2 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาโดยสังเกตดวงอาทิตย์ (ต่อ)

13.	สายัณห์	เพลงพริกที่ปากน้ำโพ (ชลธิ์ ธารทอง: ผู้ประพันธ์)	เวลาที่พระอาทิตย์ตกดินประมาณ 18.00 น.
14.	สายัณห์สมัย	เพลงดาวลูกไก่ 1	
15.	อาทิตย์อัสดง	(พร ภิรมย์: ผู้ประพันธ์)	
16.	คืนค่ำ	เพลงลาวสาวแม่กลอง (พนม นพพร: ผู้ประพันธ์)	เวลากลางคืน

จากตารางข้างต้น ผู้ประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งได้บรรยายเนื้อเพลงโดยอ้างถึงคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน จำนวน 16 คำ โดยสังเกตลักษณะของดวงอาทิตย์ ได้แก่ การเคลื่อนที่ และระดับแสงสว่าง ผูกเป็นคำขึ้นใช้เพื่อสื่อความหมายบอกเวลา

1.1.2 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาที่สัมพันธ์กับดวงจันทร์

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบว่า ผู้ประพันธ์เพลงบรรยายเนื้อเพลงเกี่ยวกับคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วันโดยสังเกตจากลักษณะของดวงจันทร์ เช่น แสงสว่าง ตำแหน่งหรือการเคลื่อนที่ หรือการเว้าแหว่งของดวงจันทร์ แล้วนำมาสร้างคำเพื่อใช้บอกเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 3 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาโดยสังเกตดวงจันทร์

ลำดับที่	คำบอกเวลา	ชื่อเพลง/ผู้ประพันธ์เพลง	ความหมาย
1.	เดือนแรม	เพลงร้องไห้กับเดือน (คัมภีร์ แสงทอง: ผู้ประพันธ์)	เวลาข้างแรม, คืนที่ไม่มีดวงจันทร์ ส่องสว่าง
2.	เดือนหงาย	เพลงเดือนหงายที่ริมฝั่งโขง (สุรพล สมบัติเจริญ: ผู้ประพันธ์)	เวลาข้างขึ้น, คืนที่มีดวงจันทร์ส่อง สว่าง
3.	คืนค่ำเดือน หงาย	เพลงเขมรไล่ควาย (สุรพล สมบัติเจริญ: ผู้ประพันธ์)	
4.	คืนเดือนหงาย	เพลงรักพี่จึ่งหนีพ่อ (สุรพล สมบัติเจริญ: ผู้ประพันธ์)	
5.	คืนเดือนมืด		วันแรม 14 หรือ 15 ค่ำ เป็นคืนที่ไม่มี มีดวงจันทร์ส่องสว่าง ลักษณะแสง ของดวงจันทร์จะมีตสนิทในวันแรม 14 ค่ำ หรือ 15 ค่ำ

ตารางที่ 3 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาโดยสังเกตดวงจันทร์ (ต่อ)

ลำดับที่	คำบอกเวลา	ชื่อเพลง/ผู้ประพันธ์เพลง	ความหมาย
6.	เดือนคว่ำ	เพลงเดือนคว่ำเดือนหงาย (จิ๋ว พิจิตร: ผู้ประพันธ์)	วันข้างแรม เมื่อดวงจันทร์เต็มดวงในวันขึ้น 15 ค่ำแล้วก็จะค่อย ๆ แห้งงวैयाหายไปเรื่อย ๆ มีลักษณะคว่ำลง
7.	คืนเพ็ญ	เพลงคืนไหลเรือไฟ (ศิริพร อำไพพงษ์: ผู้ประพันธ์)	คืนที่ดวงจันทร์เต็มดวง ขึ้น 15 ค่ำ
8.	คืนวันเพ็ญ	เพลงสงกรานต์บ้านนา (ไพบูลย์ บุตรขัน)	
11.	ข้างแรม	เพลงคิดถึงพี่ใหม่, เพลงน้องคิดถึงพี่ (พยงค์ มุกดา: ผู้ประพันธ์)	เวลาที่มีพระจันทร์มืด คือ ตั้งแต่แรมค่ำหนึ่งไปถึงสิ้นเดือน
12.	เพ็ญเดือนสิบสอง	เพลงน้ำลงเดือนยี่ (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์)	คืนที่ดวงจันทร์เต็มดวง ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

จากตารางข้างต้น ผู้ประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งได้บรรยายเนื้อเพลงโดยอ้างอิงคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน โดยสังเกตลักษณะของดวงจันทร์ จำนวน 12 ค่ำ ได้แก่ แสงสว่าง ตำแหน่งหรือการเคลื่อนที่ หรือการเว้าแหว่ง ผูกเป็นคำขึ้นใช้เพื่อสื่อความหมายบอกเวลา

1.1.3 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาที่สัมพันธ์กับดวงดาว

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบว่า ผู้ประพันธ์เพลงบรรยายเนื้อเพลงเกี่ยวกับคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วันโดยสังเกตจากลักษณะแสงของดวงดาว คือ คำว่า สิ้นแสงดาว หมายถึง เวลาเข้ามิด ปรากฏในเพลง “ลาสาวแม่กลอง” (พนม นพพร: ผู้ประพันธ์) ดังตัวอย่าง

...สิ้นแสงดาว ดูเหวเราร้าง
จากสุมทุมลุ่มน้ำแม่กลอง
พี่จำจាន้องคนงาม
แว่วหวูดรถไฟ พี่แสนอาลัย สมุทรสงคราม...

(พนม นพพร: ผู้ประพันธ์)

1.2. คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของสัตว์

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบว่า ผู้ประพันธ์เพลงบรรยายเนื้อเพลงเกี่ยวกับคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วันโดยสังเกตพฤติกรรมการร้องของนกดูเหวอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอในเวลาเช้ามีด คือ คำว่า ดูเหวเราร้อง หมายถึง เวลาเช้ามีดปรากฏในเพลง “ลาสาวแม่กลอง” (พนม นพพร: ผู้ประพันธ์) หรือการบินกลับรังของนกกาในเวลาเย็นใกล้ค่ำ คือ คำว่า หมูนกกาบินกลับรัง หมายถึง เวลาเย็นใกล้ค่ำ มีปรากฏในเพลง “นักร้องบ้านนอก” (ไวพจน์ เพชรสุพรรณ: ผู้ประพันธ์)

1.3. คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของมนุษย์

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดจากการตีกลองหรือฆ้องถี่ ๆ หลายครั้งเพื่อบอกเวลาสำหรับเปลี่ยนยาม คือ คำว่า ย่ำสนธยา เป็นคำยืมภาษาสันสกฤต มาจากคำว่า สนธยา หมายถึง เวลาโพล้เพล้พลบค่ำ, บางทีใช้ว่า ย่ำสนธยา ; ช่วงเวลาที่ต่อระหว่างกลางวันกับกลางคืน คือ เวลาที่พระอาทิตย์ขึ้นหรือพระอาทิตย์ตก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1119) นอกจากนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2544: 50) ได้ทรงอธิบายไว้ในหนังสือนิทานโบราณคดี ตอนหนึ่งว่า “การย่ำฆ้องระฆังเป็นสัญญาณเรียกคนมาเปลี่ยนยาม การประโคมเป็นสัญญาณบอกว่าพวกอยู่ยามใหม่ได้เข้ามาประจำหน้าที่พร้อมกันแล้ว มูลเหตุของประเพณีย่ำฆ้องระฆังยามและประโคมพระศพในเมืองไทยเห็นเป็นดังกล่าวมาและอาจจะได้มาจากอินเดียแต่ดึกดำบรรพ์” ซึ่งมีปรากฏในเพลง “นักร้องบ้านนอก” (ไวพจน์ เพชรสุพรรณ: ผู้ประพันธ์) ดังตัวอย่าง

เมื่อ สุริยน ย่ำสนธยา
หมูนกกาบินมาสู่รัง
ให้มาคิดถึงท้องทุ่งนาเสียจัง
ปานฉะนี้ คงคอยหวัง
เมื่อไหร่จะกลับบ้านนา

(ไวพจน์ เพชรสุพรรณ: ผู้ประพันธ์)

2. คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันและเดือนตามระบบปฏิทิน

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบว่า ผู้ประพันธ์เพลงบรรยายเนื้อเพลงเกี่ยวกับคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันในรอบเดือนและเดือนตามระบบปฏิทิน ดังนี้

2.1 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันในรอบเดือน

คำบอกเวลาเกี่ยวกับวันในรอบเดือนสื่อความหมาย 3 แบบ คือ สื่อความหมายตามระบบจันทรคติ สื่อความหมายตามระบบสุริยคติ และสื่อความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนี้

2.1.1 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันซึ่งนับตามระบบจันทรคติ

จันทรคติ หมายถึง วิธีนับวัน เดือน ปี โดยถือเอาการโคจรของดวงจันทร์หรือการกำหนดตำแหน่งของดวงจันทร์เป็นหลัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 312) ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาเกี่ยวกับวัน ได้แก่ คำว่า **15 ค่ำ** หมายถึง **วันพระจันทร์เต็มดวง** ปรากฏในเพลง “คืนไหลเรือไฟ” (ศิริพร อำไพพงษ์: ผู้ประพันธ์)

2.1.2 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันซึ่งนับตามระบบสุริยคติ

สุริยคติ หมายถึง วิธีนับวัน เดือน ปี แบบสากล โดยถือเอาการโคจรของดวงอาทิตย์เป็นหลัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1247) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบคำบอกเวลาเกี่ยวกับวันตามระบบสุริยคติ ได้แก่ คำว่า **วันที่ 9** ปรากฏในเพลง “สงกรานต์บ้านนา” (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์) และคำว่า **13 เมษา** ปรากฏในเพลง “สงกรานต์สัญญาใจ” (ศิริพร อำไพพงษ์: ผู้ประพันธ์)

2.1.3 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของมนุษย์

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาเกี่ยวกับวันโดยสื่อความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่ คำบอกเวลาเกี่ยวกับวันโดยสื่อความหมายเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา และประเพณี พิธีกรรมในรอบปี มีดังนี้

2.1.3.1 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาเกี่ยวกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ได้แก่ คำว่า **วันโกน วันพระ** ปรากฏในเพลง “วันพระอย่าเว้น” (สุรพล สมบัติเจริญ: ผู้ประพันธ์) **วันออกพรรษา** ปรากฏในเพลง “รางวัลออกพรรษา” (สุรพล สมบัติเจริญ: ผู้ประพันธ์) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

วันโกน หมายถึง วันที่พระปลงผม คือ วันขึ้นและวันแรม 14 ค่ำ หรือ แรม 13 ค่ำของเดือนขาด, ซึ่งก่อนวันพระวันหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1103)

วันพระ หมายถึง วันประชุมถือศีลฟังธรรมในพระพุทธศาสนา เดือนหนึ่งมี 4 วัน คือ วันขึ้น 8 ค่ำ ขึ้น 15 ค่ำ แรม 8 ค่ำ และแรม 15 ค่ำ ถ้าเป็นเดือนขาดก็แรม 14 ค่ำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1105)

วันออกพรรษา หมายถึง วันที่สิ้นสุดการจำพรรษาแห่งพระสงฆ์ คือ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11, วันปาวณา หรือ วันมหาปาวณา ก็เรียก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1061)

2.1.3.2 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับวันสำคัญทางประเพณี พิธีกรรมในรอบปี

ประเพณี พิธีกรรมของคนไทยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ ดังนั้นจึงมีคำบอกจุดของเวลาที่เกี่ยวข้องกับประเพณี พิธีกรรมอันเนื่องมาจากศาสนาพุทธ ได้แก่ คำว่า วันสงกรานต์ ปรากฏในเพลง “สงกรานต์บ้านนา” (ไพฑูริย์ บุตรจีน: ผู้ประพันธ์) คำว่า งานเพ็ญเดือนสิบสอง ปรากฏในเพลง “ร้องให้กับเดือน” (คัมภีร์ แสงทอง: ผู้ประพันธ์) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

วันสงกรานต์ หมายถึง วันเทศกาลเนื่องในการขึ้นปีใหม่อย่างเก่า ซึ่งกำหนดตามสุริยคติ ปกติจะตรงกับวันที่ 13–15 เมษายนของทุกปี

งานเพ็ญเดือนสิบสอง หมายถึง งานที่จัดตรงกับวันที่พระจันทร์ขึ้นเต็มดวง ตรงกับเดือน 12 ประมาณเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

2.2 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับเดือนตามระบบปฏิทิน

ผลจากการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบวิธีการนับเดือนที่สื่อความหมาย 4 แบบ คือ สื่อความหมายตามระบบจันทรคติ สื่อความหมายตามระบบสุริยคติ สื่อความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ และสื่อความหมายเกี่ยวกับอาชีพ จึงทำให้เกิดคำบอกเวลาที่สื่อความหมายเกี่ยวกับเดือน ดังนี้

2.2.1 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับเดือนตามระบบจันทรคติ

ผลการวิเคราะห์พบคำบอกเวลาเกี่ยวกับเดือนในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบการนับเดือนของคนไทยตามระบบจันทรคติ 1 ปี มี 12 เดือน มีชื่อเรียกเดือนต่าง ๆ ตามที่มีปรากฏในเนื้อเพลง ได้แก่

ตารางที่ 4 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายเกี่ยวกับเดือนตามระบบจันทรคติ

ลำดับที่	คำบอกเวลา	เนื้อเพลง/ผู้ประพันธ์เพลง	ความหมาย
1.	เดือนอ้าย	เพลงสงกรานต์บ้านนา (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์)	ประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนธันวาคม
4.	เดือนห้า	เพลงรักแล้งเดือนห้า (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์)	เดือนเมษายน
5.	เดือนหก	เพลงฝนเดือนหก (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์)	เดือนพฤษภาคม
6.	เดือนสิบเอ็ด	เพลงน้ำลงเดือนยี่ (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์)	เดือนตุลาคม
7.	เดือนสิบสอง		เดือนพฤศจิกายน
8.	เดือนยี่		เดือนสอง คือ เดือนมกราคม
	เดือนสาม		เดือนกุมภาพันธ์
9.	เดือนแปดสองหน	เพลงเหมือนข้าวคอยฝน (ศิริพร อำไพพงษ์: ผู้ประพันธ์)	เดือนที่เพิ่มขึ้นในปีจันทรคติ คือ ในปีนั้นมี 13 เดือน มีเดือน 8 สองหน เรียกว่า เดือน 8 สอง 8 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1323)

2.2.2 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับเดือนตามระบบสุริยคติ

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาเกี่ยวกับเดือน ตามระบบสุริยคติ จำนวน 1 คำ คือ คำว่า **เมษา** หมายถึง ชื่อเดือนที่ 4 ตามสุริยคติ ปรากฏในเพลง “สงกรานต์บ้านนา” (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์)

2.2.3 คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับเดือนที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาเกี่ยวกับเดือน โดยสื่อความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ ได้แก่ คำว่า **หน้าแล้ง** หมายถึง ช่วงเดือนมีนาคม-เดือนเมษายน ปรากฏในเพลง “รักแล้งเดือนห้า” (ไพบูลย์ บุตรขัน: ผู้ประพันธ์) คำว่า **หน้าฝน** หมายถึง ช่วงเดือนพฤษภาคม-เดือนกันยายน ปรากฏในเพลง “ดอกไม้หน้าฝน” (เพ็ญศรี พุ่มชูศรี: ผู้ประพันธ์) คำว่า **ลมหนาวเริ่มมา** หมายถึง ช่วงเดือนตุลาคม-เดือนพฤศจิกายน ปรากฏในเพลง “หนาวนี้ที่ตายน้”

(สุรพล สมบัติเจริญ: ผู้ประพันธ์) คำว่า เมื่อน้ำลง หมายถึง ช่วงเวลาประมาณเดือนมกราคม ปรากฏในเพลง “น้ำลงนกร้อง” (ไพบุลย์ บุตรชั้น: ผู้ประพันธ์)

2.2.4 คำบอกจุดของเวลาที่สื่อความหมายบอกจุดของเวลาเกี่ยวกับเดือนที่สัมพันธ์อาชีพ

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาเกี่ยวกับเดือนโดยสื่อความหมายเกี่ยวกับอาชีพทำนา คือ คำว่า ตอนลมลงข้าวเบา หมายถึง ช่วงเวลาประมาณปลายเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน ซึ่งกรมอุตุนิยมวิทยา (2560) เรียกว่า “ลมว่าว” เป็นลมเย็นที่พัดจากทางเหนือมาตามลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา หรือจากทิศเหนือไปสู่ทิศใต้ในฤดูหนาว ระหว่างเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน เป็นระยะมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “ลมข้าวเบา” เนื่องจากเกิดในระยะเวลาที่ชาวนาเก็บเกี่ยวข้าวเบาพอดี (Mo Memoir: 2552) มีปรากฏในเพลง “ร้องไห้กับเดือน” ดังตัวอย่าง

...พอใกล้ลี้มกัน สาบานก็ลี้มสัญญา
ปล่อยให้หลง คอยท่า ลับลาไม่กลับแม่เงา
เคยเคลียคลอ พะนอเดินเล่นกับน้อง
ครั้งเมื่องานเดือนเพ็ญสิบสอง เมื่อตอนลมลงข้าวเบา
เพื่อนฮาเราเฮ สรวลเสรักกันหนุ่มสาว
อุ่นไอรักรวงข้าว โกลเจ้าไม่น่าหน่ายหนี...

(คัมภีร์ แสงทอง: ผู้ประพันธ์)

3. คำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกระยะเวลา

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งพบคำบอกเวลาที่สื่อความหมายบอกระยะเวลา จำนวน 2 คำ คือ คำว่า ชั่วดินชั่วฟ้า หมายถึง ระยะเวลาานานมาก มีปรากฏในเพลง “น้องคิดถึงพี่” ดังตัวอย่าง

...น้องคิดถึงพี่มีลืมได้
เชื่อใจบ้างไหม
น้องนอนฝันใฝ่ ครวญหา
ไม่ลืม ไม่ลืม ไม่ลืม ถ้อยคำ
รักรำพันว่า
ชั่วดินชั่วฟ้า สัญญารักกัน...

(พยางค์ มุกดา: ผู้ประพันธ์)

และคำว่า **เป็นปี** หมายถึง ระยะเวลาประมาณ 1 ปี ดังตัวอย่าง

...แต่เดือนยังมาให้ดาวเห็นหน้าทุกที

แต่คนรักข้าซึ่เป็นปีมิเคยเห็นหน้า

คงมีใครเขาคอยเอาใจเก่งนัก

เจ้าถึงลืม ลืมชายที่รักให้คอยเหงาหงอยอยู่นา...

(คัมภีร์ แสงทอง: ผู้ประพันธ์)

บทสรุป

เวลาเป็นสิ่งที่ผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษย์มาช้านาน จนกระทั่งภาษาได้เกิดขึ้นมาในโลก มนุษย์จึงคิดค้นวิธีการบอกเวลาขึ้นมาและใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวิธีดังกล่าวกลายเป็น คำบอกเวลาที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน นับตั้งแต่อดีตแม้ว่าคนสมัยโบราณยังไม่มีนาฬิกาเป็นเครื่องบอก เวลา แต่ก็สื่อสารกันได้ด้วยการสังเกตจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว น้ำ และลม หรือพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์

ดังนั้นผลการวิเคราะห์การสื่อความหมายของคำบอกเวลาในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งจึงทำให้เข้าใจเนื้อเพลงที่ผู้ประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งต้องการสื่อความหมายเพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ส พงเพลงและเข้าใจลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งผู้ประพันธ์ต้องการถ่ายทอดถึงผู้ฟังผ่าน ภาษาอย่างเรียบง่าย ได้แก่ การสื่อความหมายบอกจุดของเวลาภายใน 1 วัน การสื่อความหมายบอก จุดของเวลาเกี่ยวกับวันและเดือนตามระบบปฏิทิน และการสื่อความหมายบอกระยะเวลา แสดงให้ เห็นว่าสังคมไทยมีวิถีชีวิตที่สัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับธรรมชาติ ได้แก่ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว รวมทั้งมนุษย์ และสัตว์ เมื่อคนไทยสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง ของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พฤติกรรม ของมนุษย์ และสัตว์ อย่างมีระบบ จึงผูกคำขึ้นใช้ในการสื่อความหมายเพื่อบอกเวลาโดยประมาณได้

วรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งเป็นเพลงที่เข้าถึงสังคมได้ทุกชนชั้น มีความเป็นไทยทั้งตัวภาษา ทำนอง และการขับร้อง นับเป็นแหล่งรวมพลังแห่งภูมิปัญญาของชาวบ้านที่สะท้อนความเป็นตัวตน ของไทยได้เป็นอย่างดี จึงควรช่วยกันอนุรักษ์และสืบสานเพลงไทยลูกทุ่งในฐานะที่เป็นวรรณกรรม แห่งการบันเทิงเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยสืบต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมอุตุนิยมวิทยา. (2560). **ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยา**. ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2560, จาก <https://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=60>
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. (2544). **นิทานโบราณคดี**. กรุงเทพฯ: บริษัทเอกพิมพ์ไท จำกัด.
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2534). พระนิพนธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ลูกทุ่งกับเพลงไทย ใน **กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ภาค 2**. (หน้า 24). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราตรี แจ่มนิยม. (2559). คำบอกจุดของเวลาในภาษาพม่า. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**, 36, 159-186.
- . (2558). การศึกษาเปรียบเทียบคำบอกเวลาที่สะท้อนโลกทัศน์ในภาษาไทยกับภาษาพม่า. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2551). เพลงลูกทุ่ง ใน **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (เล่มที่ 33, หน้า 41)**. กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
- Kullavanijaya, P. 2003. "A Historical Study of Time Markers in Thai." **Journal of Humanities**. 6: 88-106.
- Memoir, M. (2552). **ลมข้าวเบา ตะวันอ้อมข้าว ฤกษ์ดาวโจร**. ค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2560, จาก tamagozilla.blogspot.com/2009/09/mo-memoir_13.html

ถอดบทเรียนหลักการบริหารงานจากการเนรเทศสู่ป่า
ในละครโทรทัศน์ “สีดาราม คีกรักมหาลังกา”
Principle of Management Lessons Learned
From the Deportation to the Forest
In the Television Drama “SiyaKe Ram”

ชลลดา พงศ์พัฒน์โยธิน¹

บทคัดย่อ

มหากาพย์เรื่องรามายณะของอินเดียในฉบับละครโทรทัศน์ เป็นวรรณกรรมที่สะท้อนแนวคิดรอบด้านทั้งในเชิงศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูง การถอดบทเรียนหลักการบริหารงานครั้งนี้มุ่งเน้นตอนที่ตัวละครเอกฝ่ายชายคือพระราม และตัวละครเอกฝ่ายหญิงคือพระนางสีดาถูกเนรเทศสู่ป่าต่างวาระโอกาสกัน แต่ทั้งสองเหตุการณ์นั้นก่อให้เกิดสภาวะที่ยากลำบากสำหรับการตัดสินใจในฐานะผู้บริหารจนสามารถถอดบทเรียนหลักการบริหารงานได้ดังนี้ ความประนีประนอมการยอมเพื่อชัยชนะ การเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส การสละสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม การยึดแนวทางประชาธรรมและการมีส่วนร่วมซึ่งหลักการบริหารงานดังกล่าวนี้ยังสอดคล้องกับหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับผู้บริหารในการครองคน ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

คำสำคัญ : การบริหารงาน ผู้บริหาร ถอดบทเรียน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
e-mail: chollada65@yahoo.com

Principle of Management Lessons Learned From the Deportation to the Forest In the Television Drama “SiyaKe Ram”

Chollada Pongpattanayothin

Abstract

The epic Ramayana of India in the TV series “SiyaKe Ram” was a literature that reflected the all-round concepts of religion, tradition, culture, and especially the administration of senior executive. This lesson learned of principles of management was to focus on the deportation to the forest of the male protagonist (Ram) and the female protagonist (Siya). Both of these events caused a difficult to make decisions as executives. The deportation to the forest could be originated the lesson learned of management as follow: Compromise, Yield to Win, Turn Crisis into Opportunity, Self-Sacrifice for Public, Fairness Populace, and Participation. The principle of this management was consistent with the “Four Sublime States of Mind”, which was the principle for executives to prolonging people, including Loving-Kindness, Compassion, Sympathetic Joy, and Equanimity.

Key Words : Management, Executive, Lessons Learned

บทนำ

ละครโทรทัศน์ชุด “สี่ดราม่า ศรีรักมหาลังกา” เป็นละครชุด (Series) ที่สร้างขึ้นจากมหากาพย์ของอินเดียที่คนไทยคุ้นชิน คือ “รามายณะ” หรือ “รามเกียรติ์” มีเนื้อเรื่องยาวกว่า 100 ตอน เผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 (หมายเลข 27) ในช่วงปี พ.ศ. 2560 ถึงแม้ว่าละครได้อวสานไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องด้วยเกิดกระแสความนิยมอย่างแพร่หลาย จึงมีการนำมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) อีกครั้งในช่วงเวลาหลังจากออกอากาศครั้งแรกไม่นานนักตามแบบฉบับของละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมสูงที่มักจะอิงกระแสของผู้ชมตามสำนวนที่ว่า “ตีเหล็กตอนร้อน” โครงเรื่องหลักของฉบับละครโทรทัศน์อินเดียกับฉบับที่เป็นวรรณกรรมไทยมีความคล้ายคลึงกัน แต่รายละเอียดปลีกย่อยรวมถึงตัวละครบางตัวในการดำเนินเรื่องนั้นมีความแตกต่างกันออกไปบ้างพอควรเนื่องจากวรรณกรรมเรื่องนี้มีเนื้อหาที่สลับซับซ้อน และได้ชื่อว่าเป็นวรรณกรรมอิงลัทธิความเชื่อในศาสนาพราหมณ์-ฮินดูอยู่มาก แต่ละประเทศจึงนำไปปรับเปลี่ยนหรือเสริมแต่งให้กลมกลืนไปตามวัฒนธรรมของตน โดยเฉพาะเมื่อนำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ต้องตีความจากตัวอักษรเป็นตัวละครที่มีชีวิต จึงอาจมีการเพิ่มเติมแต่งขึ้นเพื่อให้เกิดอรรถรสในการรับชม ซึ่งการนำเสนอแนวคิดหลักการบริหารงานในครั้งนี้ ยึดตามสำนวนที่ว่า “ดูหนึ่งดูละคร แล้วย้อนดูตัว” กล่าวคือเป็นการถอดบทเรียนจากเนื้อหาสาระที่นำเสนอในละครโทรทัศน์เป็นสำคัญ

บริบททั่วไปของการถอดบทเรียน

การถอดบทเรียน (Lessons Learned) เป็นคำที่ใช้ในบริบทของการจัดการความรู้ ซึ่ง วราจนา จันทรัง (2557: 1) ได้นำเสนอขอบเขตของการถอดบทเรียนไว้ว่า “เป็นทั้งแนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการจัดการความรู้” โดยเป็นกระบวนการ “สกัด” หรือ “ตกผลึก” ข้อมูลความรู้จากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่พิจารณาแล้วเห็นว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะหรือกลุ่มบุคคลอื่นในอนาคต จึงนำองค์ความรู้ดังกล่าว มาประมวลและสร้างสรรค์ให้เป็นเอกสารสนเทศที่จับต้องได้ในรูปแบบของ บทความหนังสือตำรา คู่มือ หรือรูปแบบอื่น ๆ สำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

การถอดบทเรียนหลักการบริหารงานครั้งนี้ เลือกนำเสนอเฉพาะตอนที่กล่าวถึงการเนรเทศสุปัฏา เนื่องจากเป็นตอนที่สร้างความรู้สึกเศร้าสะเทือนอารมณ์มากที่สุด การเนรเทศสุปัฏาในที่นี้นำมาถอดบทเรียนสองตอนหลัก คือ ตอนเนรเทศพระราม และตอนเนรเทศพระนางสีดา ซึ่งทั้งสองตอนเกิดจากเหตุปัจจัยแตกต่างกัน บทความนี้มุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้บริหารที่ต้องตัดสินใจในสภาวะที่ยากลำบากยิ่ง แต่ในสภาวะดังกล่าว ล้วนแต่มีเหตุและผลในตัวเอง และสามารถนำมาเป็นตัวแบบในการตัดสินใจในยุคปัจจุบันได้ตามมุมมองของแต่ละบุคคล

ถอดบทเรียนการเนรเทศสู่ป่าครั้งแรก

การเนรเทศสู่ป่าครั้งแรกนี้เป็นการเนรเทศพระราม ซึ่งเป็นตัวละครเอกฝ่ายชายของเรื่องเป็นผู้ยืนมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรีของราชวงศ์เหนือสิ่งอื่นใด ด้วยเหตุที่ราชวงศ์นี้มีบรรพบุรุษที่เกริกเกียรติเกรียงไกรสืบทอดความดีงามหรือความ “ชอบธรรม” มาอย่างยาวนานหลายชั่วอายุคน จึงสันนิษฐานว่าเป็นที่มาของการตั้งชื่อวรรณกรรมว่า “รามเกียรติ์” ซึ่งคำว่า “เกียรติ” มีความหมายเดียวกับคำว่า “เกียรติ” แปลว่า ชื่อเสียง ความยกย่องนับถือ ความมีหน้ามีตา คำสรรเสริญ คำเล่าลือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 150) ดังนั้น “รามเกียรติ์” จึงมีความหมายว่า “เกียรติของราม” หรือ “การยกย่องนับถือราม”

เหตุของการยอมถูกเนรเทศสู่ป่า เริ่มจากในยุคที่ยังไม่ได้ใช้ระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนมีสิทธิเสียงในการเลือกตั้งนั้น การแต่งตั้งผู้สืบทอดการบริหารงาน โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูงมักสืบทอดโดยทางสายเลือด ซึ่งหากมีการวางตัวบุคคลตามลำดับชั้นไว้อย่างชัดเจนและบุคคลนั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งมักไม่มีปัญหาในการแต่งตั้ง แต่หลายกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้สืบทอดตำแหน่งไม่ได้ราบรื่นเสมอไป อันเนื่องด้วยเหตุปัจจัยหลายประการ เช่น ผู้สืบทอดตำแหน่งมีคุณสมบัติเหมาะสมหลายคน ผู้สืบทอดตำแหน่งมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ และหลายกรณีที่ “ผู้อุปถัมภ์” หรือ “ผู้สนับสนุน” เบื้องหลังมีอคติ และต้องการให้ “คนของตนเอง” ขึ้นครองอำนาจ เนื่องจากต้องการหลักประกันความมั่นคงของตนเอง จึงทำให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันและนำมาซึ่งความลำบากใจของผู้บริหารที่จะมอบอำนาจสืบทอดแก่ทายาทต่อไป

ดังเช่นในมหากาพย์ “สีดาราม ศีกรักรมทาลงกา” กรณีที่มหาราชทศรถตัดสินใจมอบอำนาจให้แก่พระรามซึ่งเป็นรัชทายาทโดยชอบธรรม ในฐานะที่เป็นพระโอรสองค์แรกที่เกิดจากอัครมหาราณีกาสุริยาผู้ซึ่งมีคุณสมบัติถึงพร้อมด้วยประการทั้งปวงได้ขึ้นครองบัลลังก์สืบทอดการเป็นผู้บริหารบ้านเมืองแทนพระองค์ แต่การตัดสินใจครั้งนี้มีผู้ไม่เห็นชอบด้วยคือพระนางไวยุซึ่งเป็นราณียองอันเนื่องมาจากการยุยงส่งเสริมจากคนใกล้ชิดอีกทอดหนึ่งคือนางกัจจิก และอาจผนวกกับอารมณ์ความรู้สึกแบบอัตถิพิศคือความรักบุตรในสายโลหิตของตนเองคือพระพรต ต้องการให้บุตรมีอำนาจอันจะนำมาซึ่งเสถียรภาพความมั่นคง (ทั้งของตนเองและของบุตร) พระนางซึ่งเคยทำคุณไว้กับพระสวามีจึง “ทวงสัญญา” ที่เคยให้คำมั่นไว้ว่าสามารถขอสิ่งที่ปรารถนาได้สองประการ พระนางจึงร้องขอประการแรกคือ ยกตำแหน่งมหาราชให้พระโอรสคือพระพรต และประการที่สองคือให้พระรามออกเดินป่าเป็นเวลา 14 ปี โดยห้ามเข้าไปพำนักพักพิงในหมู่บ้าน ในเมือง หรือในที่ชุมชนใด ๆ ต้องอยู่เฉพาะในป่าและนอกอาณาบริเวณชุมชนเท่านั้น ซึ่งคำร้องขอนี้สร้างความลำบากใจและทุกข์ใจอย่างแสนสาหัสแก่ “ผู้บริหารสูงสุด” คือมหาราชทศรถและเหตุแห่งทุกข์นี้ส่งผลถึงชีวิตของพระองค์ในเวลาต่อมา

ในฐานะผู้บริหาร การตัดสินใจครั้งนี้คงจะยากยิ่งนัก หากคู่กรณีต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน แต่สถานการณ์นี้ได้คลี่คลายลงเนื่องจากคู่กรณีฝ่ายพระราม ยินยอมปฏิบัติตามคำร้องขอโดยคุณ โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ และยังคงกล่าวกับนางไถ่เกี้ยวว่า “เพียงแค่นี้เองหรือ (ที่ท่านแม่ต้องการ)” ประโยคนี้ทำให้พระนางถึงกับอึ้งและตกตะลึงด้วยความคาดไม่ถึงว่าจะได้สิ่งที่ต้องการง่ายดายถึงเพียงนี้ แต่ในเวลาต่อมาผลกระทบจากการยินยอมตามคำร้องขอของพระนางที่ได้ถูกเติมเต็ม กลับมีความรุนแรงและกระจายตัวไปทั่วแว่นแคว้น กลายเป็นความทุกข์และความสูญเสียอันประมาณมิได้ และเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพลัดพรากของพระรามกับสีดาในเวลาต่อมา แต่ท้ายที่สุดอคติทั้งมวลกลับสลับซับซ้อนกลายเป็นความรู้สึกผิดใจเป็นเวลายาวนานเท่ากับระยะเวลาของการเนรเทศพระราม

จากกรณีศึกษาดังกล่าวสามารถสร้างมุมมองในเชิงหลักการบริหารงานในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความประนีประนอม (Compromise) ในองค์กรโดยทั่วไปมักมีความขัดแย้งระหว่างสองฝ่ายอยู่เสมอ ในฐานะผู้บริหารจึงต้องดำรงความเป็นคนกลางและความเป็นกลางให้มากที่สุด บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารคือการประนีประนอมให้ทุกฝ่ายลดทิฐิมานะและอัตตาของตนเองลง เมื่อแต่ละฝ่ายยอมก้าวถอยคนละก้าว การแก้ปัญหาจึงจะสำเร็จลงได้ด้วยดี แต่ในกรณีของพระราม พระองค์ยอมถอยสุดหนทางเนื่องด้วยความเป็น “ผู้น้อย” ของตนเอง และคู่กรณีเป็น “ผู้ใหญ่” และที่สำคัญคือเป็น “บุพการี” ดังนั้น การโอนอ่อนผ่อนตามจึงเกิดจากพื้นฐานของ “ความกตัญญูรู้คุณ” เป็นองค์ประกอบสำคัญ

2. การยอมแพ้เพื่อชัยชนะ (Yield to Win) โดยทั่วไปเมื่อเกิดความขัดแย้งในองค์กร ฝ่ายที่ความต้องการได้รับการเติมเต็มมักถูกมองว่าเป็น “ผู้ชนะ” แต่หากพิจารณาในอีกมุมมองหนึ่ง การเป็นผู้ชนะไม่ได้หมายความว่าได้รับการยอมรับจากมวลชนเสมอไป และหากชัยชนะนั้นได้มาด้วยความไม่ชอบธรรมและทำให้อีกฝ่ายได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อน (ดังเช่นกรณีการเนรเทศพระรามซึ่งมวลชนมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าไม่ชอบธรรม) ผู้พ่ายแพ้จะได้รับความเห็นอกเห็นใจอย่างท่วมท้น โดยเฉพาะหากผู้แพ้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม คະแนนความสงสารและเห็นใจจะยิ่งทวีคูณซึ่งกลยุทธ์การยอมแพ้เพื่อชัยชนะดังกล่าวนี้มีปรากฏอยู่ในตำราพิชัยสงครามด้วยเช่นกัน ดังนั้น การยอมแพ้ในวันนี้จะกลายเป็นการชนะในวันหน้า การชนะในที่นี้คือชนะใจมวลชน ซึ่งเป็นชัยชนะที่คงทนยั่งยืนกว่าชัยชนะแบบชั่วคราวชั่วครา

3. การเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส (Turn Crisis into Opportunity) แม้คำกล่าวนี้ จะดูเหมือนเป็นเพียงคำปลอบใจสำหรับผู้ตกทุกข์ได้ยาก แต่ก็ยังเป็นคำกล่าวที่สามารถทำให้เป็นจริงได้เสมอสำหรับผู้ที่ไม่ยอมแพ้แก่โชคชะตา ผู้ที่มีความรู้ความสามารถแม้จะตกอยู่ในสถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมใด ก็ย่อมแปลงประกายเจิดจรัสได้อยู่เสมอ ดังเช่นพระรามที่ขาดโอกาสในการเป็นมหาราชในเมืองหลวงตามวาระที่ควรจะเป็น แต่พระองค์ก็สามารถแสดงความรู้ความสามารถให้เป็นที่ประจักษ์ในท้องถิ่นที่เสด็จผ่านกลายเป็นโอกาสให้ได้ใช้ชีวิตแบบ “ติดดิน” ใกล้ชิดกับประชาชนใน

ระดับ “รากหญ้า” และสามารถบำบัดทุกข์บำรุงสุข แก่ปัญหาได้อย่างตรงจุด รวดเร็ว ฉับไว จากวิกฤตการณ์ดังกล่าวได้สร้างโอกาสให้พระองค์ได้แสดงความรู้ความสามารถอย่างกว้างขวางก่อให้เกิดการมีแผ่ไพศาลไปทั่วราชอาณาจักร

ถอดบทเรียนการเนรเทศสู่ป่าครั้งที่สอง

การเนรเทศสู่ป่าครั้งแรกนั้น แม้จะสร้างความทุกข์โศกเศร้าอย่างใหญ่หลวงในระยะแรก แต่เมื่อเวลาผ่านไป และมองในอีกแง่มุมหนึ่งของเหตุการณ์ อย่างน้อยที่สุดพระเอก (พระราม) นางเอก (พระนางสีดา) และผู้ช่วยพระเอก (พระลักษมณ์) ได้ร่วมทางเคียงข้างไปด้วยกัน ในมุมมองของการเป็นคู่สมรสถือว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะได้ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างใกล้ชิดใช้ชีวิตตามธรรมชาติแบบไม่เร่งรีบ (Slow Life) ซึ่งเป็นวิถีชีวิตในอุดมคติของคนทั่วไป โดยเฉพาะคนในสังคมเมือง ที่สำคัญคือปลอดภัยจากภาระหน้าที่การบริหารจัดการบ้านเมืองอันแสนซับซ้อนและวุ่นวายไปได้

ส่วนเหตุการณ์การเนรเทศครั้งที่สองนี้ อารมณ์ความรู้สึกแตกต่างจากการเนรเทศครั้งแรกโดยสิ้นเชิงเนื่องจากเป็นการเนรเทศเดี่ยว เฉพาะพระนางสีดาเพียงองค์เดียว และเป็นการเนรเทศโดยใช้อุบายลวง ผู้ถูกเนรเทศรวมถึงมวลชนไม่รับทราบหรือรับรู้ล่วงหน้ามาก่อน หากรับรู้คงจะเกิดกรณีการต่อต้านและไม่ยอมรับการตัดสินใจอย่างแน่นอน เหตุเกิดจากการที่มีข้อสงสัยใน “ความบริสุทธิ์” ของพระนางสีดา โดยความสงสัยนี้เกิดจากการที่พระนางสีดาถูกทศกัณฐ์ลักพาตัวไปอยู่กรุงลงกาเป็นระยะเวลานานพอสมควร ด้วยความรู้สึกของปुरुชนคนธรรมดา ประกอบกับบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของการลักพาตัว จึงเกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่าพระนางจะอยู่รอดปลอดภัยจากผู้ทรงอำนาจได้อย่างไร

จุดกำเนิดของความเคลือบแคลงสงสัยนี้เกิดจากชายสามัญชนคนหนึ่งซึ่งมีสถานะของการเป็นผู้วางอำนาจสูง มีนิสัยขี้บ่น ชอบตำหนิต่อว่าภรรยา จนภรรยาทนไม่ไหวต้องหนีกลับไปอยู่กับบิดามารดาของตน สามิเห็นดังนั้นจึงขับไล่ส่งให้ออกจากบ้านไปอย่างถาวร ไม่ยอมรับกลับเข้าบ้านเป็นภรรยาของตนอีกต่อไป ภรรยาจึงไปสั่นกระดิ่งร้องทุกข์ต่อพระรามพระรามผู้มีความยุติธรรมและยกย่องต่อสตรีเสมอมา ตัดสินความให้สามิยอมรับภรรยากลับเข้าบ้านดังเดิม แต่สามิกลับไม่ยอมรับคำตัดสิน และยังย้อนตอบพระรามว่า “ไม่เหมือนพระรามที่ยอมรับพระนางสีดากลับเข้าเมืองอโยธยาทั้งที่ไปอยู่กับทศกัณฐ์เป็นเวลานาน” ประโยคนี้เหมือนสายฟ้าฟาดในใจของพระรามหากมองในสถานะของการเป็นผู้นำ ถือว่าเป็นการทำลายอำนาจของผู้นำอย่างยิ่ง ถึงขั้นเรียกว่าเป็น “กบฏ” ได้เลย แต่พระรามผู้ทรงความเมตตาาก็ได้ทรงบังคับจิตใจให้ปฏิบัติตามคำสั่งแต่อย่างใด พระองค์กลับนำเอาคำย้อนแย้งนั้นมาขบคิดอย่างลึกซึ้งและอยู่ในสภาวะที่ต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างความ “ถูกต้อง” ตามค่านิยมในยุคนั้น หรือความ “ถูกใจ” ของตนเองอันเนื่องมาจากความรักความเชื่อมั่นในความบริสุทธิ์ใจอย่างเต็มเปี่ยม

การตัดสินใจเบื้องต้นนั้นพระรามจึงเลือกความถูกต้อง คือยอมสละราชบัลลังก์เพื่อเนรเทศตนเองออกสู่ป่าพร้อมพระนางสีดาอีกครั้ง ตามกระแสการไม่ยอมรับของสังคม ซึ่งไม่อาจทราบได้ว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด ส่วนชายผู้ไม่ยอมรับภรรยา นั้นเสมือนเป็นตัวแทนความคิดของผู้คนในสังคมที่ส่วนใหญ่ไม่กล้าเปิดเผยความคิดเห็นของตนเองแต่ในที่สุดพระรามก็ไม่อาจสละราชสมบัติในลักษณะของการตัดช่องน้อยแต่พอตัวไปได้ อันเนื่องด้วย “เกียรติและศักดิ์ศรี” ของราชวงศ์ โดยมีกระแสเสียงนิมิตจากบรรพบุรุษว่า หากตัดสินใจโดยคำนึงถึง “หัวใจ” มากกว่า “หน้าที่” ถือว่าขัดต่อการให้คำสัตย์ปฏิญาณในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรม การตัดสินใจเช่นนี้จะเป็นแบบอย่างของการตัดสินใจของผู้อื่นในภายภาคหน้าได้ ซึ่งถือว่าเป็นตัวแบบที่ไม่เหมาะสมกับชนบและค่านิยมในยุคนั้น และอาจเป็นจุดสิ้นสุดของราชวงศ์ได้ดังนั้น พระรามผู้ซึ่งรักษากฎระเบียบอย่างเคร่งครัด จึงออกคำสั่งเนรเทศพระนางสีดาในฐานะมหาราชไม่ใช่ในฐานะสามี โดยมอบหน้าที่ให้พระลักษมณ์ผู้เป็นอนุชาทำหน้าที่นำพระนางสีดาไปสู่ป่าแต่เพียงลำพัง และถือว่าเป็นจุดสิ้นสุดความสัมพันธ์อันดีระหว่างพระรามและพระนางสีดานับแต่บัดนั้นตราบนานแสนนานของชีวิตในภพชาตินี้

การตัดสินใจของพระรามที่เนรเทศสีดาสู่ป่าในครั้งนี้ หากพิจารณาแต่เพียงผิวเผินจะเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าพระราม “ใจร้าย” เป็นอย่างยิ่ง แต่หากพิจารณาในเชิงการบริหาร พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การสละสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม (Self-Sacrifice for Public) ในมุมมองเชิงบริหาร การตัดสินใจครั้งนี้ถือว่าเป็นความเสียสละครั้งยิ่งใหญ่ของพระราม นั่นคือการเสียสละความสุขส่วนตนที่จะได้ครองคู่อยู่กับพระนางสีดา ซึ่งในฐานะมหาราชย่อมใช้สิทธิกระทำการนี้ได้ แต่ด้วยคุณธรรมอันสูงส่ง พระองค์จึงมองถึงผลกระทบโดยองค์รวม โดยยอมละทิ้งพระนางสีดาไปเพื่อรักษาจารีตประเพณีที่ยึดถือกันมาหลายชั่วอายุคน ยอมที่จะแบกรับความทุกข์ความเจ็บปวดทรมานใจ หากพระองค์ละเลยจารีตนี้ อาจมีการฉวยโอกาสการณ์นี้ไปใช้เป็นบรรทัดฐานและข้ออ้างเพื่อเป็นช่องทางในการกระทำความผิดจารีตโดยเจตนาได้

2. การยึดแนวทางประชากรธรรม (Fairness Populace) การที่พระรามรับฟังเสียงของประชาชนคนธรรมดาสามัญ แม้จะเป็นเพียงหนึ่งเสียงที่กล้าพูดแสดงทัศนะส่วนบุคคลต่อการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูงแต่หนึ่งเสียงนี้เสมือนเป็นตัวแทนของประชาชนอีกหลาย ๆ คนที่ไม่กล้าใช้สิทธิใช้เสียงในการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวซึ่งมักพบเห็นทั่วไปในสังคม ที่คนส่วนใหญ่มักจะวางตัวเป็นกลางอยู่ใน “พื้นที่ปลอดภัย” ของตนเอง แต่เมื่อมีผู้กล้าร้องเรียนขึ้นมา เสียงนั้นจะกลายเป็นเสียงที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นเสมอ และจะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารที่ต้องคำนึงถึงความต้องการของมวลชนเป็นสำคัญ

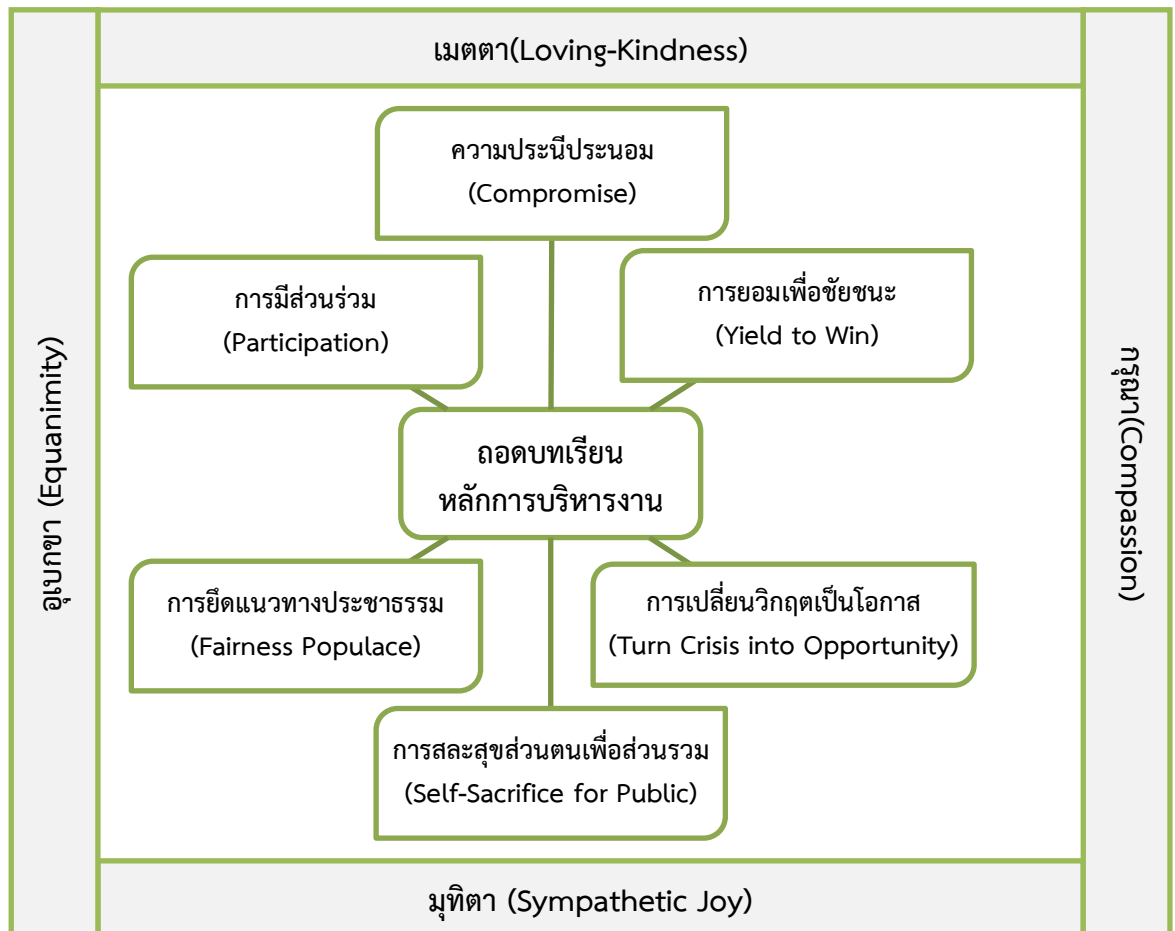
3. การมีส่วนร่วม (Participation) ก่อนที่พระรามจะตัดสินใจเนรเทศพระนางสีดาออกจากวัง พระองค์ไม่ได้ตัดสินใจอย่างปัจจุบันทันด่วนเพียงลำพัง แต่พระองค์ได้ปรึกษาและหวั่นเสียงเพื่อ

แนวโน้มจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น มหาเถรสมาคมซึ่งอาจารย์ที่นับถือสูงสุดพระมารดาทั้งสามคือพระนางเกาสุริยา ไทโยเกชี และสมุทราชา ซึ่งเป็นเครือญาติในราชวงศ์ที่ยังดำรงชีวิตอยู่ รวมถึงการพิจารณาบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วด้วยกระแสจิตในฐานะผู้บริหารสูงสุดการตัดสินใจที่มีความสำคัญต่อชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเช่นนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี่ การพิจารณาผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์จะช่วยสร้างความมั่นใจ และสามารถอ้างอิงได้ว่าพื้นฐานการตัดสินใจนั้นมาจากข้อแนะนำจากหลายฝ่าย

บทสรุป

จากการถอดบทเรียนหลักการบริหารงานจากการเนรเทศสุปัฏ ในละครโทรทัศน์สัญชาติอินเดียเรื่อง “สีดาราม ศีกรักรมहाลังกา” จำแนกออกได้เป็น 6 ประการ ประกอบด้วย ความประนีประนอม การยอมเพื่อชัยชนะ การเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส การสละสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม การยึดแนวทางประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมดังกล่าว ได้สะท้อนมุมมองของการเป็นผู้บริหารที่มีความ “ชอบธรรม” ว่า ถึงแม้จะมีอำนาจสูงสุดอยู่ในตน แต่อำนาจนั้นต้องใช้เพื่อสร้างคุณประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นสำคัญ นอกจากหลักการบริหารงานจากการถอดบทเรียนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้บริหารที่ชอบธรรม (ดังเช่นพระรามซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความดีงามและเป็นอวตารของพระนารายณ์ตามความเชื่อในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู) ยังต้องยึดหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับผู้บริหารในการครองตน ครองคน และครองงาน ประกอบด้วย เมตตา คือการปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุขซึ่งสอดคล้องกับหลักความประนีประนอมเพื่อต้องการให้บุคคลอันเป็นที่รักมีความสุข กรุณา คือการปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์สอดคล้องกับหลักการเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสในช่วงที่พระรามถูกเนรเทศทำให้มีโอกาสปราบอสูรและสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ราษฎร มุทิตา คือการยินดีที่ผู้อื่นประสบความสำเร็จสอดคล้องกับหลักการยอมแพ้เพื่อชัยชนะในกรณีที่พระรามยอมถูกเนรเทศและมีความยินดีที่พระพรต โอธของราณีไทโยเกชีจะได้ขึ้นครองบัลลังก์ตามความประสงค์ของพระมารดาและอุเบกขา คือการวางเฉยด้วยใจเป็นกลางซึ่งสอดคล้องกับหลักการสละสุขส่วนตนเพื่อส่วนรวมหลักการยึดแนวทางประชาธิปไตย รวมถึงหลักการมีส่วนร่วมเนื่องจากผู้บริหารเป็น “คนของประชาชน” การที่จะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (โดยเปิดเผย) ย่อมทำให้ตาชั่งความเที่ยงธรรมเอนเอียงไปจึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารในการที่จะรักษาสมดุลดังกล่าว

จากการถอดบทเรียนหลักการบริหารงานจากการเนรเทศสุปัฏ ในละครโทรทัศน์ “สีดาราม ศีกรักรมहाลังกา” สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ถอดบทเรียนหลักการบริหารงานจากการเนรเทศสุป้า
ในละครโทรทัศน์ “สี่ดารา มหิทธิมาลิกา”

บรรณานุกรม

- โกวิท ตั้งตรงจิตร. (2547). **คุยเฟื่องเรื่องรามเกียรติ์**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- คณะกรรมการธรรมาภิบาลทางการเมือง และการบริหารสภาพพัฒนาการเมือง.(2556). **ถอดบทเรียน การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในท้องถิ่น**. นนทบุรี: สำนักงานสภาพพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า.
- คาเฮน, อดัม. (2556). **ถอดบทเรียนเปลี่ยนอนาคต**. แปลจาก Transformative Scenario Planning โดย สันติ กนกธนาพร สุมิท แซ่มประสิทธิ์ และชัยวัฒน์ธีระพันธ์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิส่งเสริมการออกแบบอนาคตประเทศไทย.
- จตุพร วิชาญโชติอังกูร. (2561). **ถอดบทเรียนอย่างไร...ไม่ยาก (ตอนที่ 1) ถอดบทเรียนคืออะไร?**. ค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/631835>
- จอแก้ว เรื่องย่อ **‘สิดาราม ศีกรักมหาสงคราม’**.(2561). ค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.komchadluek.net/news/ent/258732>
- เชื้อชื่น ศรีรายย์. (2514). **ศีกรามเกียรติ์**. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.
- พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ. (2559). **บทละครเรื่องรามเกียรติ์ และบ่อเกิดแห่ง รามเกียรติ์**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- มณฑา เก่งการพานิช. (2556). **การถอดบทเรียน**. ค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2561, จาก www.ph.mahidol.ac.th/sos/group6/lesson_learned.pdf
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรางคณา จันทร์คง. (2557). **การถอดบทเรียน ตอนที่ 1. จุลสารสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพออนไลน์**. ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/book571/rsearch571.pdf>
- ศุภวัทย์ พลายน้อย. (2556). **น่านีวิถีวิทยาการถอดบทเรียนและสังเคราะห์องค์ความรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- อโณทัย โกภาศิริกรณ. (2555). **พรหมวิหาร 4 ภาคภาษาอังกฤษ - Four sublime states of mind**. ค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/25867>

ห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์

Public Administration Laboratory

วุทธิเมธว์ เกื้อกอบ¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งอธิบายวิธีการทำความเข้าใจในคำอธิบายเชิงทฤษฎีของวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภายใต้ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ โดยการนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้หรือผนวกเข้ากับปรากฏการณ์ หรือสภาพแวดล้อมของผู้ศึกษา ซึ่งในบทความนี้เรียกว่า ห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อจะได้ช่วยให้ผู้ศึกษารัฐประศาสนศาสตร์มีช่องทางในการทำความเข้าใจได้มากขึ้นจากเดิมที่มีเพียงแต่ในห้องเรียน หรืออาจจะช่วยให้เกิดความท้าทายในการที่จะนำเอาความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงเพื่อให้องค์ความรู้ได้เกิดเป็นรูปธรรมมากขึ้น

คำสำคัญ : รัฐประศาสนศาสตร์, ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์, ห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
e-mail : vthuttimethv@gmail.com

Public Administration Laboratory

Vhuttimathv Kuakob

Abstract

This article aims to explain how to understand the theoretical description in public administration. The theory is applied or combined with the phenomenon or environment of the students in Public Administration Laboratory. The author desires to help the students to have a better understanding of the way they are taught in the classroom. It may be challenging to put the knowledge into practice to make the knowledge more concrete.

Keywords : public administration, scope in public administration, public administration laboratory

บทนำ

ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการโดยทั่วไปมักใช้สำหรับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม แม้กระทั่งการทดลองจิตวิทยา ซึ่งห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการนั้นมีหลากหลายรูปแบบจะแตกต่างกันไปตามแต่ความต้องการเฉพาะที่ต่างกัน เช่น ห้องปฏิบัติการทางฟิสิกส์อาจมีเครื่องเร่งอนุภาคหรือห้องสุญญากาศ ส่วนห้องปฏิบัติการทางวิศวกรรมโลหะการอาจมีเครื่องมือในการหล่อหรือการกลั่นเหล็กเพื่อทดสอบความแข็งแรงของเหล็ก นักเคมีหรือนักชีววิทยาอาจใช้ห้องปฏิบัติการแบบเปียก นักวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์อาจมีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้สำหรับการจำลองหรือการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมาจากที่อื่น ส่วนห้องปฏิบัติการของนักจิตวิทยาอาจเป็นห้องซึ่งมีกระจกด้านเดียวติดอยู่รวมไปถึงมีกล้องซ่อนไว้เพื่อเฝ้าดูพฤติกรรม เป็นต้น

แต่พอลงมาถึงสังคมศาสตร์โดยเฉพาะรัฐประศาสนศาสตร์นั้น ถึงแม้ว่ารัฐประศาสนศาสตร์จะเป็นศาสตร์ที่มีการประยุกต์ใช้วิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาพฤติกรรมและสังคมมนุษย์ ซึ่งเป็นวิชาที่มีความใกล้เคียงและสัมพันธ์กับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติตลอดจนวิธีการที่ใช้ในการศึกษารวมไปถึงว่ารัฐประศาสนศาสตร์นั้นยังมีความสัมพันธ์กับสังคมศาสตร์สาขาอื่น ๆ อีกด้วย แต่ถึงกระนั้นห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการทางรัฐประศาสนศาสตร์นั้นยังเป็นเรื่องที่ยากหรือกำหนดรูปแบบได้ยาก เหตุจากคนทั่วไปไม่มีความคุ้นเคย หรืออาจเข้าใจไปเลยว่ารัฐประศาสนศาสตร์ไม่มีห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการ แต่ในทัศนะของผู้เขียนรับรู้มาโดยตลอดว่าห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการทางรัฐประศาสนศาสตร์นั้นมีตัวตนอีกทั้งยังมีขนาดที่ใหญ่มาก ในบทความนี้ผู้เขียนจะได้อธิบายให้เห็นถึงลักษณะและวิธีการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์จากห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อผู้เรียนรัฐประศาสนศาสตร์จะได้ใช้ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการทางรัฐประศาสนศาสตร์ให้เกิดประโยชน์ในเชิงรูปธรรมที่ได้จากห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการทางรัฐประศาสนศาสตร์

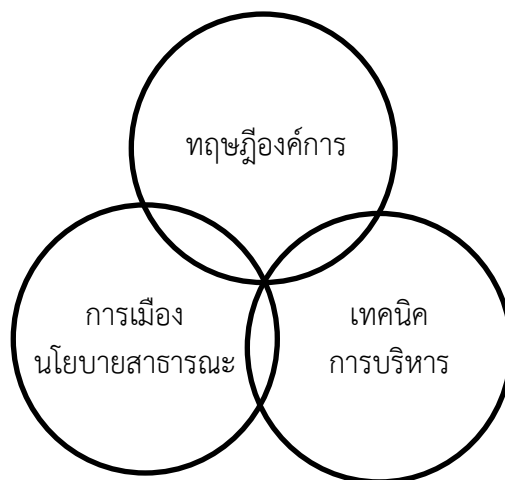
ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์

กรอบเค้าโครงความคิดของนักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์เป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ สำหรับผู้เขียนมีกรอบเค้าโครงความคิดเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์ว่า “การบริหารเป็นส่วนหนึ่งของการเมือง” และ “การบริหารเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์การบริหาร” ซึ่งกรอบเค้าโครงความคิดนี้สอดคล้องกับสิ่งที่ อุทัย เลาหวิเชียร (ในฐานะอาจารย์ของผู้เขียน) ซึ่งได้เคยกล่าวไว้ในหนังสือ “รัฐประศาสนศาสตร์: ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ ” ว่ากรอบเค้าโครงความคิดเรื่อง “การบริหารเป็นส่วนหนึ่งของการเมือง” และ “การบริหารเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์การบริหาร” มีส่วนใกล้เคียงกับขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ เพราะเรื่องของการเมืองก็เป็นเค้าโครงความคิดที่แตกต่างกับเค้าโครงความคิดอื่น ๆ ในรัฐประศาสนศาสตร์ จึงควรแยกออกต่างหากได้ ส่วนเรื่องของศาสตร์การบริหารซึ่งประกอบด้วยทฤษฎีองค์การและเทคนิคการบริหาร เมื่อมาพิจารณา

ถึงเรื่องขอบข่ายก็จะถูกแยกออกจากกัน โดยอุทัย เลาหวิเชียร (2553:38) เห็นว่าทฤษฎีองค์การซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมศาสตร์ก็น่าจะแยกออกมาเป็นอีกขอบข่ายหนึ่ง เพราะมีลักษณะที่แตกต่างกับเค้าโครงความคิดอื่น ๆ ของรัฐประศาสนศาสตร์ สำหรับเทคนิคการบริหารก็สามารถจะจัดเป็นอีกขอบข่ายหนึ่ง เพราะเทคนิคการบริหารมีลักษณะเป็นพิเศษที่มีขึ้นเพื่อใช้สำหรับการปรับปรุงหรือแก้ไขระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพและเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดซึ่งต้องอาศัยความรู้จากคณิตศาสตร์สถิติเศรษฐศาสตร์และทางการจัดการ จึงเป็นที่มาของขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ดังนี้

1. การเมืองและนโยบายสาธารณะ
2. ทฤษฎีองค์การ
3. เทคนิคการบริหาร

ซึ่งขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์นี้ผู้เขียนจะนำมากล่าวอ้างในบทความนี้เพื่อใช้ในการอธิบายให้เห็นถึงลักษณะและการทำงานของห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการทางรัฐประศาสนศาสตร์ เนื่องจากผู้เขียนเห็นด้วยว่าทั้ง 3 ขอบข่ายดังกล่าวสามารถจะครอบคลุมรัฐประศาสนศาสตร์ได้ทั้งหมดดังภาพ

ภาพที่ 1 ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์
อุทัย เลาหวิเชียร (2553:39)

การเมืองและนโยบายสาธารณะ

สำหรับองค์ประกอบนี้จะเป็นการศึกษารายวิชาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีรายละเอียดวิชาภายใต้ขอบข่ายการเมืองและนโยบายสาธารณะ เช่น วิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น วิชาการเมืองการปกครอง วิชาระบอบราชการ วิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน และวิชาวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนจะขออธิบายลักษณะการศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใน

ห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์เป็น 3 ส่วน ได้แก่ “การเมือง” “นโยบายสาธารณะ” และ “ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับนโยบายสาธารณะ” ส่วนแรก คือ “การเมือง” การเมืองเป็นเรื่องของค่านิยม (Value) ซึ่ง เฮย์วูด (2556: 1) ได้กล่าวไว้ว่าการเมือง คือ ศิลปะของรัฐบาล การควบคุมสังคมผ่านการสร้างและบังคับใช้การตัดสินใจรวมหมู่ สิ่งนี้อาจจะเป็นลักษณะของความหมายของการเมืองแบบดั้งเดิม (Classic definition) ที่ใช้มาตั้งแต่ในยุคคลีก คำว่า Politics มาจากคำว่า Polis ซึ่งหมายถึง นครรัฐ สังคมกรีกในยุคโบราณแบ่งออกเป็นนครรัฐย่อย ๆ เป็นอิสระต่อกัน โดยในแต่ละนครรัฐก็จะมีรูปแบบของรัฐบาลที่แตกต่างกันออกไป นครรัฐที่ใหญ่และมีอิทธิพลที่สุดคือ เอเธนส์ (Athens) ซึ่งมักจะได้รับการยกย่องว่าต้นกำเนิดรัฐบาลประชาธิปไตย ดังนั้น อาจสรุปได้ว่าการเมือง (Politics) ก็คือกิจกรรมของนครรัฐ (Polis) ซึ่งแต่ละนครรัฐก็จะมีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับค่านิยมส่วนตัวของผู้นำ และวัฒนธรรมของนครรัฐนั้น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องของค่านิยม (Value)

การทำความเข้าใจเรื่องนี้ในห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์ก็คือ ผู้เขียนยกตัวอย่างการแก้ปัญหาความยากจนในประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีหลายต่อหลายที่ผ่านมามจนถึงปัจจุบันต่างก็แก้ไขปัญหาเดียวกันมาโดยตลอด หากเราจะลองมาเปรียบเทียบแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลต่าง ๆ ก็จะทำให้เห็นทันทีว่า ปัญหาเดียวกันแต่แนวทางแก้ไขต่างกัน นั่นเป็นเพราะค่านิยมในการบริหาร ค่านิยมที่ใช้ในการตัดสินใจของรัฐบาลแต่ละรัฐบาลต่างกัน เช่น อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (2548) เคยกล่าวอภิปรายทั่วไปในเรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจนไว้อย่างน่าสนใจว่า “... ปัญหาความยากจนนั้นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเฉพาะ ในแง่มุมของเศรษฐกิจ ที่จริงเป้าหมายของเราสุดท้าย ต้องการให้คนพึ่งตัวเองได้ สิ่งที่เป็นประสบการณ์ต่อหลายของหลายประเทศที่พิสูจน์แล้วก็คือว่าชุมชนและประชาชนต้องมีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้ และสิ่งที่พิสูจน์ทั่วโลกก็คือว่าคนและชุมชนที่จะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องได้รับทั้งโอกาสและอำนาจ การแก้ไขปัญหาความยากจนจึงต้องผูกอยู่กับนโยบายที่มุ่งเน้นเรื่องการกระจายทั้งความเจริญ ในแง่ของโครงสร้างพื้นฐาน โครงการต่าง ๆ การกระจายทั้งในแง่ของโอกาส ไม่ว่าจะเป็นอาชีพการงานการศึกษา และที่สำคัญอย่างยิ่งหย่อนก็คือการกระจายในเรื่องของอำนาจ ให้เขาสามารถที่กำหนดอนาคตของเขาเองได้ จะเป็นเฉพาะตัวหรือเฉพาะชุมชน หรือเฉพาะในท้องถิ่นของเขา...”

และความตอนหนึ่งในคำกล่าวของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร (2548) ในการประชุมชี้แจงนโยบายรัฐบาลต่อผู้บริหารระดับสูงเพื่อจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล วันเสาร์ที่ 26 มีนาคม 2548 กล่าวถึงแนวคิดในการแก้ปัญหาความยากจนว่า “...ผมไม่เคยคิดแก้ไขปัญหาความยากจนที่แค่ปัจเจกบุคคล ไม่เพียงพอ ต้องมองข้ามทั้งระบบ ระบบคือว่าเรากำลังจะเพิ่มโอกาส เพิ่มหลักประกันในชีวิตให้กับคนไทยใช้ไหม ให้คนจนใช้ไหม แล้วถามว่าการเพิ่มอะไรดีที่สุด ประเทศไทยของเรามีอะไรที่สามารถทำเป็นเงินได้เร็วที่สุดวันนี้สำหรับคนจน คือ

การนำดิน น้ำ ลม ไฟ มาปั้นเป็นเงิน ดิน น้ำ ลม ไฟ คือการให้เอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน การให้เขาได้เพาะปลูก การให้เขามีน้ำ การให้เขามีตลาด การทำให้สินค้าเกษตรมีราคา การให้โอกาสเขาที่จะมีอาชีพเสริมเพราะการเกษตรเป็นเรื่องของฤดูกาลให้สามารถทำงานได้ตั้งแต่ 08.00 - 17.00 น. แปดโมงเช้าถึงห้าโมงเย็นมีงานทำ ไม่ใช่ แปดโมงเช้าถึงห้าโมงเย็นมีงานทำเพียง 2 ชั่วโมงแล้วไม่มีงานทำอย่างนั้นแน่ เพราะต้องกิน 3 มื้อ เมื่อเป็นอย่างนี้เราต้องมองว่าเราจะนำผลผลิตไปขายในตลาดโลก เราจะนำผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างไร จะแปรรูปอย่างไร แล้วเชื่อมกลับมาที่ชุมชนหมู่บ้าน เครื่องมือสมัยใหม่มีแต่แหล่งทุนไม่ไหวจะอย่างไร ระบบฟาร์มที่ใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยทำได้ไหม จะให้แต่ละครอบครัวไปซื้อเครื่องจักรมา เงินเท่าไรก็ไม่พอ แต่จะมีเครื่องจักรกลางได้หรือไม่ จะมีโรงปุ๋ยกลางได้หรือไม่ คือต้องมองทั้งระบบ จะไม่ได้มองอย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้นการแก้ไขปัญหาความยากจนจะลงไปที่รายครอบครัว และชุมชน จนถึงระดับประเทศ ในที่สุดแล้วคือต้องการทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่ม มีรายจ่ายที่ลด ทั้งรายจ่ายเรื่องสุขภาพ เรื่องการศึกษา เรื่องที่อยู่อาศัย และจะสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้เขาได้อย่างไร สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ได้ไหม พัฒนาฝีมือแรงงานได้ไหม ให้เขาสามารถแบ่งกำลังส่วนหนึ่งในครอบครัวไปทำงาน ไปรับจ้าง หรือไปเป็นเจ้าแม่เล็ก เจ้าแม่จ้อย เจ้าแม่ต่างจังหวัด เจ้าแม่ชุมชน” จากที่กล่าวมาทั้งสองแนวคิดเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในทางการเมือง จะเห็นได้ชัดว่าผู้บริหารล้วนแล้วแต่มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ไม่เหมือนกันนั่นเป็นเพราะค่านิยม และปทัสถานในการบริหารที่ต่างกันออกไป

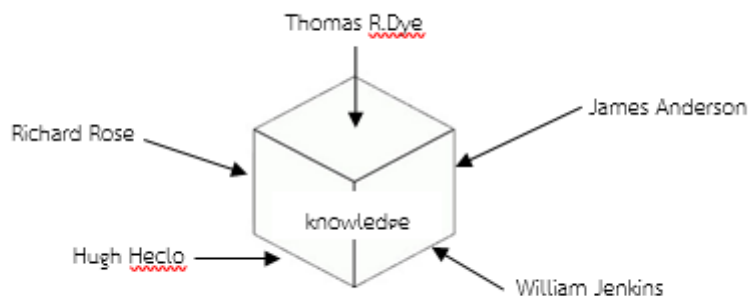
และหากจะกล่าวถึงนโยบาย หรือนโยบายสาธารณะนั้น มีนักวิชาการได้อธิบายความหมาย นโยบายสาธารณะอยู่สองแนว ทางคือ แนวทางรัฐศาสตร์ และแนวทางรัฐประศาสนศาสตร์ สำหรับบทความนี้ผู้เขียนขอเสนอแนะนโยบายสาธารณะในทรรศนะของนักรัฐประศาสนศาสตร์ โดยจะกล่าวถึงแนวคิดของนักวิชาการตามที่คุณเขียนเห็นว่าสามารถที่จะอธิบายให้เห็นภาพในทางปฏิบัติมากที่สุด ผู้เขียนจึงขอยกถึงแนวคิดของ Hogwood & Gunn (1984) ซึ่งกล่าวว่านโยบายสาธารณะคือการแสดงจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ปลายทางของกิจกรรมของรัฐบาล ในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง และเป็นการอธิบายถึงการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือแนวคิดของ Bridgman & Davis (2003:86) นักวิชาการชาวออสเตรเลียกล่าวว่า นโยบายเป็นเครื่องมือ ของการปกครอง เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากรสาธารณะให้เป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง นโยบายเป็นผลจากการแข่งขันระหว่างความคิด ผลประโยชน์และอุดมการณ์ในระบบการเมือง และ Cochran & Malone (2005:27) นิยามนโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การตัดสินใจของรัฐบาล และการกระทำของรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ จากความหมายที่คุณเขียนได้หยิบยกเอามาจากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า นโยบายสาธารณะก็คือแนวทางในการปฏิบัติที่จะต้องมีผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดแนวทางเหล่านั้น ซึ่งถ้าหากเป็นการบริหารงานของภาคธุรกิจ (Business Administration) ผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ หรือที่เรากำลังพูดถึงกันอยู่ในที่นี้ก็คือ นโยบาย ก็คงไม่

พื้นที่จะเป็นหน้าที่ของเจ้าของกิจการ หรือผู้บริหารองค์กร แต่ทว่าเป็นการบริหารงานของภาครัฐ (Public Administration) อำนาจในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของข้าราชการ หรือที่เราเรียกว่า นโยบายสาธารณะ นั้น ก็เช่นเดียวกันที่จะต้องเป็นหน้าที่ของเจ้าของประเทศ หรือผู้บริหารของภาครัฐ ซึ่งหากจะกล่าวอีกนัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นก็คือ ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ มีสิทธิและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสาธารณะเต็มที่ โดยการใช้อำนาจผ่านผู้บริหารของภาครัฐที่ได้มาด้วยกลไกทางการเมือง จากจุดนี้ผู้เขียนจะได้อธิบายให้เห็นถึงวิธีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายโดยประชาชน ที่มีการใช้อำนาจผ่านผู้บริหารภาครัฐ โดยทำความเข้าใจในช่วงนี้ ผู้เขียนจะให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจจากประสบการณ์ในห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์ นั่นคือประสบการณ์ทางการเมืองของผู้อ่านเอง กล่าวคือ โดยปกติเราจะเห็นกันอยู่เสมอในทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติ สิ่งที่เราคุ้นตากันก็คือ การที่พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งพยายามที่จะหา นโยบายสาธารณะมานำเสนอให้ประชาชนเห็นดีเห็นงามไปด้วย อาจจะเป็นเพราะผู้สมัครหน้าตาดี หรือมีวาทศิลป์ในการโน้มน้าวให้ประชาชนผู้มีอำนาจลงชื่อและลงคะแนนเสียงให้กับตนและพรรคของตน แต่โดยหลักการของการเลือกตั้งที่นั้นไม่ใช่การเลือกตัวผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่นำเสนอ นโยบายสาธารณะ แต่จะต้องเป็นการเลือกนโยบายสาธารณะเท่านั้น คติวิเคราะห์เบื้องต้นถึงความเป็นไปได้ ด้วยข้อจำกัดทางทรัพยากรในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะการเลือกตั้งก็คือการกำหนดนโยบายสาธารณะนั่นเอง ถ้าหากประชาชนไม่ได้ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสาธารณะของตนแล้ว ตนก็จะถูกบังคับใช้นโยบายสาธารณะที่ตนไม่ได้เป็นผู้กำหนด และเมื่อประชาชนได้เลือกนโยบายสาธารณะ หรือกำหนดนโยบายสาธารณะแล้วนั้น ประชาชนก็จะได้ผู้มีอำนาจแทนประชาชนมาเป็นผู้ที่กำหนดนโยบายสาธารณะให้กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็น รัฐบาลผู้ใช้อำนาจฝ่ายบริหาร (Government) และรัฐสภาผู้ใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislature)

ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับนโยบายสาธารณะ กล่าวคือการบริหารภาครัฐไม่อาจดำเนินไปได้หากปราศจากการเมือง เพราะการบริหารภาครัฐเป็นการบริหารที่อยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชน และการเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจเพื่อจะได้อำนาจที่ชอบธรรมมาใช้ในการปกครอง ควบคุม สั่งการในการบริหารแทนประชาชน ซึ่งสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม และถือเป็นผลที่ปรากฏในห้องทดลองทางรัฐประศาสนศาสตร์ก็คือ ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนโดยพิจารณาจากนโยบายสาธารณะที่ผู้แทนใช้หาเสียง ผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งก็ใช้อำนาจแทนประชาชนในการกำหนดนโยบาย เช่น ฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ฝ่ายบริหารนำโดยนายกรัฐมนตรีได้รับการเลือกตั้งจากรัฐสภาซึ่งถือเป็นสภาที่เป็นตัวแทนประชาชน ทำหน้าที่ ควบคุม สั่งการ การทำงานของข้าราชการ และข้าราชการก็ต้องทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในที่สุด

ทฤษฎีองค์การ

พฤติกรรมศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นวิชาสังคมวิทยา จิตวิทยา และมานุษยวิทยาเป็นรากฐานความรู้ของทฤษฎีองค์การทั้งสิ้น และถ้าจะตั้งคำถามว่าทฤษฎีองค์การคืออะไร ผู้เขียนขออธิบายโดยแยกอธิบายสองคำคือ ทฤษฎี และองค์การ เริ่มต้นเรามาทำความเข้าใจคำว่าทฤษฎีคืออะไร ควรศึกษาทฤษฎีอย่างไร ในความหมายกว้างๆของ ทฤษฎี (Theory) คือ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบองค์ความรู้ในลักษณะของตัวแบบ (Model) หรือความหมายที่เจาะจงลงไปคือ ความคิดหรือชุดของความคิดที่ต้องการอธิบาย บรรยาย หรือทำนายปรากฏการณ์ หรือหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 544) รวมถึงคำกล่าวที่ว่า ทฤษฎีเป็นกรอบแนวคิดที่แยก ลักษณะสำคัญออกจากสารสนเทศทั่วไปของปรากฏการณ์ และต้องผ่านการทดสอบจนเป็นที่ยอมรับ (Gredler, 1997: 8) จะเห็นได้ว่าทฤษฎีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากแนวคิดของนักวิชาการจากปรากฏการณ์ที่ประสบพบพานในช่วงเวลา สถานการณ์ ปรากฏการณ์ที่แตกต่างกัน ผ่านกระบวนการศึกษา แสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จึงเกิดเป็นข้อสรุปที่เรียกว่า ทฤษฎี ดังนั้นจึงเป็นเรื่องธรรมดาที่ความรู้ใดความรู้หนึ่งจะมีนักวิชาการหลากหลายที่สนใจเหมือนกันแต่จะให้นิยาม ความหมายกับสิ่ง ๆ นั้นไปในทิศทางที่แตกต่างกันดังภาพมุมมองนักวิชาการ (วูทธิเมธว์ เกื้อกอบ, 2558: 2)

ภาพที่ 2 มุมมองนักวิชาการ
วูทธิเมธว์ เกื้อกอบ (2558)

ดังนั้นแล้วการที่เราได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ นั้น ก็เท่ากับว่าเรากำลังเพิ่มมุมมองและมีติเกี่ยวกับแนวคิดของนักวิชาการที่หลากหลายเพื่อการทำทำความเข้าใจและนำไปสู่การหาข้อสรุปของความรู้ นั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง

สำหรับคำว่า องค์การ (Organization) ก็เช่นกันเป็นความรู้ที่มีนักวิชาการได้กล่าวถึงเอาไว้อยู่มากมายเช่น เซสเตอร์ บาร์นาร์ดได้ให้ความหมายไว้ว่า องค์การก็คือ ระบบที่มีการประสานกิจกรรมโดยสมาชิกมีจิตสำนึก (Barnard, 1972: 16) หรือคำกล่าวที่ว่า องค์การเป็นสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก

ติดต่อปฏิสัมพันธ์กันโดยที่ความสำคัญอยู่ร่วมกันเป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้ตกลงกันไว้ (Pfiffner, 1964: 65) หากเราจะทำความเข้าใจความหมายของคำว่าองค์การจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรือที่ผู้เขียนกำลังเรียกอยู่ในขณะนี้ว่าห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์นั้น ก่อนอื่นผู้เขียนขอสรุปองค์ประกอบขององค์การจากการประมวลผลการทบทวนวรรณกรรมของผู้เขียนดังนี้ 1) องค์การต้องประกอบไปด้วยคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป 2) เทคโนโลยี 3) ข้อมูล ข่าวสาร 4) โครงสร้าง 5) เป้าหมายของการมารวมตัวกันทำกิจกรรม เมื่อเราทราบว่าจะองค์ประกอบเป็นดังที่กล่าวมาข้างต้น คราวนี้ผู้อ่านลองทบทวนดูว่าในแต่ละวันผู้อ่านได้เอาตัวเองไปอยู่ในท่ามกลางองค์ประกอบเหล่านี้บ้างหรือไม่ เช่นถ้าผู้อ่านยังเป็นนักศึกษาชีวิตในแต่ละวันส่วนใหญ่จะหมดไปกับสถานศึกษาที่ผู้อ่านกำลังศึกษาอยู่ ฉะนั้นลองทบทวนดูว่าในสถานศึกษาของนักศึกษาที่มีลักษณะเป็นองค์การหรือไม่ 1) องค์การต้องประกอบไปด้วยคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งองค์ประกอบข้อนี้มีความชัดเจนมาก เพราะภายในสถานศึกษาจะประกอบไปด้วยครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาเป็นจำนวนมาก 2) เทคโนโลยี อันได้แก่ กระดานเรียนอัจฉริยะ คอมพิวเตอร์ หรือสื่อการเรียนการสอนรูปแบบที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี เป็นต้น 3) ข้อมูล ข่าวสารทางการศึกษา 4) โครงสร้างก็คือรูปแบบหน่วยงานภายในสถานศึกษาของผู้อ่าน ตั้งแต่ผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการโรงเรียน ไปจนกระทั่ง นักศึกษา หรือนักเรียน ล้วนแล้วแต่ถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบโครงสร้างสถานศึกษาทั้งสิ้น 5) เป้าหมายของสถานศึกษาก็เพื่อผลิตนักเรียน นักศึกษาให้มีความรู้จบการศึกษาออกไปในแต่ละระดับเพื่อศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพต่อไปได้ จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่าสถานศึกษาก็มีลักษณะเป็นองค์การ แต่ทว่าไปถ้าพูดถึงองค์ประกอบขององค์การในปัจจุบัน ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นยังขาดไปอีกหนึ่งส่วนนั่นคือ สภาพแวดล้อม หมายความว่าในปัจจุบันองค์การส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับการพิจารณาองค์การในลักษณะระบบเปิดมากกว่าระบบปิด ภายใต้สถานการณ์แข่งขัน การเปลี่ยนแปลงที่อาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์การ สภาพแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่องค์การในปัจจุบันต้องให้ความสำคัญ

เทคนิคการบริหาร

รัฐประศาสนศาสตร์นอกจากจะอาศัยข้อมูลที่เป็นค่านิยม (Value) ยังจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่เป็ข้อเท็จจริง (Fact) ประกอบการตัดสินใจในการบริหารอีกด้วย ซึ่งเทคนิคการบริหารนั้นส่วนหนึ่งเป็นศาสตร์ที่มาจากศาสตร์การจัดการ (Management science) ได้แก่ คณิตศาสตร์ สถิติ เศรษฐศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เป็นเทคนิคที่ไม่มีเรื่องคนเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่จะเป็นองค์ความรู้ที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์สูงมาก เช่น การวิจัยปฏิบัติการ (Operations research) การใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน การวิเคราะห์แบบเป็นระบบ (systems analysis) การวิเคราะห์ข่ายงาน (Network analysis) การทำนายเพื่อการวางแผน (Forecasting for planning) การ

วินิจัยสั่งการ (Decision-making) เป็นต้น (อุทัย เลาหวิเชียร, 2553: 42) สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบันโดยเฉพาะแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเสมือนภาคเอกชน หรือการนำแนวทางการบริหารแบบเอกชนมาใช้ เป็นการจัดการมืออาชีพที่นำเอาการจัดการภาคเอกชนมาใช้ในภาครัฐ มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการจัดการ เน้นการจัดการเชิงกลยุทธ์แบบเอกชน การจัดการองค์การเคลื่อนออกจากองค์การขนาดใหญ่ (Bureaucracy) ให้มีความยืดหยุ่น เน้นการวัดผลการปฏิบัติงาน 2) ด้านระบบการจัดการมีการใช้ระบบงบประมาณแบบผลการปฏิบัติงานและโครงการแทนกฎระเบียบกฎเกณฑ์ 3) ด้านรูปแบบการจัดการ มีการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างผลิตสินค้าและการบริการ 4) ด้านการตลาดและการแข่งขัน มีการย่นย่อความคิดภาครัฐริเริ่มดำเนินการเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพ ให้ลูกค้าได้มีการเลือกในการใช้สินค้าและบริการ (กัญญาณัฐ เสี่ยงใหญ่, 2558: 5)

ลักษณะของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ในมิติการนำเทคนิคการบริหารมาใช้ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์หากเราจะมองปรากฏการณ์การให้บริการของภาครัฐในปัจจุบัน เราจะเห็นได้จากการที่เราในฐานะผู้รับบริการจากภาครัฐได้รับบริการที่มีความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดมากขึ้น เช่น กระทรวงคมนาคม โดยกรมการขนส่งทางบกได้เพิ่มช่องทางอำนวยความสะดวกการให้บริการรับชำระภาษีรถประจำปีในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเพิ่มความสะดวก รวดเร็ว บนมาตรฐานความถูกต้อง ปลอดภัย ด้วยแนวคิดอยู่ที่ไหนก็ชำระภาษีรถประจำปีได้ง่าย ๆ ผ่านแอปพลิเคชัน ใช้งานผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ทุกเครือข่าย และยังได้เพิ่มช่องทางอำนวยความสะดวกชำระภาษีรถประจำปีผ่านเว็บไซต์ รวมถึงช่องทางการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ที่สำนักงานขนส่งจังหวัดทุกแห่งทั่วประเทศ และบริการเลื่อนล้อต่อภาษี (Drive Thru for Tax) หรือจะเป็นโครงการของกระทรวงมหาดไทย ที่ให้ความสำคัญการบริการประชาชนด้านต่าง ๆ ของอำเภอโดยให้ลงถึงพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน อันจะเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของพี่น้องประชาชนที่ต้องเดินทางมาติดต่อราชการบนที่ว่าการอำเภอโดยกรมการปกครองได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญที่จะให้ทุกจังหวัด อำเภอ ดำเนินการตามโครงการอำเภอยิ้มเคลื่อนที่ (Amphoe Yim Mobile Service) เป็นประจำทุกเดือนโดยมีกิจกรรมหลักการให้บริการแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มกิจกรรมมหาดไทยคลายทุกข์ ได้แก่ การรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ การบริการด้านการทะเบียน ศูนย์อำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย การบริการด้านสาธารณสุข 2) กลุ่มกิจกรรมด้านขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง 3) กลุ่มกิจกรรมด้านแรงงาน การส่งเสริมอาชีพและลดรายจ่ายประชาชน 4) กลุ่มกิจกรรมด้านการเกษตรปศุสัตว์ การส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง 5) กลุ่มกิจกรรมบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข เป็นต้น

สรุปห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์

จากที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดในข้างต้นคงเพียงพอที่จะอธิบายให้ผู้อ่านได้เห็นภาพว่า การศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์นั้นไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงแค่ เอกสาร ตำรา หรือคำอธิบายภายในห้องเรียนเท่านั้น ผู้ที่สนใจศึกษาสามารถนำเอาสิ่งที่ได้เรียนมาจากในห้องเรียนมาทดสอบ หรือทดลองในห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์ได้เสมอ ซึ่งห้องทดลองทางรัฐประศาสนศาสตร์ก็คือ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราทั้งที่เป็นปรากฏการณ์ทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ เพราะรัฐประศาสนศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ศึกษาจากปัญหาทุกมิติที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหา และเพื่อที่จะนำเอาแนวทางนั้นไปใช้แก้ไขปัญหาให้กับสังคม และในส่วนที่เป็นผลกระทบจากการแก้ไขปัญหาานั้นก็จะถูกนำมาเป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ในระบบของการแก้ไขปัญหาอีกต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ดังนั้นเพื่อความเข้าใจในความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ง่ายมากขึ้น ผู้เขียนจึงอยากจะนำเสนอวิธีการเรียนในห้องทดลองรัฐประศาสนศาสตร์ โดยการให้ความสำคัญกับปรากฏการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสภาพแวดล้อมของเราและพยายามนำเอาสิ่งที่ได้ศึกษาในเชิงทฤษฎีมาลองประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ชีวิตประจำวัน หรือผนวกเข้ากับปรากฏการณ์นั้น ๆ ผู้เขียนจึงได้เขียนบทความนี้ขึ้นมาเพียงเพื่อหวังว่าจะได้มีประโยชน์ไม่มากนักน้อย ในการที่อาจจะช่วยให้ผู้ที่มีความสนใจศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ได้มีช่องทางในการทำความเข้าใจได้มากขึ้นจากเดิมที่มีเพียงแค่ในห้องเรียน หรืออาจจะช่วยให้เกิดความท้าทายในการที่จะนำเอาความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงเพื่อให้องค์ความรู้ได้เกิดเป็นรูปธรรมมากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า สิบปากว่า ไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็น ไม่เท่ามือคลำ สิบมือคลำ ไม่เท่าลงมือปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- กัณณณัฐ เสี่ยงใหญ่. (2558).แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ สู่การแปรรูปรัฐวิสาหกิจไทย.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 9 (2) หน้า 1.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ.(2548).การแก้ไขปัญหาคาความยากจน. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2561, จาก www.ryt9.com/s/ryt9/25031.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2555). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วฤทธิเมธว เกื้อกอบ. (2558).นโยบายสาธารณะ แนวคิด ทฤษฎี กระบวนการนโยบายสาธารณะ และจริยธรรมเชิงนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- อุทัย เลาหิเชียร. (2553). รัฐประศาสนศาสตร์: ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมอธรรม. เฮย์วูด,แอนดรู.(2556).การเมืองคืออะไร? What is Politics? แปลโดย อนุรัตน์ ฝิ่นถึงภูมิ. ค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2561, จาก <https://haamak.wordpress.com/2009/11/08/4/>.
- Barnard, I. (1972). **The Functions of the Executives**. Boston: Harvard University Press.
- Bridgman & Davis. (2003).**The Australian Policy Hand book**. 2nd ed. Victoria: McPherson.
- Cochran, C.L. & Malone, E.F. (2005). **Public Policy: Perspective and Choices** .3rd ed. London:
- Lynne Rienner. Hogwood, B.W. and Gunn, L.A. (1984). **Policy Analysis for the Real World**. United Kingdom:Oxford University Press.
- Gredler, M. E. (1997). **Learning and instruction: Theory into Practice**.3rd ed.NJ: Prentice-Hall.
- Pfiffner, J.M. and Mashall, F. (1964). **The Supervisor of Personal Human Relations in the Management of Men**. New York : Prentice Hall.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Faculty of Humanities and Social Sciences

รายละเอียดการส่งบทความจัดพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจัดทำวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยเปิดรับผลงานวิชาการประเภท บทความวิจัย บทความวิชาการ สำหรับการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารอื่นมาก่อน และบทความที่ได้รับตีพิมพ์จะมีการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) และกองบรรณาธิการ

รูปแบบการเขียนบทความ

1. บทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์เป็นบทความภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษหรือภาษาจีน โดยมีจำนวนหน้าของเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 15 หน้า ภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้ตัวอักษร TH SarabunNew ภาษาจีนใช้ตัวอักษร Simsun
2. ข้อปฏิบัติกรพิมพ์แต่ละหัวข้อ/ส่วนประกอบ

ที่	หัวข้อ/ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
1	ขนาดเล่มวารสาร	เล่มวารสารมีขนาด 18.6 x 26 เซนติเมตร หัวกระดาษ 2 เซนติเมตร ท้ายกระดาษ 2.5 เซนติเมตร ก้นซ้าย 2 เซนติเมตร ก้นขวา 2 เซนติเมตร
2	ชื่อบทความ	ระบุชื่อบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 24 พอยท์ ชนิดหนา ภาษาจีนขนาดตัวอักษร 20 พอยท์ ชนิดหนา ไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ
3	ชื่อผู้เขียนบทความ	ระบุชื่อผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย (ถ้ามี) ทุกคนทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ภาษาจีน ขนาดตัวอักษร 12 พอยท์ ไว้ชิดด้านขวาหน้ากระดาษ

ที่	หัวข้อ/ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
4	สังกัดผู้เขียนบทความ	ระบุวุฒิการศึกษา ชื่อสถาบันการศึกษาหรือวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ สถานที่ทำงาน e-mail ขนาดตัวอักษร 12 พอยท์ ภาษาจีน ขนาดตัวอักษร 8 พอยท์ ไว้ที่เชิงอรรถท้ายหน้า
5	บทคัดย่อ	บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความยาวไม่เกิน 300 คำ และมี 1 ย่อหน้าเท่านั้น
6	คำสำคัญ	ระบุคำสำคัญ 3-6 คำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไว้ท้ายบทคัดย่อ
7	เนื้อหา	• หัวข้อใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ชนิดหนา ภาษาจีนขนาดตัวอักษร 12 พอยท์ ชนิดหนา วางไว้ชิดขอบซ้ายส่วนรายละเอียดใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ธรรมดา ภาษาจีนขนาดตัวอักษร 12 พอยท์ ชนิดธรรมดา • การเขียนบทความแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้ 1. บทความวิจัย ประกอบด้วย 1.1 บทนำ 1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 1.3 สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) 1.4 วิธีดำเนินการวิจัย - ประชากร - เครื่องมือ - การเก็บรวบรวมข้อมูล - การวิเคราะห์ข้อมูล 1.5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย 1.6 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย 1.7 บรรณานุกรม 2. บทความวิชาการ ประกอบด้วย 2.1 บทนำ 2.2 เนื้อเรื่อง 2.3 บทสรุป 2.4 บรรณานุกรม

ที่	หัวข้อ/ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
8	ตารางและกราฟ (ถ้ามี)	ตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
9	รูปภาพ	รูปภาพประกอบให้ส่งต้นฉบับเป็นภาพถ่ายหรือสไลด์ที่มีความคมชัด และส่งจัดไฟล์รูปภาพเป็นนามสกุล JPEG PNG

3. รูปแบบเขียนการอ้างอิงในเนื้อหาและบรรณานุกรม

การอ้างอิง

การอ้างอิงที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ การอ้างอิงแบบแทรกปนในเนื้อหาหรือการอ้างอิงระบบนาม-ปี ทำได้ 2 รูปแบบ แล้วแต่ความเหมาะสมของวิธีการนำเสนอ

1. ใส่วงเล็บท้ายข้อความที่อ้างถึง

...ข้อความที่นำมาเขียน... (ชื่อ นามสกุล, ปีที่พิมพ์: เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง)

ตัวอย่าง : การเพิ่มขีดความสามารถให้ท้องถิ่นในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเองเป็นการสร้างศักยภาพเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต (มนูญ สอนเกิด และคณะ, 2545: 9)

2. ใส่วงเล็บท้ายชื่อบุคคลที่อ้างถึง

ชื่อ นามสกุล (ปีที่พิมพ์: เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง) กล่าวว่า ...ข้อความที่นำมาเขียน...

ตัวอย่าง : ธีรยุทธ บุญมี (2541: 30) กล่าวว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านจะทำให้เกิด ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบได้ดียิ่งขึ้น ตามหลักธรรมาภิบาล

หมายเหตุ : ในส่วนชื่อผู้แต่ง หากผู้เขียนเป็นชาวต่างประเทศให้ใช้เฉพาะ นามสกุล เท่านั้น

บรรณานุกรม

รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมพร้อมตัวอย่างบรรณานุกรม 4 รูปแบบ จำแนกตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

1. หนังสือ

หนังสือ รวมถึงเอกสารทางวิชาการที่มีการจัดทำเป็นรูปเล่มหนังสือ เช่น รายงานการวิจัย รายงานประจำปี เอกสารประกอบการสอน เป็นต้น

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง:

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

Drake, M. A. (2003). *Encyclopedia of Library and Information Science*. 2nd ed. New York : ผจญภัยท่องเวลากับนายพิบัติและเซอร์แมน Marcel Dekker.

2. บทความจากวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่) : เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

รัชนิวรรณ วณิชย์ถนอม. (2548). การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. *วารสารข้าราชการ*. 50 (2) : 10-24.

Gavin, J. (2005). Alternative strategies for promoting information literacy. *The Journal of Academic Librarianship*. 31 (4) : 352-357.

3. วิทยานิพนธ์

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับและสาขาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง :

ชมพูนุท ยอดยั้ง. (2551). กิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ : กรณีโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Ponroung, P. (1993). **Factors affecting decision making of groups of production credit**. Master thesis in Rural Development Management, Graduate School, Khon Kaen University.

4. เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

การอ้างถึงเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ให้ใช้รูปแบบเดียวกับสิ่งพิมพ์ แต่ถ้าข้อมูลมีไม่ครบ ให้ลงรายการเท่าที่ปรากฏ โดยเพิ่มเติมข้อมูลเพื่อการเข้าถึงที่ชัดเจน

ผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อเรื่อง**. ค้นเมื่อวันที่ เดือน ปี, จาก URL

ตัวอย่าง :

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). **การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์**. ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2552, จาก <http://ocsc.go.th/veform/PDF/competency.pdf>

Bruce, Christine S. (2004). **Information literacy as a catalyst for educational change : a background paper**. Retrieved November 23, 2004, from <http://www.ncils.gov/libinter/infolitconf&meet/papers/bruce-fullpaper.pdf>

4. ส่งต้นฉบับ 1 ชุด พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูลที่กองบรรณาธิการ หรือจัดส่งทางอีเมลมาที่ journal.human@dru.ac.th

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Faculty of Humanities and Social Sciences

Academic Journal for the Humanities and Social Sciences

Dhonburi Rajabhat University

Owner Faculty of Humanities and Social Sciences Dhonburi Rajabhat University
Editorial Office Faculty of Humanities and Social Sciences Dhonburi Rajabhat University

Honorary advisors

Asst. Prof. Dr.Yuwalak Vejwitayaklung
Assoc. Prof. Dr.Wilai Tangchitsomkit

Editorial Advisors

Asst. Prof. Dr.Tayawan Kakhum
Mrs.Pimpanga Phangnaren
Asst. Prof. Dr.Rodsarin Dittabanjong
Dr.Maliwan Sukprasert
Mr.Sarun Sanpasiri

Editorial Editor

Asst. Prof. Dr.Chantana Inthachim

Editorial Board

Emeritus Prof. Dr. Achara	Wongsothorn	Chulalongkorn University
Prof. Dr. Udom	Warotsikkadit	Office of the Royal Society
Prof. Dr. Arun	Raktham	Thammasat University
Assoc. Prof. Dr. Wilaiwan	Khanittanan	Thammasat University
Assoc. Prof. Dr. Jirasak	Rodchan	Dhurakij Pundit University
Asst. Prof. Dr. Naris	Wasinanon	Huachiew Chalermprakiet University
Asst. Prof. Dr. Chollada	Pongpattanayothin	Bansomdejchaopraya Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Phadung	Prommoon	Suan Dusit University
Asst. Prof. Dr. Akhawit	Ruengrong	Bansomdejchaopraya Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Sombat	Watchkama	Uttaradit Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Thongchue	Khiatthong	DhonburiRajabhat University
Asst. Prof. Dr.Nutchaya	Unskul	DhonburiRajabhat University
Asst. Prof. Dr.Wongsakorn	Poempol	DhonburiRajabhat University
Asst. Prof. Dr.Patana	Srisuruk	DhonburiRajabhat University
Asst. Prof. Dr. Sumitra	Danpanich	DhonburiRajabhat University

Managing Committee

Miss Chompoonut	Thawornwong
Miss Jirada	Ueasiriwatthanachai
Miss Amonnat	Sanunsilp
Mr.Jakkapan	Promchaluay
Miss Kaonchanok	Thammika
Mr.Sarawin	Chinnawong
Miss Prueksa	Dokkularb

Design

Mr.Wichain	Tienpraenimit
------------	---------------

Electronic Distribution

Miss Alisa	Aloontanahirun
------------	----------------

Coordinator

Mrs.Jittima	Arayamankhong
Mr.Manit	Gusonkhum
Miss Kannika	Kaewngam
Miss Somsamorn	Subsangsong